

**รายงานการวิจัยเพื่อสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัย
เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ
เพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น**

**โดย
ดร.ไฉยยง โต๊ะทอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**

**งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัย
จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
ปีงบประมาณ 2548**

หัวข้อวิจัย: การสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น

Title: The Synthesis of the Research and Development for the Tourism English Learning Processes and the Teachers of English for Tourism in the Local Areas

ผู้วิจัย: โฉมยง โต๊ะทอง PsyD มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2548

Researcher: Chomyong Toatong, PsyD, Phetchaburi Rajbhat University 2005

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสรุปกระบวนการทำงานและสรุปบทเรียนจากการพัฒนาโครงการ 2) เพื่อสังเคราะห์ภาพรวมจากการทำวิจัยในชุดโครงการ และ 3) เพื่อให้ข้อเสนอเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น การทำงานของนักวิจัยในชุดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น ที่ได้จัดทำขึ้นโดยใช้งบประมาณเหลือจ่ายของปี 2547 จำนวน 11 โครงการ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยเพื่อสรุป สังเคราะห์คือ 1) จัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการวิจัยทั้งการบรรยาย และการจัดนิทรรศการของโครงการวิจัยทั้ง 11 โครงการ 2) ทำการสรุปกระบวนการดำเนินงานในพัฒนาโครงการ การหนุนเสริม การพัฒนานักวิจัย และการติดตามผลการดำเนินงานทุกระยะ 3) ถอดบทเรียนที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานของผู้วิจัยในฐานะผู้ประสานงานกลาง 4) สรุปและสังเคราะห์ผลการดำเนินงานของชุดโครงการในภาพรวมเพื่อแสดงผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ที่ได้จากการดำเนินงาน 5) นำผลจากการสรุปสังเคราะห์มาให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ต่อฝ่ายบริหารและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติต่อผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านการศึกษาว่าควรเร่งพัฒนาปริมาณผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพให้ทันต่อความต้องการของตลาด พัฒนาผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีอยู่ให้ได้คุณภาพ รวมทั้งการกำหนดให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นด้านภาษาอังกฤษและกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นวิชาหลักในการศึกษาระดับพื้นฐาน และจัดระบบเครือข่ายเพื่อการประสานงานและเป็นพี่เลี้ยงการวิจัย ส่วนข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านการท่องเที่ยวคือการศึกษาความต้องการของผู้ใช้ทุกภาคส่วน และเน้นการพัฒนาเพื่อความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในส่วนข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัตินั้น ผู้วิจัยเสนอให้พัฒนาประเด็นการวิจัยให้ครอบคลุมเรื่องการท่องเที่ยวทุกด้านและทำการวิจัยในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ในท้องถิ่นอื่นๆ และสมควรทำวิจัยเพื่อสร้างบทเรียนให้แก่อาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณการวิจัยอย่างเหมาะสม

Abstract

The purposes of this study were to 1) summarize the working processes and the lessons learned from the research development 2) synthesize the 11 research projects done in 11 different areas and 3) provide recommendations to policy makers and practitioners in developing English for communication and English for Tourism for local community. The research methodologies were done by 1) organizing a conference for the 10 researchers to present their projects to public 2) summarizing the coordinator's working processes on how to develop the projects series, develop the researchers and follow the research results at each phase 3) carrying out lessons learned from the development of the project 4) summarizing and synthesizing the results of each project as well as the whole project series to get the outputs and the outcomes 5) providing recommendations for policy makers and practitioners. Recommendations for policy makers on education are to: urgently develop the teachers of English at both quantity and quality in order to respond to the market needs; develop the quality of the existing English teachers; set up the local syllabus and assign that English for local tourism be put in normal subjects at both primary and secondary levels; create network for coordinating and mentoring. Recommendations for policy makers on tourism are to: assign that research be done to get the users' needs at every sector; emphasize on the balance of economics, social and environment; develop English as a tool for the people's life long learning. For the practitioners, the researcher recommended that tourism research be done to cover other tourism agendas and this kind of research be done for other local areas as well as other occupations relating to tourism. Further, appropriate research budget should also be considered.

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินงานพัฒนาชุดโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น ที่ได้จัดทำขึ้นในปี 2547 และ 2548 นั้นได้ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างยิ่งต่อผู้วิจัยในฐานะผู้ประสานงานกลางเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ความสำเร็จทั้งหลายที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากความอดทน และความพยายามอย่างยิ่งยวดของนักวิจัยหลัก 10 คนและคณะอันได้แก่ 1) ดร.สุทัศน์ นาคจัน และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2) นายวรินทร์ ประชานันท์ และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 3) ผศ.ดร.กฤษณา ยอดมงคล และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 4) ผ.ศ.สุมา ทิพย์ชารา และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 5) ผ.ศ.ดร.พิมพรรณ รังสิกรรพุม และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 6) นางสาวอุไรรัตน์ ทองพินิจ และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 7) นางสาวสุวิทย์ ยอดฉิม และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 8) ดร.วินิจ เทือกทอง และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 9) นางจุรีย์ ัญญาพิช และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 10) นางมาลี คล้ายชม และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่มุนานะในการทำวิจัยอย่างเข้มข้น ไม่ถอดใจทิ้งโครงการไปแต่กลางคัน เพราะความเหนื่อยยากแสนสาหัสของนักวิจัยที่ต้องทำทั้งการศึกษาด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น การศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรและชุดการสอน รวมทั้งเนื้อหาการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น แล้วยังต้องพัฒนาโครงการโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ที่เป็นข้อบังคับของการทำงาน นอกจากนั้นยังต้องนำผลการวิจัยไปทดลอง และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ ซึ่งถือเป็นงานที่ยากและหนักยิ่งก่อให้เกิดความสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างน่าภาคภูมิใจ ที่ผู้วิจัยต้องขอแสดงความชื่นชมและขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

บุคคลสำคัญ 3 ท่าน ที่ช่วยให้งานชิ้นสำคัญนี้เกิดขึ้นคือ 1) ผศ.พัชริน ดำรงกิตติกุล จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่มองเห็นประเด็น "ภาษาอังกฤษ" เป็นประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 2) อาจารย์เต็มดวง ตรีชัยพงษ์ ผู้จัดการงานวิจัยเครือข่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏที่ร่วมจุดประกายความคิดนี้ และทำความเข้าใจให้เป็นจริง โดยการพัฒนาเอกสารเชิงหลักการ (Terms of Reference) ขึ้นเป็นชุดโครงการส่งให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ ไปพัฒนาข้อเสนอโครงการขึ้น และ 3) ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง ผู้จัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำโครงการ ช่วยพัฒนานักวิจัยทุกขั้นตอนเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

ความดีงามทั้งหลายที่เกิดขึ้นจากการทำงานครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ผู้ให้เลือดเนื้อและชีวิต ครูบาอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และครอบครัวผู้เป็นกำลังใจอันอบอุ่น ผลักดันให้ผู้วิจัยสามารถทำการงานต่างๆ ได้ตามกำลังและความสามารถ

คำนำ

การวิจัยเพื่อสังเคราะห์ภาพรวมโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น จัดทำขึ้นเพื่อสรุป สังเคราะห์ จากชุดโครงการดังกล่าว เพื่อการนำไปสู่แผนและนโยบายการทำการวิจัยด้านการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิจัยอันจะนำไปสู่การพัฒนาชาติในภาพรวมในโอกาสต่อไป

การพัฒนาชุดโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้เริ่มดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน 2547 ถึงเดือนกันยายน 2548 โดยใช้งบประมาณเหลือจ่ายปี 2547 ของสภาวิจัยมาเป็นงบประมาณสนับสนุนโครงการ และใช้งบประมาณการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืนปี 2548 ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นงบประมาณการพัฒนานักวิจัยชุดโครงการ การพัฒนาชุดโครงการนี้ได้มีโครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ กระจายอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ 8 แห่ง จำนวน 11 โครงการ และมีนักวิจัยหลัก 10 คน

นักวิจัยทั้ง 11 โครงการได้ทำการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ร่วมกับครู อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนท้องถิ่น รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น อาทิ ผู้นำชุมชน ชาวชุมชน นักวิจัยทั้ง 11 โครงการ ได้ผ่านการพัฒนาทั้งรูปแบบ กระบวนการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายครั้ง รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการทำวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัยแต่ละระยะ

นอกจากนั้นเมื่องานวิจัยสิ้นสุดลงผู้วิจัยเล็งเห็นว่างานวิจัยชุดนี้มีประโยชน์และสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง จึงได้จัดเวทีให้ทุกโครงการได้มานำเสนอผลการวิจัยทั้งโดยการรายงาน และการจัดนิทรรศการ ณ โรงแรมเอเชีย ถนนราชเทวี กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ในการนำเสนอผลการวิจัยดังกล่าวได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ข้อคิดเห็นการพัฒนาโครงการได้แก่ ศ.ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รศ.ดร.พยอม ชรรมบุตร จากสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง จากวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล และนางสาววไลลักษณ์ น้อยพยัคฆ์ ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยมีคณาจารย์ผู้สนใจจากมหาวิทยาลัยทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏ และวิทยาลัยอาชีวศึกษารวมทั้ง ครู อาจารย์ นักวิจัยที่เป็นผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษเข้าร่วมการนำเสนอผลงานจำนวน 120 คน

การนำเสนอผลการวิจัยและการวิจัยเพื่อสังเคราะห์ภาพรวมโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปี 2548 ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลจากการสรุป

สังเคราะห์โครงการวิจัยดังกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นทั้งในระดับนโยบายและระดับผู้ปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันต่อไป

ดร.โดมยง โต๊ะทอง
หัวหน้าชุดโครงการวิจัย
เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืนระดับประเทศ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
คำนำ	(4)
สารบัญ	(6)
สารบัญภาพ	(9)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
สรุปเหตุผลผลความเป็นมา กระบวนการดำเนินงานของชุดโครงการ	2
เงื่อนไขในการเสนอโครงการ	3
หลักการและเหตุผลของการวิจัยเพื่อสรุป สังเคราะห์	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสรุป สังเคราะห์	7
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
วิธีการดำเนินงานเพื่อสรุป สังเคราะห์	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 สถานการณ์ความสำคัญของการพัฒนาภาษาอังกฤษในประเทศไทย	9
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	9
สถานการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในปัจจุบัน	10
การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาชุดการสอน	10
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	10
เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	11
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	12
แนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	14
ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการผลิตครูภาษาอังกฤษ	16
การวิเคราะห์ความต้องการกับการพัฒนาหลักสูตร	17
ความต้องการด้านภาษาในสถานการณ์ต่างๆ	17
ลักษณะของหลักสูตรภาษาอังกฤษ	18
หลักการ และข้อคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	19
แผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	20
สถานการณ์การท่องเที่ยว	22

สารบัญ

	หน้า
การกระจายอำนาจการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่น	24
การมีส่วนร่วมของชุมชน: เส้นทางสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	25
ติดอาวุธทางปัญญาแก่ชุมชน : ทางออกสู่การท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ยั่งยืน	25
การสังเคราะห์	26
บทที่ 3 กระบวนการพัฒนาโครงการ และกระบวนการ	
สังเคราะห์ภาพรวมของโครงการ	27
สรุปกระบวนการพัฒนานักวิจัย	27
แผนปฏิบัติงานระหว่างผู้ประสานงานกลางและอาจารย์นักวิจัย	29
สรุปกระบวนการพัฒนาโครงการ	31
วิธีดำเนินงานเพื่อสรุปสังเคราะห์	33
บทที่ 4 สรุปผลที่ได้จากการพัฒนาชุดโครงการ	34
สรุปผลผลิตจากชุดโครงการ	37
สรุปผลการดำเนินงานแต่ละโครงการ	39
1. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	
เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะเวลาที่ 1 และ 2	39
2. กระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุน	
การพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น: กรณีศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยว	
หาดสมิหลา จังหวัดสงขลา	45
3. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ	
เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกรณีศึกษาปราสาทหินพนมรุ้งจังหวัดบุรีรัมย์	47
4. โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุน	
การพัฒนาการท่องเที่ยวใน อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	54
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยชุดการสอน	
เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น : กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์	60
6. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ	
เพื่อสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติภูกระดึง	62

สารบัญ

	หน้า
7. วิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ : กรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่าย ร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	66
8. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์	69
9. การศึกษาผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี	71
10. โครงการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	72
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
กรอบแนวคิดการสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยชุดโครงการวิจัย ผลการวิจัย	77 78
สรุปบทเรียนที่ได้จากการประสานงาน	79
ประเด็นปัญหาที่พบจากการทำวิจัยในระยะแรก	79
ประเด็นความสำเร็จที่พบจากการทำวิจัยในระยะต่อมา	79
ประเด็นความสำเร็จที่ได้พบจากการทำวิจัยในระยะสุดท้าย	79
ผลลัพธ์ และบทเรียนจากการทำวิจัยในภาพรวม	80
ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	80
ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากร	81
ผลลัพธ์ที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน	84
ข้อเสนอแนะ	84
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	84
ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ	86
บทสรุป	89
บรรณานุกรม	90
ประวัตินักวิจัย	93

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 การอบรมเพื่อพัฒนานักวิจัยร่วม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการวิจัย	73
ภาพที่ 4.2 การประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษ	73
ภาพที่ 4.3 ภาพกิจกรรมในโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น	74
ภาพที่ 5.1 พิธีเปิดการประชุมการนำเสนอผลงานวิจัยและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น	76
ภาพที่ 5.2 การนำเสนอผลงานการวิจัยและการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการวิจัย	81
ภาพที่ 5.3 การเผยแพร่ผลการวิจัยต่อนักวิจัย ครูอาจารย์ นักศึกษาและนักเรียน	81
ภาพที่ 5.4 ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และรองเลขาธิการคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาร่วมฟังการนำเสนอผลการวิจัย	82
ภาพที่ 5.5 การจัดนิทรรศการแสดงผลงานการวิจัยแต่ละโครงการ	83
ภาพที่ 5.6 การนำเสนอผลการวิจัย	87
ภาพที่ 5.7 การลงทะเบียนและการจัดนิทรรศการ	88
ภาพที่ 5.8 บรรยากาศในการประชุมเพื่อนำเสนอผลงานการวิจัย	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย	22
ตารางที่ 2.2 สถิติการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี 2539 – 2548	23
ตารางที่ 3.1 สรุปกระบวนการพัฒนานักวิจัย	27
ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติงานระหว่างผู้ประสานงานกลางและอาจารย์นักวิจัย	29
ตารางที่ 3.3 สรุปกระบวนการพัฒนาโครงการ	31
ตารางที่ 4.1 สรุปผลผลิตจากชุดโครงการ	37
ตารางที่ 4.2 เนื้อหาหรือองค์ความรู้ในหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี	41
ตารางที่ 4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มที่ 1	43
ตารางที่ 4.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มที่ 2	43
ตารางที่ 4.5 สรุปภาพรวมการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี	44
ตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกรณีศึกษาปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์	51
ตารางที่ 4.7 หัวข้อและความมุ่งหมายของการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกรณีศึกษาปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์	51
ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ Paired Sample t test ของการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษาปราสาทหิน พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์	52
ตารางที่ 5.1 กรอบแนวคิดการสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยชุดโครงการวิจัย	77

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยประสบปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมาโดยตลอดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ทั้งนี้เพราะการใช้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (English as a foreign language) ประชาชนไทยไม่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อราชการ หรือเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษน้อยซึ่งต่างจากหลายประเทศในโลกที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (English as a second language) ทำให้ประชาชนในประเทศเหล่านั้นจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อราชการ หรือเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร ทำให้ประชาชนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารประจำวันได้เป็นอย่างดี

เมื่อประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยใช้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลัก ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศจากการทำประชาพิจารณ์เพื่อจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรของกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ซึ่งมีทั้งผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้สอนด้านการท่องเที่ยว ผู้บริหารองค์กรต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย (9, 16 และ 23 กันยายน 2548) ต่างเห็นว่าการพัฒนาบุคลากรทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษถือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องจัดทำก่อนเรื่องอื่นๆ อีกทั้งผลการทดสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษขององค์กรมาตรฐานที่ทั่วโลกยอมรับก็ได้แสดงผลการสอบของคนไทยที่เป็นรองชาติอื่นๆ อยู่เสมอ (ไทยรัฐ, 2548)

นอกจากนั้นกระแสนิยมของการท่องเที่ยวแนวใหม่ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวธรรมชาติ และนิยมท่องเที่ยวเป็นกลุ่มเล็กหรือท่องเที่ยวด้วยตนเองตามแบบที่เรียกว่า Free Independent Travelers: FITs นักท่องเที่ยวลักษณะดังกล่าวจะลงไปสัมผัสกับชุมชนมากขึ้น ต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าบ้านกับผู้มาเยือนมากขึ้น กระแสการท่องเที่ยวแบบพักแรมร่วมกับเจ้าบ้าน (Home Stay) ก็มีมากขึ้น ลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือนเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดี และยังทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เกิดการสื่อสารสองทางไม่ก่อให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย และยังทำให้เกิดกระบวนการจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบ 3 Es คือ Entertainment การสร้างความบันเทิงเร้าใจแก่นักท่องเที่ยว Education การสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ Excitement การสร้างความตื่นเต้นสนุกสนานแก่นักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นเป็นโครงการวิจัยหนึ่งที่มุ่งพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่ชุมชนท้องถิ่นโดยเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน กล่าวคือการเน้นที่กระบวนการเรียนการสอน เน้นการวิจัยเพื่อสร้างหลักสูตรและชุดการสอน โดยครูผู้สอนภาษาอังกฤษและนักเรียนในท้องถิ่นและมีผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ

ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นนักวิจัยหลัก ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของชุดโครงการได้ดังต่อไปนี้

สรุปเหตุผลความเป็นมา กระบวนการดำเนินงานของชุดโครงการ

การพัฒนาโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นได้พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานความคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) และเน้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยมุ่งเน้นให้น้ำหนักทางด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นชุดการสอน หลักสูตรการสอนโดยกำหนดขอบข่ายการทำงานร่วมกันในลักษณะของ (Term of Reference: TOR) ไว้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เปิดสังคมไทยให้เชื่อมโยงกับโลกตะวันตก โดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการพัฒนาประเทศ ได้ทำให้คนไทยจำเป็นต้องสื่อสาร เรียนรู้วิชาการจากสังคมโลกผ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ขณะที่ในความเป็นจริงคนไทยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนในท้องถิ่นยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ ทั้ง ๆ ที่ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสะท้อนว่าในช่วงที่ผ่านมาการศึกษาไทยในระบบโรงเรียนไม่สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะเพียงพอในการใช้ภาษาอังกฤษ คนทั่วไปซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาจึงมักมีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ ปรากฏการณ์ข้างต้นเป็นผลมาจากการที่โรงเรียนจำนวนมาก โดยเฉพาะในท้องถิ่นขาดแคลนครูภาษาอังกฤษต้องนำครูที่ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านนี้โดยตรงมาสอน และครูส่วนใหญ่รวมทั้งครูภาษาอังกฤษก็ยังขาดความรู้ประสบการณ์ทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อีกทั้งขณะที่ครูมีข้อจำกัดดังกล่าว ก็ไม่มีระบบการส่งเสริมสนับสนุนที่เหมาะสมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ยังไม่เหมาะสมสอดคล้องและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้

2. การที่คนในท้องถิ่นมีปัญหาการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาอาชีพรายได้จากการท่องเที่ยวที่สำคัญคือเป็นอุปสรรคให้คนท้องถิ่นไม่สามารถประสานจัดการท่องเที่ยวได้โดยตนเอง ทำให้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่ควรจะต้องตกอยู่กับท้องถิ่นถูกดึงดูดไปโดยผู้ประกอบการภายนอกสถานะเช่นนี้ย่อมไม่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในท้องถิ่น และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

3. เพื่อปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูภาษาอังกฤษของโรงเรียนในท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นฐานคุณลักษณะของผู้เรียนในท้องถิ่นพร้อมกับพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของครูและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เช่น แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ระบบที่ปรึกษา กลไกสนับสนุนต่าง ๆ โดยออกแบบกิจกรรม กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีส่วนส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นด้วย เพื่อให้กระบวนการนี้มีผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาครู และส่งเสริม การท่องเที่ยวท้องถิ่นไปพร้อมกัน ทั้งนี้โดยเริ่มดำเนินการกับครูผู้มีความรู้ก่อน เพื่อสร้างทีมที่เสี่ยง ที่ปรึกษาให้กระบวนการพัฒนาครูภาษาอังกฤษโดยทั่วไปในท้องถิ่นในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในโครงการคือ เพื่อศึกษาและทดลองปฏิบัติจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนของแต่ละท้องถิ่นให้มีศักยภาพ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล โดยเป็นกระบวนการที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ขอบเขตการดำเนินงานของชุดโครงการเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยมีอาจารย์ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้บริหารของโรงเรียนในท้องถิ่น รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่การศึกษาและท้องถิ่นเข้าร่วมดำเนินการ ดำเนินการวิจัยในโรงเรียนชั้นพื้นฐานในท้องถิ่น ประมาณ 3-5 โรงเรียน โดยมีการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษในท้องถิ่นเป็นระยะ ๆ เป็นกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งการพัฒนา หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล ตลอดจนกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ เป็นผู้นำร่องที่จะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา หรือพี่เลี้ยงให้กับครูภาษาอังกฤษอื่น ๆ ในท้องถิ่นในระยะต่อไป จึงต้องค้นหาผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นนำ ของท้องถิ่น ที่มีประสบการณ์ และมีความรู้ ความสามารถ มาเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้การจัดกิจกรรม กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ต้องอยู่ภายใต้สถานการณ์การพัฒนาการท้องถิ่นของท้องถิ่น

ผลผลิตโครงการวิจัย 1 โครงการมีผลผลิตดังต่อไปนี้

1. ครูภาษาอังกฤษของโรงเรียนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ โครงการละไม่น้อยกว่า 10 คน มีศักยภาพ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจน กิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในท้องถิ่น และสามารถเป็นที่ปรึกษาการพัฒนา เรื่องนี้ในโรงเรียนต่าง ๆ ให้กับครูภาษาอังกฤษอื่น ๆ ในท้องถิ่นได้
2. ได้หลักสูตร รูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนกิจกรรมสนับสนุน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและเหมาะสมกับผู้เรียนในท้องถิ่น
3. โรงเรียนในท้องถิ่น 3-5 โรงเรียน มีการพัฒนาการศึกษาภาษาอังกฤษทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาอังกฤษสูงขึ้น
4. เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการศึกษาภาษาอังกฤษของท้องถิ่น
5. เกิดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมการพัฒนาการท้องถิ่นของท้องถิ่น

เงื่อนไขในการเสนอโครงการ

เงื่อนไขในการเสนอโครงการคือการให้ผู้เสนอโครงการวิจัย จัดส่งสิ่งต่อไปนี้มาพร้อมกับข้อเสนอโครงการ คือ

1. ประวัติการทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศักยภาพของคณะนักวิจัย
2. หนังสือรับรองของโรงเรียนในท้องถิ่นที่ร่วมพัฒนาการศึกษาภาษาอังกฤษ

จากหลักการของชุดโครงการ ฝ่ายประสานงานได้พัฒนากรอบแนวคิดการทำงานให้ทุกชุดโครงการมี กระบวนการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามกระบวนการวิจัยย่อมแตกต่างกันตามลักษณะของพื้นที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ

หลักการและเหตุผลของการวิจัยเพื่อสรุป สังเคราะห์

ในช่วงที่ผ่านมาการศึกษาไทยในระบบโรงเรียนไม่สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ทักษะเพียงพอในการใช้ภาษาอังกฤษ คนทั่วไปซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาจึงมักมีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ ปรากฏการณ์ข้างต้นเป็นผลมาจากการที่โรงเรียนจำนวนมาก โดยเฉพาะในท้องถิ่นขาดแคลนครูภาษาอังกฤษต้องนำครูที่ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านนี้โดยตรงมาสอน และครูส่วนใหญ่รวมทั้งครูภาษาอังกฤษก็ยังขาดความรู้ประสบการณ์ ขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อีกทั้งขณะที่ครูมีข้อจำกัดดังกล่าว ก็ไม่มีระบบการส่งเสริมสนับสนุนที่เหมาะสมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ยังไม่เหมาะสมสอดคล้องและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ การที่คนในท้องถิ่นมีปัญหาการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาอาชีพ คนท้องถิ่นไม่สามารถประสานจัดการท่องเที่ยวได้โดยตนเอง ทำให้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่ควรจะต้องตกอยู่กับท้องถิ่นถูกดึงดูดไปโดยผู้ประกอบการภายนอก สภาวะเช่นนี้ย่อมไม่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในท้องถิ่น และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น จำเป็นยิ่งที่ต้องทำในระดับนโยบาย จึงจะทำให้โรงเรียนในท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดรับกับพื้นฐานคุณลักษณะของผู้เรียนในท้องถิ่นพร้อมกับพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของครูและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นได้

เพื่อให้กระบวนการนี้มีผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาคู และส่งเสริม การท่องเที่ยวท้องถิ่นไปพร้อมกัน จึงควรมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือและแสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินงาน และแสดงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

การวิจัยของชุดโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ได้ปฏิบัติมานั้นได้ประสบความสำเร็จให้เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดความสนใจต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด ซีอีโอ ตลอดจนครู อาจารย์ทั้งระดับมหาวิทยาลัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยดูจากการที่ทั้งผู้วิจัยและนักวิจัยทั้งหลายได้ถูกเชิญให้ไปเป็นวิทยากรแนะนำกระบวนการดำเนินงาน รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งไม่เฉพาะกับนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น บทเรียนต่าง ๆ ยังถูกนำไปประยุกต์ใช้กับการอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานและชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัดต่าง ๆ และที่สำคัญและสอดคล้องกับการดำเนินงานนี้ก็คือแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2549: ออนไลน์) ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนไทยได้รับประสบการณ์และมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งประชากรไทยสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อแสวงหาความรู้ ความบันเทิง เพื่อการประกอบอาชีพ และมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการได้สรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทุกระดับในปัจจุบันพบว่า มีสภาพและข้อจำกัด ดังนี้

1. ด้านนโยบาย แม้ว่ารัฐบาลและสังคมทุกภาคส่วนได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของประชาชน โดยกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน แต่ในการนำไปปฏิบัติ ยังไม่มีความต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การพัฒนาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อีกทั้งการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับต่าง ๆ ยังไม่มีการกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ และระดับความสามารถของผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน

2. ด้านหลักสูตร

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศมีความครอบคลุมและมีความเป็นสากล แต่ยังมีปัญหาด้านมาตรฐานหลักสูตรกว้างเกินไป ไม่ชัดเจน และยังขาดตัวชี้วัดในเชิงปฏิบัติ ในส่วนของสถานศึกษาส่วนใหญ่ก็มีข้อจำกัดในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศด้วยตนเอง อีกทั้งหลักสูตรที่จัดทำยังไม่ยืดหยุ่นเพียงพอสำหรับพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน รวมทั้งสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความพร้อมและไม่สามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 หลักสูตรพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ สำหรับบุคลากรในสาขาอาชีพต่าง ๆ และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ยังมีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุมกลุ่มอาชีพที่สำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. ด้านการเรียนการสอน

3.1 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังไม่บูรณาการทักษะทั้ง 4 ด้าน การฝึกปฏิบัติยังไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่เน้นการสอนไวยากรณ์ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้

3.2 วิธีการเรียนการสอนยังไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของนักเรียน

3.3 จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถดูแลหรือจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง

3.4 ครูขาดเทคนิควิธีสอนที่กระตุ้น จูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

3.5 การจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับ ยังไม่มีความเชื่อมโยงหรือต่อยอดได้

3.6 แหล่งเรียนรู้ (Self-access Learning Center) ที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ และการฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเอง ยังไม่เพียงพอ

3.7 ขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการฝึกทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษ

4. ด้านแบบเรียนและสื่อ แม้ปัจจุบันจะเปิดโอกาสให้สถานศึกษาและครูเลือกใช้ แบบเรียนที่หลากหลายที่ผ่าน การตรวจของกรมวิชาการ (เดิม) แต่ยังคงพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มี ข้อจำกัดในการจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีงบประมาณไม่เพียงพอ อีกทั้งสื่อจากต่างประเทศที่มีคุณภาพ มีราคาแพง แต่พบว่าสาระการเรียนรู้มักไม่สอดคล้องกับ วัฒนธรรมและบริบทของสังคมไทย ส่วนสื่อที่ผลิตในประเทศหรือสื่อที่ครูผลิตเอง ส่วนใหญ่ไม่ได้ มาตรฐาน และไม่ต่อเนื่องเพียงพอที่จะสร้างพื้นฐานทางภาษาที่มั่นคง สำหรับแบบเรียนของ กระทรวงศึกษาธิการนั้นมีราคาย่อมเยา แต่การจัดพิมพ์และจัดส่งมักล่าช้า

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล การวัดและประเมินผลส่วนใหญ่เน้นการวัดความรู้ ทางภาษามากกว่าทักษะการใช้ภาษา และครอบคลุมทักษะทั้ง 4 ด้าน ในระดับชั้นเรียนครูส่วนใหญ่ ไม่สามารถประเมินผลความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการทดสอบมาตรฐานระดับชาติและการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ยังเน้นการทดสอบความสามารถ เฉพาะบางทักษะ และไม่สอดคล้องกับหลักสูตร

6. ด้านครู ครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษากว่าร้อยละ 80 ไม่ได้จบ วิชาเอกภาษาอังกฤษ และมีภาระงานต้องสอนหลายกลุ่มสาระ รวมทั้งมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจาก การสอนมาก ทำให้ส่วนใหญ่ต้องยัดทั้งทักษะภาษา โดยเฉพาะการสื่อสาร ทักษะการสอน และขาดเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

จากผลการประเมินความสามารถตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูร้อยละ 51.91 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับที่ต้องปรับปรุง ดังนั้นความคาดหวังที่จะให้ครูพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผน การสอน ผลิตสื่อ และจัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดจึงไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง นอกจากนี้การประเมินและการพัฒนาศักยภาพของครูยังไม่เชื่อมโยงกับการประเมินวิทยฐานะ และแรงจูงใจด้านอื่น อีกทั้งครูสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนโดยยึดแบบเรียน เป็นหลักและเลือกเฉพาะบางกิจกรรมที่สามารถสอนได้ และขาดการสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนา อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ สำหรับครูชาวต่างประเทศส่วนหนึ่งที่มาสอนในสถานศึกษายังมีปัญหาด้าน คุณสมบัติที่เหมาะสม ทั้งด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และความประพฤติส่วนตัว

7. ด้านระบบบริหารจัดการ การปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังไม่มีแผน ยุทธศาสตร์ระยะยาวที่จะพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และครบวงจร

จากการศึกษาสถานการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าชุดโครงการวิจัยและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น สมควรได้ทำการวิจัยเพื่อ สรุปลงเคราะห์ภาพรวมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสรุป สังเคราะห์

การวิจัยเพื่อสังเคราะห์ภาพรวมเพื่อการนำไปใช้ในทุกระดับ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสรุปกระบวนการทำงาน และสรุปบทเรียนจากการพัฒนาโครงการ
2. เพื่อสังเคราะห์ภาพรวมจากการทำวิจัยในชุดโครงการดังกล่าวที่ได้จัดทำขึ้นในต่างบริบทต่างพื้นที่ภูมิศาสตร์ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อนำเสนอสู่แผนและนโยบายในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้กระบวนการทำงานทุกขั้นตอน และได้บทเรียนจากการพัฒนาโครงการ
2. ได้ผลผลิตของแต่ละโครงการ และได้ผลผลิตในภาพรวมของชุดโครงการ
3. ได้แนวทางเพื่อนำเสนอต่อผู้ปฏิบัติ และต่อผู้บริหารในเชิงนโยบาย

วิธีการดำเนินงานเพื่อสรุป สังเคราะห์

1. จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยทุกโครงการได้นำเสนอผลงานต่อสาธารณะ ทั้งโดยการรายงานและการจัดนิทรรศการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องมาเป็นผู้วิพากษ์โครงการ และเชิญให้ผู้สนใจซึ่งประกอบด้วย ครูอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้สนใจจากโรงเรียนต่าง ๆ วิทยาลัยอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยทั่วไปเข้าร่วมชม ฟังและให้ข้อเสนอแนะ
2. สรุปกระบวนการดำเนินงานทุกขั้นตอนของผู้ประสานงาน
3. ทำการสังเคราะห์แต่ละโครงการทั้งด้านเนื้อหาและผลผลิต และสังเคราะห์ภาพรวมของชุดโครงการ
4. ให้ข้อเสนอแนะต่อระดับผู้ใช้ ผู้กำหนดนโยบาย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสรุปภาพรวม หมายถึง การสรุปกระบวนการดำเนินงานของชุดโครงการ
2. การสังเคราะห์ภาพรวม หมายถึง การศึกษาและรวบรวมโครงการย่อยทั้ง 11 โครงการเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อเห็นความสำคัญและข้อบกพร่องอันจะนำไปสู่แผน นโยบาย และประเด็นการวิจัยต่อไป
3. กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนที่สอนและเรียนภาษาอังกฤษ
4. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่เป็นนักวิจัยร่วมกับนักวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏในโครงการวิจัยนี้

5. การถอดบทเรียน หมายถึง การนำบทเรียนที่เกิดจากการดำเนินงานในชุดโครงการของผู้วิจัยเพื่อนำเสนอต่อผู้สนใจเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการอื่น

6. การท่องเที่ยวยั่งยืนในท้องถิ่น หมายถึง การจัดการท่องเที่ยวของแต่ละท้องถิ่นที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการท่องเที่ยวยั่งยืน โดยตั้งอยู่บนประเด็นการพึ่งพาตนเองสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว สร้างสำนึกรักท้องถิ่น และต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอื่นๆ

7. ผู้วิจัย หมายถึง ผู้ประสานงานกลางการวิจัยชุดโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น

8. นักวิจัย หมายถึง นักวิจัยทั้ง 10 คน ที่ทำการวิจัยในชุดโครงการนี้ รวม 11 โครงการ

9. ชุดโครงการ หมายถึง โครงการวิจัยและพัฒนาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น ทั้ง 11 โครงการ ที่จัดทำขึ้นภายใต้ข้อเสนอเชิงหลักการเดียวกัน

บทที่ 2

สถานการณ์ความสำคัญของการพัฒนาภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

ในปัจจุบันประชาชนจากประเทศต่าง ๆ นิยมท่องเที่ยวข้ามประเทศมากขึ้น ภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารก็คือภาษาอังกฤษเป็นหลัก เมื่อก่อนนี้การจัดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศมักจะเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (Package Tour) มีลักษณะการจัดกิจกรรม เส้นทาง และการบริการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องผ่านบริษัทนำเที่ยว มีผู้นำทัวร์ (Tour Leader) มีผู้นำเที่ยวของแต่ละประเทศ (Local Guide) เป็นผู้จัดการการท่องเที่ยว และนำเที่ยว การใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ดีจึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดการเหล่านั้น ทั้งเจ้าบ้าน และนักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษก็สามารถท่องเที่ยวได้ แต่แนวโน้มในปัจจุบันนักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวเองมากขึ้นจึงมีนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก หรือแบบอิสระ (Free Independent Traveller: FIT) มากขึ้น นักท่องเที่ยวเหล่านี้จะสามารถเข้าสู่ชุมชน ศึกษาเรียนรู้ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในชุมชนและอยู่ในชุมชนนานขึ้น และจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการมัคคุเทศก์นำเที่ยว จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องให้ชุมชนสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ หรือจำเป็นที่จะต้องมีมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้

นอกจากนั้นสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น ภัตตาคาร ร้านอาหาร โรงแรม และธุรกิจต่าง ๆ ก็จำเป็นต้องใช้ผู้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษมาเป็นผู้ช่วยผู้ประกอบการ เพราะมีลูกค้าชาวต่างชาติเข้ามาใช้บริการมากขึ้น จากการทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว 3 ครั้ง (9, 23 และ 30 กันยายน 2548) โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านธุรกิจการท่องเที่ยว ประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้ประกอบการ ผู้แทนภาครัฐ และองค์กรเอกชนต่าง ๆ ทำให้ได้ปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตของการท่องเที่ยวไทย คือ ปัญหาด้าน "การใช้ภาษาอังกฤษ" ของผู้ประกอบการทั้งหลาย เพราะความไม่เข้าใจภาษาที่ถูกต้องทำให้สื่อไปถึงความไม่เข้าใจด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชาวต่างชาติ และก่อให้เกิดความเข้าใจผิดซึ่งอาจนำความเสียหายมาสู่ประเทศไทยได้ในที่สุด

สถานการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในปัจจุบันก็เป็น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไปคือการดำเนินการสร้างบทบาทสมมุติ สร้างสถานการณ์จำลอง และการท่องเที่ยวสนทนาจากสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจากอีกซีกโลกหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบท่องจำจากบทบาทและสถานการณ์ที่สมมุตินั้น โดยไม่ได้เกิดจากความรู้อย่างลึกซึ้ง อยากรู้อยากเรียนจากสถานที่จริง สถานการณ์จริง และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวจริง

จุดมุ่งหมายสำหรับวิชาหรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นใหม่ การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนและการจัดสื่อการสอน วิธีการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย และการประเมินความสำเร็จของหลักสูตรที่สร้างใหม่นั้นๆ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539) การพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญเนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม และเศรษฐกิจกับทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย การศึกษาโดยใช้หลักสูตรเดิมอยู่ จะไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพและเตรียมพร้อมไปกับสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาอยู่เป็นระยะเมื่อไม่มีหลักสูตร หรือหลักสูตรเดิมไม่มีความเหมาะสมเพียงพอ การพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญต่อปัจจัยต่างๆ ด้านเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง สังคม วิชาการ ความรู้วิทยาการการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2546)

เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

สุทัศน์ นาคจัน (2548) กล่าวว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดควรเป็นการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปยังสิ่งไกลตัว เพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถซึมซับได้รวดเร็วกว่าเนื่องจากมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานที่สามารถเชื่อมโยงกับหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นใกล้ตัวผู้เรียน สังคมท้องถิ่นของตน นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดความรักความผูกพัน รวมทั้งภาคภูมิใจในบ้านเกิดหรือท้องถิ่นของตนเองด้วย เนื่องจากท้องถิ่นมีสิ่งที่มีคุณค่ามากมาย โดยเฉพาะทรัพยากร วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมากมาย

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจให้แก่ท้องถิ่น การเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวและการนำเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญไปด้วย โรงเรียนและประชาชนในท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการสอนเพื่อให้สามารถสนองตอบธุรกิจและกิจกรรมการท่องเที่ยว อันนำมาซึ่งรายได้แก่ตนเองและท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรในด้านนี้ขึ้นใช้จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ขั้นตอนและสิ่งสำคัญที่ผู้พัฒนาหลักสูตรต้องดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์ หรือหลักสูตรรายวิชา ลำดับการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้คือ

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นนั้นๆ รวมถึงความต้องการของชุมชนและผู้เรียน สภาพความต้องการและลักษณะสำคัญที่สัมพันธ์กับหลักสูตรที่ต้องการพัฒนาขึ้น
2. กำหนดเรื่องที่จะทำการพัฒนาเป็นหลักสูตร
3. กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร
4. ศึกษากำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรหรือรายวิชา
5. กำหนดกิจกรรมที่จะจัดให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ตอบสนองจุดประสงค์
6. กำหนดเวลาเรียน และแบ่งเนื้อหาตามระดับที่จะนำไปสอน เช่นระดับประถมศึกษา
7. กำหนดการวัดและประเมินผล เครื่องมือและวิธีการเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์

8. จัดทำเอกสารหลักสูตร เช่น เอกสารการสอน หนังสือ แผนการสอน และสื่อต่างๆ เป็นต้น
9. ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและนำไปทดลองใช้ เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
10. ประเมินหลักสูตร โดยกำหนดการประเมินส่วนต่างๆ เช่น เอกสารหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานผลเพื่อการพิจารณาคัดสินเกี่ยวกับหลักสูตรว่าตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ต้องปรับปรุงแก้ไขส่วนใด หรือควรยกเลิกไป

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ความหมายของหลักสูตรและหลักสูตรท้องถิ่น

คำว่า “หลักสูตร” นั้นมีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันซึ่งได้สรุปไว้ดังนี้

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สังคม ปัญญาและจิตใจ และหลักสูตรยังเป็นโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งหลักสูตรยังเป็นข้อกำหนดว่าด้วยจุดหมาย แนวทางวิธีการและเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา (สุภวรรณ สิงห์คะ, 2545: 36)

กล่าวได้ว่าหลักสูตรเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่เขียนขึ้นมาจากความมุ่งหวังของผู้จัดทำหลักสูตรที่ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งแนวทางการวัดผลและประเมินผล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 2, 2549: ออนไลน์)

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำหลักสูตรแม่บทมาปรับขยาย สร้าง เพิ่มเติมกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ เนื้อหาสาระ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของชุมชนและผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และมีเจตคติอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรแม่บทกำหนดไว้ (อุบลรัตน์ กิจไมตรี, 2544: 40)

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทมา ปรับเพิ่ม ขยาย รวมถึงการสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นมาให้แก่ผู้เรียนตามสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ (สมนึก บุญเต็ม, 2546: 31)

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เนื่องจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2, 2549: ออนไลน์)

กับชุมชนนั้นๆ เพราะชุมชนแต่ละชุมชนมีสภาพปัญหาและความต้องการแตกต่างกันท้องถิ่นควรต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2. 2549: ออนไลน์)

แนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

ในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นนั้น สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ในลักษณะต่อไปนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2. 2549: ออนไลน์)

1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริม ในแต่ละกลุ่มวิชา ในทุกระดับชั้นโดยปรับปรุงจากหลักสูตรแกนกลางโดยไม่ทำให้จุดประสงค์ของหลักสูตรเปลี่ยนแปลง
2. ปรับรายละเอียดของเนื้อหาโดยเพิ่มหรือลดรายละเอียดจากหลักสูตรแกนกลาง
3. ปรับปรุงหรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
4. จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่ เช่นหนังสือเรียน คู่มือครู หนังสือเสริมประสบการณ์แบบฝึกหัด หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาและสภาพท้องถิ่นโดยสื่อเหล่านี้อาจใช้กับเนื้อในรายวิชาที่มีอยู่เดิมหรือรายวิชาใหม่ที่พัฒนาขึ้นก็ได้

5. จัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติมจากที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลาง ทั้งนี้คำอธิบายรายวิชาที่จัดทำขึ้นต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาและความต้องการของท้องถิ่น

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในการนั้นสามารถดำเนินการได้ทั้งในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งได้มีนักวิชาการ ได้เสนอไว้ 12 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่1 จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหลักสูตร

โดยผู้บริหารโรงเรียนคัดเลือกครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการในท้องถิ่น ตลอดจนผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆมาเป็นคณะทำงานเพื่อร่างหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นที่2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

คณะทำงานต้องทำการศึกษาสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อให้หลักสูตรนั้นๆ เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริงโดยรวบรวมข้อมูลจากคนในท้องถิ่นด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถาม การสังเกต ฯลฯ สสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับศักยภาพความต้องการของผู้เรียน ศึกษารองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาว่ามีสอนใดบ้างที่ท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ นอกจากนี้ยังต้องวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนด้วยว่ามีจุดแข็งจุดอ่อนอะไรบ้าง เพื่อนำไปปรับปรุงให้โรงเรียนมีความพร้อมมากที่สุด และสามารถนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ

ขั้นที่3 กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร

คณะทำงานจะต้องศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน จากนั้นกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเมื่อเรียนจบรายวิชานั้นๆ ที่สำคัญคือต้องเป็นจุดประสงค์ที่สามารถเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ

ขั้นที่4 กำหนดเนื้อหา

เป็นการนำจุดประสงค์จากขั้นที่ 3 มาวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระของรายวิชาอย่างกว้างๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชานั้นๆ จากนั้นจึงแยกออกเป็นเนื้อหาย่อย ซึ่งในขั้นตอนนี้สามารถปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นและผู้เรียนได้ ตลอดจนมีความต่อเนื่องกับรายวิชาในขั้นต้นและรายวิชาต่างๆ

ขั้นที่5 กำหนดกิจกรรม

พิจารณาจากจุดประสงค์แต่ละข้อกิจกรรมที่กำหนดไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป เน้นทักษะกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้ประสานกิจกรรมและชี้แนะ

ขั้นที่6 กำหนดชั่วโมงการเรียน

ถ้ารายวิชาที่จัดทำได้กำหนดให้เป็นวิชาบังคับเลือกเวลาเรียนที่กำหนดจะต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร ถ้าเป็นรายวิชาเลือกเสรี สามารถกำหนดตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่กำหนดให้เรียน แต่ความสัมพันธ์กับโครงสร้างของกลุ่มวิชาที่เป็นอยู่เดิมด้วย ในกรณีที่เนื้อหาอาจจัดทำเป็นหลายวิชาและอาจมีได้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ขั้นที่7 กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล

คณะทำงานควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในรายวิชาที่ทำขึ้นใหม่ เพื่อผู้นำไปใช้จะได้ทำการวัดและประเมินผลได้ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร สิ่งที่ควรระบุคือ รายวิชาที่สร้างขึ้นจะมีการวัดและประเมินผลแบบใด ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร ใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดผลอะไรใช้เกณฑ์ใดในการประเมินผล

ขั้นที่8 จัดทำเอกสารหลักสูตร

หลังจากจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในรายวิชาใหม่แล้วควรจะต้องจัดทำเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และหนังสือต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่9 ตรวจสอบคุณภาพและการทดลองใช้หลักสูตร

คณะทำงานควรจะพิจารณาร่วมกันหรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร เช่น จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม ฯลฯ มีความสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร แผนการสอน สื่อการเรียนการสอนต่างๆ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่ ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเพียงใด หากพบข้อบกพร่องหรือปัญหา จะทำการแก้ไข จากนั้นคณะทำงานจึงคัดเลือกกลุ่มทดลองและกำหนดวิธีการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นมาใหม่ และสื่อการ

เรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้หรือไม่อย่างไรในการทดลองใช้หลักสูตรขณะทำงาน จะต้องเตรียมครูผู้สอนให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรเสียก่อน จากนั้นจึงทดลองให้ครู นำไปใช้ในชั้นเรียน โดยมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรให้มี คุณภาพมากยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริงต่อไป

ขั้นที่10 เสนอขออนุมัติใช้หลักสูตร

เมื่อตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วจะต้องนำ หลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่เขียนตามแบบฟอร์มที่กำหนดแล้วเสนอตามลำดับขั้นเพื่อขออนุมัติใช้ หลักสูตร

ขั้นที่11 นำหลักสูตรไปใช้

ขณะรอการอนุมัติใช้หลักสูตรขณะทำงานจะต้องทำการวางแผนใช้หลักสูตรโดย เตรียมการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการใช้หลักสูตร โดยควรจัดในรูปการประชุมเชิงปฏิบัติการ และเมื่อการประชุมสิ้นสุดลงแล้ว ผู้บริหารหรือผู้ได้รับมอบหมายจะต้องนิเทศติดตามผลของ การใช้หลักสูตรของครูด้วย เพื่อให้การสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นที่12 ประเมินผลหลักสูตร

หลังจากครูนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนระยะหนึ่งแล้ว โรงเรียนควรจัดให้มีการ พิจารณาถึงคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร ให้ผลตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใดหรือควรจะยกเลิกไป

ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการผลิตครูภาษาอังกฤษ

แม้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะมีมานานทั้งในฐานะวิชาบังคับและวิชาเลือกตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2464 เป็นต้นมา นับเป็นเวลาประมาณ 80 ปีแล้ว และนักเรียน นิสิต/นักศึกษาแต่ละคนได้ เรียนภาษาอังกฤษติดต่อกันหลายปี ระหว่าง 4 - 12 ปี เป็นต้น แต่ผลสัมฤทธิ์ในการสอนใน ระดับประเทศยังอยู่ในระดับที่ต่ำในทุกๆ ทักษะ ซึ่งไม่เป็นที่น่าพอใจ (สุพัตน์ สุขมลสันต์, 2538: 58, 2532: 172) จากการตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 สอบผ่านข้อสอบมาตรฐานเพียงร้อยละ 24 เท่านั้น ซึ่งใกล้เคียงกับผลการสอบภาษาอังกฤษเข้ามหาวิทยาลัยในแต่ละปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น "ล้มเหลวโดยสิ้นเชิง" (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2533: 6)

ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีหลายประการ และหลายระดับ แล้วแต่ยุคสมัยและนโยบายของรัฐบาลในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสรุปได้จากการศึกษาเอกสาร เชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่เริ่มแรกในประเทศไทยจนถึงปี พ.ศ. 2525 ได้ว่าปัญหาที่สำคัญได้แก่ (Durongphon *et.al*, 1982, Sukamolson, 1998:84)

- 1) ขาดผู้สอนที่มีคุณภาพ
- 2) ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน

- 3) ขาดตำราเรียนที่ได้มาตรฐาน
- 4) ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสม
- 5) ขาดหลักสูตรที่มีคุณภาพ

การวิเคราะห์ความต้องการกับการพัฒนาหลักสูตร

ตามทฤษฎีการสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่ดีนั้น กิจกรรมแรกที่สำคัญที่สุดที่ผู้สร้างหลักสูตรจะต้องทำคือ การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และอื่นๆ ซึ่งนิยมเรียกกันทั่วไปว่า การวิเคราะห์ความต้องการ (รสสุคนธ์ ศรีวรชาน และคณะ, 2545: ออนไลน์)

บราวน์ (Brown, 1999) ให้คำนิยามของ "การวิเคราะห์ความต้องการ" ว่า "เป็นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการเรียนหลักสูตรหรือวิชาใดในสถาบันหนึ่งสถาบันใดอย่างเป็นระบบ" และเมื่อได้ข้อมูลจากการทำการวิเคราะห์ความต้องการแล้วจึงจะสร้างกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป เช่น สร้างเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ บทเรียน วิธีสอน บททดสอบ และวิธีประเมินผล บราวน์กล่าวว่ากระบวนการวิเคราะห์ความต้องการอย่างเป็นระบบประกอบด้วยขั้นตอนพื้นฐาน 3 ขั้นตอน คือ การตัดสินใจดำเนินการ การรวบรวมข้อมูล และการใช้ข้อมูล และในการตัดสินใจว่าใครคือผู้ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ ควรพิจารณาดังนี้ คือ

1) กลุ่มเป้าหมาย (target group) คือ กลุ่มผู้เรียน แต่บางครั้งอาจรวมถึง ครู-อาจารย์ และผู้บริหาร

2) กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล (audience) ประกอบด้วย ครู-อาจารย์ ผู้ช่วยครู ผู้บริหาร หลักสูตร หน่วยงานรัฐ หรืออื่น ๆ

3) กลุ่มที่รับผิดชอบต่อการดำเนินการตัดสินใจและวิเคราะห์ความต้องการ (needs analysts) กลุ่มนี้นอกจากต้องสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการแล้ว ยังอาจต้องรับผิดชอบกลุ่มอื่น ด้วย

4) กลุ่มทรัพยากร (resource group) เป็นกลุ่มที่เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เช่น พ่อ-แม่ ผู้ให้ทุน หรือผู้ปกครอง บางครั้งอาจเป็นคนภายนอก เช่น นายจ้างในอนาคต เป็นต้น

ความต้องการด้านภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ

รสสุคนธ์ ศรีวรชาน และคณะ. (2545: ออนไลน์). ได้กล่าวถึงความต้องการภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้คือ

1) ความต้องการด้านสถานการณ์กับความต้องการด้านภาษา (Situation Needs VS Language Needs) การหาความต้องการด้านสถานการณ์ (Situation Needs) จะเน้นข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลทั้งด้านกายภาพ สังคม และจิตใจ ต่อการเรียนรู้ ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลสำคัญที่อาจเกิดผลกระทบต่อโปรแกรมหรือหลักสูตรได้

การหาความต้องการด้านภาษา (Language Needs) จะเน้นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางภาษาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในที่สุด ข้อมูลนี้รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับสภาวะการใช้ภาษา

มิตีความสามารถทางภาษา เหตุผลของผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้ภาษา และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนในขณะนั้น

2) ความต้องการด้านรูปธรรมกับความต้องการด้านนามธรรม (Objective Needs VS Subjective Needs) ความต้องการด้านนามธรรมเป็นความต้องการที่มาจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับ สถานการณ์ของผู้เรียน ภาษาที่ผู้เรียนต้องการจะเรียนรู้ ความสามารถโดยทั่วไปขณะนั้น ระดับความสามารถทางทักษะและอื่น ๆ ส่วนความต้องการด้านรูปธรรม จะลำบากในการหามากกว่าเพราะต้องรวมถึงความต้องการหลายลักษณะ เช่น ความต้องการ (want) ความปรารถนา (desire) และความคาดหวัง (expectations)

3) ความต้องการด้านเนื้อหาภาษาศาสตร์กับความต้องการด้านกระบวนการเรียนรู้ (Linguistic Content Needs VS Learning Process Needs) ความต้องการคู่นี้มีความสำคัญตรงที่ต้องแยกให้ออกระหว่างการหาความต้องการที่เกี่ยวกับเนื้อหา (content) ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนกับความต้องการที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ (learning processes) ทางเนื้อหาภาษาศาสตร์ (linguistic content) มักจะไปด้วยกันกับความต้องการด้านนามธรรม ส่วนทางกระบวนการเรียนรู้ มักจะไปด้วยกันกับความต้องการด้านรูปธรรม ซึ่งเน้นด้านพุทธิพิสัย เช่น แรงจูงใจ และความภาคภูมิใจในตัวเอง

4) ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ความต้องการกับแนวความคิดทางปรัชญา เมื่อได้ตัดสินใจทำการวิเคราะห์ความต้องการตามแนวของปรัชญาใด ควรต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของทั้งสองอย่าง

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่าผู้เรียนจะต้องการเรียนภาษาก็ต่อเมื่อผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษานั้นๆ กอร์ปกับความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเกิดความคาดหวัง และเกิดความปรารถนาที่จะเรียน ส่วนกระบวนการเรียนรู้นั้นจะต้องพัฒนาไปควบคู่กับการสร้างแรงจูงใจ และความภาคภูมิใจของผู้เรียน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนาชุดโครงการวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือสถานการณ์ ณ ปัจจุบัน เอื้อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษเกิดความปรารถนาและแรงจูงใจในการเรียนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในการนำเสนอท้องถิ่นตนเอง

ลักษณะของหลักสูตรภาษาอังกฤษ

หลักสูตรภาษาอังกฤษมีหลายแนวทาง ความแตกต่างของหลักสูตรขึ้นอยู่กับโครงสร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน และเนื้อหาของหลักสูตร ในภาพรวมแล้วหลักสูตรภาษาอังกฤษมีลักษณะ 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่แยกเนื้อหาทางภาษาเป็นส่วนๆ (Synthetic approach) มุ่งสอนภาษาเชิงไวยากรณ์ หรือโครงสร้างภาษา (Grammatical or Structural syllabus) ที่ครูสอนภาษาอังกฤษมักจะเน้นการสอนแบบการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จนคล่องแคล่วภายในห้องเรียน (Mastery of language structure) และกลุ่มที่ยึดจุดประสงค์ด้านพฤติกรรมกรเรียนเป็นหลัก (Analytic

approach) ได้แก่หลักสูตรแบบเน้นเหตุการณ์ (Situational syllabus) หลักสูตรแบบเน้นความหมาย (Notional syllabus) หลักสูตรแบบภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (English for special purposes –ESP) และหลักสูตรภาษาอังกฤษที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Autonomy or Self-directed syllabus) (สมถวิล ชนะโสภณ ,2526)

หลักการ และข้อคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ปาร์คเกอร์ (Parker, 2548) ได้ให้คำนิยามของรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษในหลายวัตถุประสงค์ เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารซึ่งต้องเน้นความคล่องตัวในการใช้ภาษามากกว่า และใช้การบูรณาการทักษะการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน ไปพร้อมๆ กัน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ครูต้องเป็นผู้จัดการ (Manager) และเป็นผู้รู้ (resource person)
2. ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองและได้รับการสะท้อนความคิดเห็น (Feed back) จากเพื่อนๆ

3. หลักสูตรการเรียนการสอนต้องประกอบด้วย

3.1 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรว่า “ความเข้าใจ” (Understanding) ควรเปลี่ยนใช้คำที่ชัดเจน และสามารถวัดได้

3.2 การออกแบบหลักสูตรแล้วมุ่งไปสู่เป้าหมาย ต้องมีความชัดเจน สามารถมุ่งสู่เป้าหมายได้จริง

4. การประเมินผู้เรียนต้องแบ่งออกได้ดังนี้

4.1 การประเมินที่เน้นความเหมาะสม (Alternative assessment) คือ การประเมินที่เน้นสถานการณ์การใช้ภาษาของผู้เรียน

4.2การประเมินที่สอดคล้องกับชีวิตจริง (Authentic assessment)

5. การใช้ทรัพยากร คือ การเน้นนโยบายที่ให้เด็กทุกคนไม่ต้องเรียนหลักสูตรเหมือนกัน ให้ความสำคัญการใช้ภาษาเพื่อการนำไปสื่อสาร (Communicative English) เป็นหลัก ถ้ามีทรัพยากรจำกัดก็เน้นการพัฒนาครูให้มีความสามารถ นอกจากนั้นการจัดชั้นเรียนภาษาอังกฤษไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป

6. การพัฒนาครู แบ่งเป็นการอบรมระยะสั้น (Teacher Training) และการอบรมระยะยาวต่อเนื่อง (Teacher development) โดยมีปัจจัยในการพัฒนา เช่นความร่วมมือเป็นเครือข่าย และการประสานกันทางอินเทอร์เน็ต แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังมีจุดอ่อนในด้านการขาดการวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว และยังไม่ได้นำแนวทางไปสู่การปฏิบัติ อีกทั้งยังขาดแคลนครูที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เพียงพอ

มาตรฐานและมีการพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อยกมาตรฐานความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะครูสอนภาษาอังกฤษต้องมีความรู้ ความสามารถและได้รับการพัฒนาให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถปรับการเรียนการสอนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถโดยไม่ผูกติดกับระดับชั้น ลดจำนวนผู้เรียนในกลุ่มผู้เรียนภาษาอังกฤษให้เหลือ 25 - 30 คน และสนับสนุนครูสอนให้มีความพร้อมที่จะจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะใช้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการทั้ง 4 ทักษะ โดยต่อยอดจากพื้นฐานเดิมและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และสนับสนุนให้ทุกสถานศึกษาจัดกิจกรรมในหลักสูตร /เสริมหลักสูตร เช่น การจัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (Intensive) การจัดค่ายสอนเสริมสำหรับนักเรียน การแข่งขันทักษะภาษาอังกฤษ การแสดงผลงานของนักเรียนและครู ฯลฯ

ระยะกลาง และระยะยาว (ปีงบประมาณ 2550-2558) โดยจัดสร้างมาตรฐานภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรในวิชาชีพต่าง ๆ และหลักสูตรฝึกอบรม มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษในงานอาชีพ (Career English) สาขาต่าง ๆ เพื่อเป็นวิชาเลือกให้นักเรียน /นักศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมให้เหมาะสมกับวิชาชีพที่ต้องนำไปใช้จริงในแต่ละระดับ รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ให้มีความรู้ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานเพื่อประกอบอาชีพ โดยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

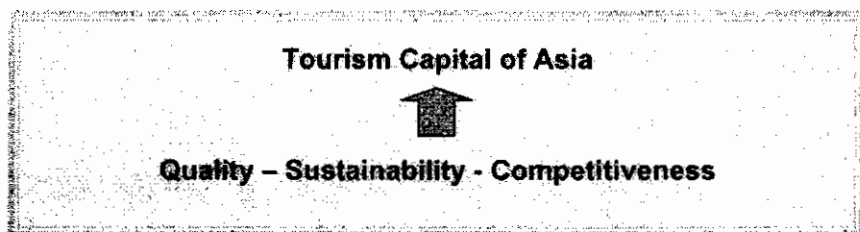
จากแผนยุทธศาสตร์ในหลาย ๆ ระยะดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารัฐบาลไทยได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาภาษาอังกฤษ และเอาจริงเอาจังกับการพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่บุคลากรในประเทศอย่างแท้จริง แนวทางการพัฒนาที่สร้างขึ้นมานั้นน่าจะเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดการพัฒนาภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง และถูกทิศทางซึ่งน่าจะเป็นโอกาสอันสำคัญยิ่งของผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายในการพัฒนาภาษาอังกฤษแก่บุคลากรในประเทศไทยต่อไป และจากการให้ข่าวของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการต่อการเร่งปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในการเป็นประธานประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2547 ณ โรงแรมปรีณิพพาเลข สรุปได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในอนาคตต่อไปเน้นเพื่อการสื่อสารได้จริง ประชาชนต้องรับรู้ข่าวสารจากทั่วโลก โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่ผ่านมากการสอบภาษาอังกฤษของประเทศไทยอยู่ในอันดับต่ำ จึงควรมีการใช้ภาษาบ่อย ๆ และมุ่งเน้นเพื่อการสื่อสารมากขึ้น จึงควรรหาแนวทางที่เหมาะสมมาจัดทำยุทธศาสตร์ และควรให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับต่างประเทศด้วย เพื่อให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วทันความต้องการของประเทศและของสังคมโลก

สถานการณ์การท่องเที่ยวโลก

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้คาดการณ์การท่องเที่ยวในอนาคตว่าในปี 2553 จะมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกจำนวน 937 ล้านคน และเมื่อดูจากสถานการณ์ปัจจุบัน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเป็นภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวมากเป็นอันดับสองของโลก เนื่องจากกระแสนิยมทางการท่องเที่ยวที่เน้นความนิยมเที่ยวกลุ่มใหญ่แบบเดิมๆ เปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวมีความสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่แตกต่างมากขึ้น นอกจากนี้กระแสนิยมของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่ให้ความเท่าเทียมกันของมนุษย์มากขึ้น ทำให้รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย

ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมุ่งมองให้การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของประเทศ เริ่มตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในปี 2549 รัฐบาลชุดฯ พณฯ ท่านนายกทักษิณ ชินวัตร มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวให้โดดเด่นยิ่งขึ้น โดยมีวิสัยทัศน์ดังนี้

ตารางที่ 2.1 วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย

นโยบายการท่องเที่ยวของไทยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยก้าวสู่มาตรฐานคุณภาพ และเป็นการท่องเที่ยวยั่งยืน ที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก อันจะนำไปสู่การเป็น "Tourism Capital of Asia" โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ทั้งยุโรป อเมริกา และตะวันออกกลาง โดยมีเป้าหมายทั้งรักษาตำแหน่งทางการตลาดและขยายตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ อีกทั้งการเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด รวมถึงการส่งเสริมการเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยวิธีการต่างๆ นอกจากนี้ยังมุ่งเป้าหมายไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อให้เกิดการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว ทั้งที่เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดภายในภูมิภาค และระหว่างภูมิภาค รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลมากยิ่งขึ้น

จากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของรัฐบาล รวมทั้งสถานการณ์การท่องเที่ยวของโลก ที่ผ่านมามองเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้พัฒนาเติบโตขึ้นโดยลำดับ ดังสถิติการท่องเที่ยวปี 2548

ตารางที่ 2.2 สถิติการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี 2539 – 2548

ปี	นักท่องเที่ยวต่างประเทศ						
	จำนวนนักท่องเที่ยว			ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย		รายได้	
	จำนวน นักท่องเที่ยว (ล้านคน)	%	วันพักเฉลี่ย	บาท/คน/วัน	%	พันล้าน บาท	%
2539	7.19	3.46	8.23	3,706	0.34	219.36	14.99
2540	7.22	0.41	8.33	3,672	-0.92	220.75	0.63
2541	7.76	7.53	8.40	3,713	1.12	242.18	9.70
2542	8.58	10.50	7.96	3,705	-0.23	253.02	4.48
2543	9.51	10.82	7.77	3,861	4.23	285.27	12.75
2544	10.06	5.82	7.93	3,748	-2.93	299.05	4.83
2545	10.80	7.33	7.98	3,754	0.16	323.48	8.17
2546	10.00	-7.36	8.19	3,774	0.55	309.27	-4.39
2547	12.00	19.95	8.00	4,000	5.97	384.00	24.16
2548	13.38	11.50	8.10	4,150	3.75	450.00	17.19

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548

การพัฒนาของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยนั้นมีปัจจัยเชิงบวกที่สนับสนุนให้การท่องเที่ยวพัฒนาขึ้นโดยลำดับ อาทิการมีประเพณีและวัฒนธรรมที่โดดเด่น คนไทยมีคุณลักษณะที่เหมาะสมแก่การเป็นเมืองท่องเที่ยว กล่าวคือการเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรี มีความโอบอ้อมอารี มีรอยยิ้มที่อบอุ่น เป็นที่ประทับใจ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางด้านธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตท้องถิ่น และยังเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยในระดับสูง กอปรกับการที่รัฐบาลมีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวในหลายๆ ประการ ทั้งระบบตรวจคนเข้าเมือง การบริการของสายการบิน และสนามบิน รวมทั้งระบบโครงข่ายคมนาคมภายในประเทศ และสายการบินราคาต่ำ อีกทั้งสนามบินสุวรรณภูมิซึ่งเปิดดำเนินการในปี 2549 เป็นสนามบินที่ใหญ่ที่สุดในทวีปเอเชีย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวของไทย ที่เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวจากทั่วโลกได้เข้ามาสัมผัสดินแดนในแหลมทองแห่งนี้เป็นอย่างยิ่ง

การกระจายอำนาจการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่น

จากพันธกิจภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2545 - 2549) ที่มุ่งเน้นให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความพร้อมในการบริการคือ

1. เตรียมความพร้อมให้การปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับองค์กรส่วนท้องถิ่นให้การท่องเที่ยวไทยยั่งยืน

2. ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพและการบริการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และเน้นการสร้างสมรรถนะของผู้ประกอบการขนาดกลางขนาดย่อม และชุมชนในท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาตัวบุคลากรทุกระดับให้สอดคล้องกับความต้องการ ภารกิจและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

3. ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และเสนอภาพลักษณ์ของประเทศไทยไปในนานาประเทศในฐานะ "Quality Destination"

4. พัฒนาร่วมกับเอกชนให้เกิด E - tourism อย่างสมบูรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 5Es ได้แก่ E - tour info, E - trust, E - commerce capacity, E - tourism mall และ E - market place

5. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้สอดคล้อง และอำนวยความสะดวกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

นอกจากนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2543) ยังแสดงว่าองค์กรชุมชนหรือประชาชนหรือกลุ่มประชาชนนับเป็นองค์กรที่เล็กที่สุดที่มีบทบาทในการเป็นเจ้าของท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืนร่วมกันโดยกำหนดบทบาทไว้ในมาตราที่ 46 มาตราที่ 56 มาตราที่ 59 มาตราที่ 60 และมาตราที่ 69 กล่าวโดยรวมคือสิทธิมนุษยชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบต่อข่าวสารและร่วมตัดสินใจ

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2548: 3) ได้กล่าวว่าปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการในเชิงกลุ่มพื้นที่เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นหนทางหนึ่งในการกระจายพื้นที่ให้ทุกจังหวัดได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนั้น มีการเน้นกลยุทธ์ร่วม กล่าวคือ มีการสร้าง Brand ของแต่ละ Cluster เพื่อเป็นจุดขาย ส่งเสริมการเสริมสร้างศักยภาพร่วมกัน โดยใช้หลักการบูรณาการทรัพยากร จัดลำดับความสำคัญตามศักยภาพที่แท้จริงเชิงพื้นที่ ภายในกลุ่มจังหวัด และกระจายการท่องเที่ยวด้วยการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายใน Cluster หรือระหว่าง Cluster การกระจายสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่แท้จริงไปยังจังหวัดต่าง ๆ ให้ทั่วถึงเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมทั้งสนับสนุนการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชน: เส้นทางสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2548: 4) ได้ให้ข้อคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวแต่เดิมขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น จึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดความร่วมมือของคนในพื้นที่ ชุมชนจึงต้องปรับวิธีคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม ชุมชนควรรวมพลังความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในทุกขั้นตอนของโครงการหรือทุกกิจกรรม ตั้งแต่ค้นหาปัญหาของการท่องเที่ยวสาเหตุของปัญหาการวางแผน โดยร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการพัฒนารวมทั้งร่วมลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวตามขีดความสามารถของชุมชนอันจะส่งผลให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนหรือการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544, หน้า 1-2) คือ การท่องเที่ยวที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น มีการให้ความรู้ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Environmental Education-Based Tourism) มีการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น (Involvement of Local Community or People Participation) ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงนับเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการการท่องเที่ยว (Community Participation-Based Tourism) จะต้องเชื่อมโยงกับ "ศักยภาพของชุมชน" ซึ่งเป็นขีดความสามารถหรือความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกระจายรายได้ และที่สำคัญ การสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในการจัดการการท่องเที่ยวให้สัมฤทธิ์ผลนั้น ภาคิทางการท่องเที่ยวควรร่วมมือกัน โดยเน้นถึงความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแต่อย่างไรก็ตาม หากภาคิทางการท่องเที่ยวขาดศักยภาพ องค์ความรู้และภูมิปัญญา การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้

ติดอาวุธทางปัญญาแก่ชุมชน : ทางออกสู่การท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ยั่งยืน

"อนาคตของประเทศไทยอยู่ที่การเติบโตทางปัญญาไม่ใช่เติบโตทางเศรษฐกิจ" (ประเวศ วะสี, 2548, หน้า 4 อ้างใน เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2549: 5) คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการติดอาวุธทางปัญญาแก่ชุมชน (Community Empowerment) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน ความหมายของ "ชุมชน" ในบริบทการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่ได้หมายถึงเพียง "ชาวบ้าน" เท่านั้น แต่หมายรวมถึง ภาคิอื่น ๆ เช่น ภาครัฐ

ส่วนกลาง รัฐส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาสังคม กลุ่ม NGO และประชาชน “ชุมชน” ควรหมายถึง “พหุภาคี” ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในอดีตที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่า “ชุมชน” ที่ภาครัฐคาดหวังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีอาวุธทางปัญญาแต่ไม่เพียงพอต่ออัตราเร่งที่ภาครัฐได้ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้และเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการกดทับของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงไม่น่าแปลกใจเลย ที่พบว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยได้สร้างผลกระทบในแง่ลบต่าง ๆ มากมายต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีพื้นถิ่น อาจกล่าวโดยรวมคือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยกำลังเป็นเครื่องมือสร้างรายได้ แต่สร้างความเสื่อมถอยให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่ชุมชนอ่อนแอ

จากสถานการณ์ต่างๆ ดังได้กล่าวแต่ต้น ทั้งด้านนโยบายของรัฐบาลต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษ ด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้ สถานการณ์ด้านความต้องการเรียนรู้ของตนเอง ตลอดจนสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของโลก และของประเทศไทยเอง รวมไปถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 - 2549) และบทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นล้วนเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น ในการตอบรับต่อสถานการณ์การพัฒนาประเทศ และเพื่อการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหลายในฐานะมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

การสังเคราะห์ (Synthesis)

การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการรวมส่วนย่อยต่างๆ แล้วเปลี่ยนเป็นสิ่งใหม่ที่มีคุณภาพแปลกและแตกต่างออกไป ส่วนย่อยดังกล่าวอาจเป็นเหตุการณ์ สถานการณ์ ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นใดๆ การสังเคราะห์ อาจหมายถึงกระบวนการหรือผลของการนำเอาปัจจัยสองอย่างหรือมากกว่าที่แยกกัน โดยเฉพาะความคิดนำมารวมกันเข้าเป็นหนึ่ง หรือเป็นความสามารถในการรวมส่วนย่อยต่างๆ หรือส่วนใหญ่เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้ (<http://www.nfe.go.th/042103/libralian/module/module5html> and ; <http://th.wikipedia.org/wiki/>)

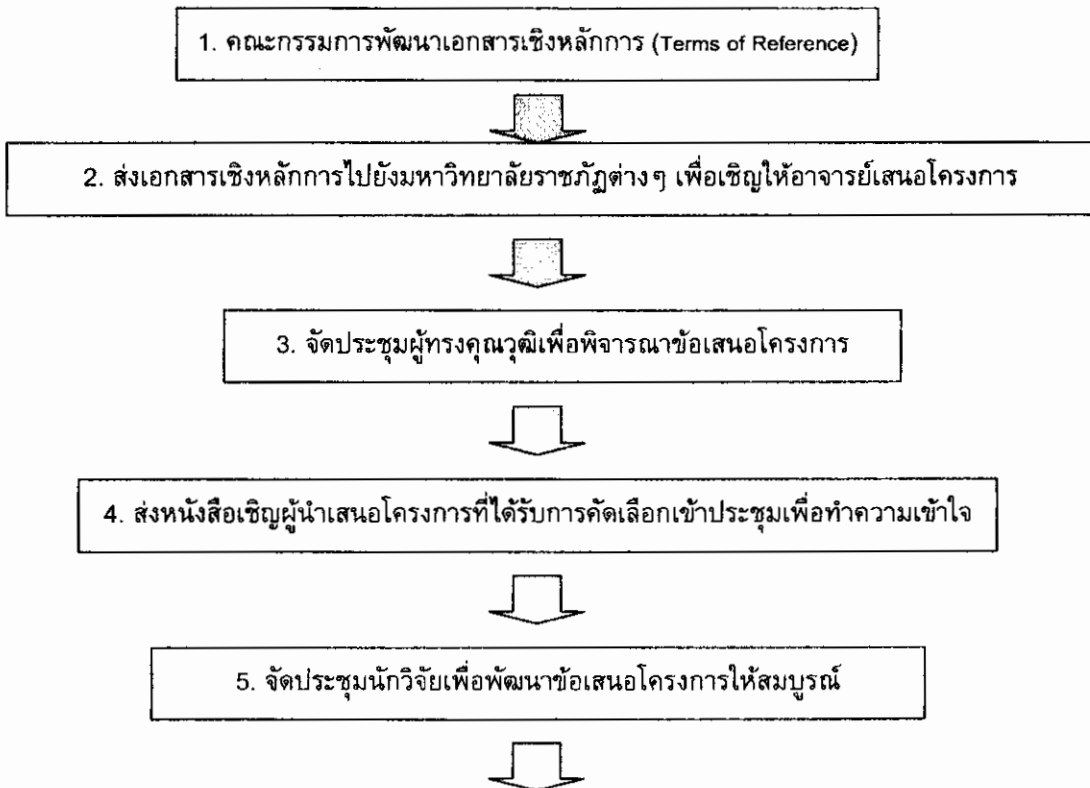
ดังนั้นกระบวนการสังเคราะห์โครงการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นในครั้งนี้จึงจะเป็นการรวบรวมโครงการวิจัยในชุดโครงการทั้ง 11โครงการมาประกอบเข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกันภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดไว้คือการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและเพื่อการเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทที่ 3

กระบวนการพัฒนาโครงการ และกระบวนการสังเคราะห์ ภาพรวมของโครงการ

โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว
ท้องถิ่น เป็นโครงการวิจัยที่มุ่งพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่ชุมชนท้องถิ่นโดยเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน
กล่าวคือการเน้นที่กระบวนการเรียนการสอนเป็นการวิจัย เพื่อสร้างหลักสูตรและชุดการสอน โดยมี
เป้าหมายหลักคือพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนในท้องถิ่น และมีผู้เชี่ยวชาญด้านการ
สอนภาษาอังกฤษจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นนักวิจัยหลัก การพัฒนากระบวนการวิจัยดังกล่าวได้
พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research:
PAR) และเน้นการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication Approach) โดยเน้น
เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น นำมาจัดทำเป็นชุดการสอน การพัฒนาโครงการชุดนี้จัดขึ้นโดย
มีกระบวนการดังนี้

ตารางที่ 3.1 สรุปกระบวนการพัฒนานักวิจัย

6. จัดประชุมเพื่อพัฒนานักวิจัยด้านการทำวิจัยและขั้นตอนต่าง ๆ

7. จัดให้นักวิจัยนำเสนอความก้าวหน้าครั้งที่ 1 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

8. จัดให้นักวิจัยนำเสนอความก้าวหน้าครั้งที่ 2 เพื่อติดตามงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

9. จัดให้นักวิจัยนำเสนอความก้าวหน้าครั้งที่ 3 เพื่อติดตามผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

10. จัดเวทีให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัย ทั้งโดยการรายงาน และจัดนิทรรศการ และเชิญให้คณาจารย์และผู้สนใจจากทั่วประเทศเข้าร่วมฟัง และร่วมอภิปรายผลการวิจัย

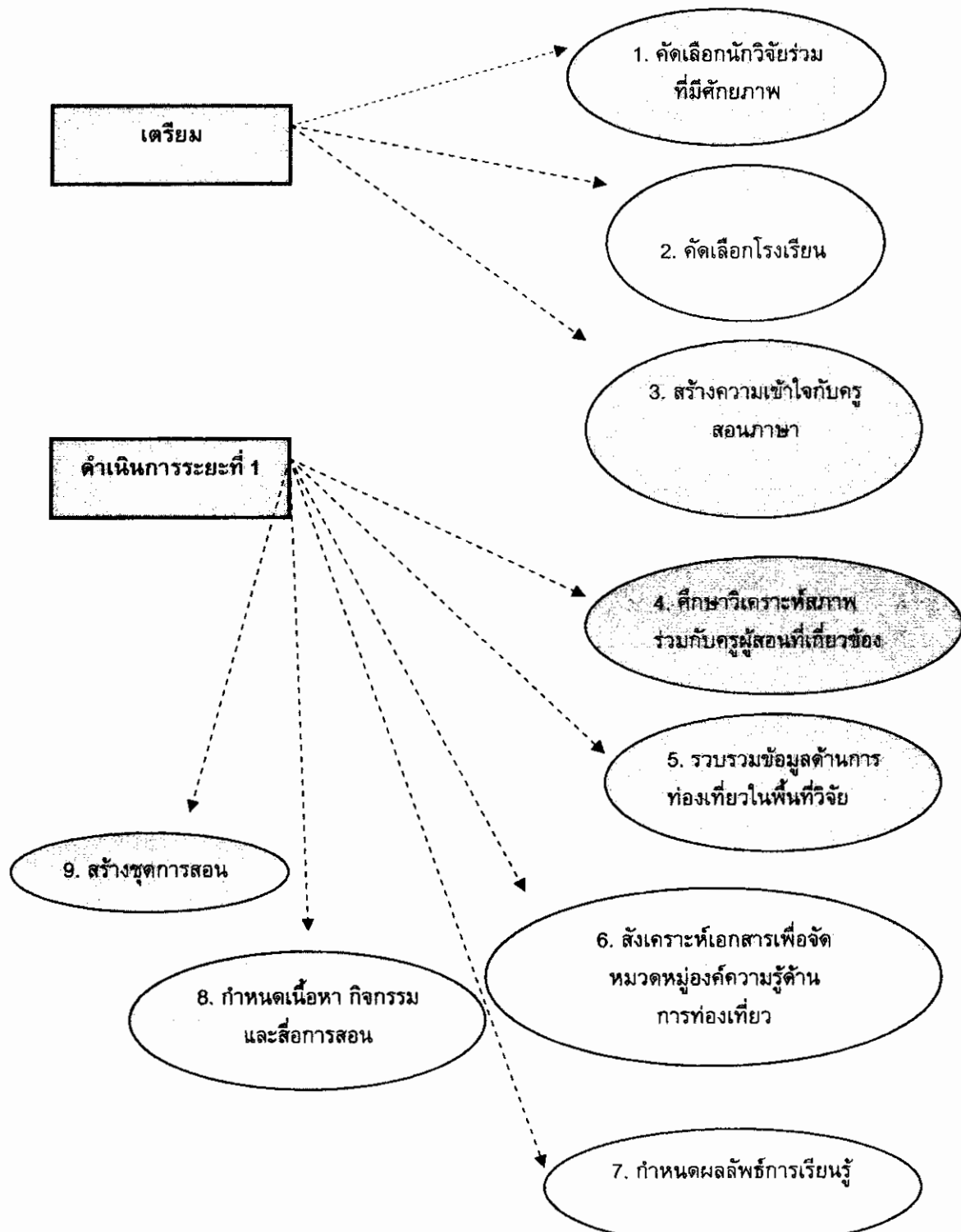
ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติงานระหว่างผู้ประสานงานกลางและอาจารย์นักวิจัย

ระยะที่ 1	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	สถานที่	ผลที่ได้รับ
1. ก่อนการดำเนินงาน	1 ส.ค. 47	ส่ง TOR ไปให้แก่อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ		ข้อเสนอโครงการวิจัยจากอาจารย์ผู้สนใจ 19 โครงการ
	22 ก.ค. 47	2.1เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมพิจารณาโครงการทั้ง 19 โครงการ	ห้องประชุมสภาสถาบันราชภัฏ	คัดเลือกโครงการที่พหุมีศักยภาพได้ 10 โครงการ
	24 ก.ย. 47	2.2 ประชุมผู้เสนอโครงการ (นักวิจัย) เรื่องกระบวนการและผลลัพธ์การวิจัย	โรงแรมแกรนด์ทาวเวอร์อินน์	ความเข้าใจในการดำเนินงานปรับเปลี่ยนแก้ไขโครงการ
3. ระยะดำเนินงาน ช่วงที่ 2	14 ต.ค. 47	2.3 จัดประชุมนักวิจัยเพื่อเห็นภาพเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	การปรับแก้โครงการตามข้อเสนอแนะ
	22 ม.ค. 48	3.1 จัดประชุมเพื่อพัฒนานักวิจัย และรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	ผลการวิจัยระยะที่ 1 และการเตรียมการเพื่อทำงานระยะต่อไป
	28 มี.ค. 48	3.2 จัดประชุมนักวิจัย เพื่อนำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 2 และนำตีพิมพ์การส่งมอบงานและการเผยแพร่ผลงาน 3.3 ผลงานของ ดร.สุทัศน์ นาคจันทร์ ทำได้ดีและรวดเร็วจึงได้รับงบประมาณงวดที่ 2 โดยทำเพิ่มอีก 4 อำเภอ วงเงิน 200,000 บาท	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	1. ผลการวิจัยระยะที่ 2 และความเข้าใจในการดำเนินงานขั้นตอนต่อไป 2. มีโครงการเพิ่มอีก 1 โครงการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
การติดตามผลงานวิจัยครั้งที่ 1	15 ก.ย. 48	วันสุดท้ายของการส่งมอบงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (ในวันที่ 15 ก.ย. 48)ได้รับผลงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์มาเพียง 4 ฉบับ) คือ 1) ดร. สุทัศน์ นาคจันทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2 ฉบับ 2) ดร. กฤษณา ยอดมงคล มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 3) ผศ. สุภา ทิพย์ธารา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 4) ดร. พิมพ์พรณ รังสิการพุม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	ผลงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ 4 ฉบับ และผู้ที่ยังไม่ส่งงานอีก 6 ฉบับ

ตารางที่ 3.3 สรุปกระบวนการพัฒนาโครงการ

การทำวิจัยครั้งนี้เน้นกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยมีบุคลากรในท้องถิ่น เช่น ครู อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ ผู้บริหารท้องถิ่น และสถานศึกษาเป็นผู้ร่วมวิจัย

ขั้นตอนการทำวิจัยได้ทำขึ้นโดยพิจารณาจากการจัดหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จึงได้พิจารณาให้ทำการวิจัยตามดังขั้นตอนต่อไปนี้

ดำเนินการระยะที่ 2

10. กำหนดผู้สอน จัดทำ เอกสาร สื่อ ตารางเรียน

11. ทดลองสอน: ครู สอบวัด ความรู้ Pre-Post

12. ประเมินผล ปรับปรุง หลักสูตร

หลักสูตร สื่อ แบบเรียน ฯลฯ

ดำเนินการระยะที่ 3

13. ครู ทดลองสอนด้วย หลักสูตรใหม่ในโรงเรียน

14. นักวิจัยหลัก สังเกต ประเมินผล

15. ปรับปรุง แก้ไข

16. รายงานการวิจัย เผยแพร่

วิธีดำเนินงานเพื่อสรุปสังเคราะห์

วิธีดำเนินงานเพื่อสรุปสังเคราะห์ทำขึ้นตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. จัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการวิจัยทั้งการบรรยายและการจัดนิทรรศการของโครงการวิจัย ทั้ง 11 โครงการ ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548
2. ทำการสรุปกระบวนการดำเนินงานในการหนุนเสริม พัฒนานักวิจัย และติดตามผลการดำเนินงานทุกระยะ
3. ถอดบทเรียนที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานของผู้ประสานงานกลาง
4. สังเคราะห์ผลการดำเนินงานของชุดโครงการในภาพรวมเพื่อแสดงผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ที่ได้จากการดำเนินงาน

บทที่ 4

สรุปผลที่ได้จากการพัฒนาโครงการชุดการวิจัยและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น ปี 2548 จำนวน 11 โครงการ

การพัฒนาโครงการชุดการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ปี 2548 จำนวน 11 โครงการนั้น เป็นการจัดทำโครงการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ในขณะนี้เป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ การจัดทำโครงการดังกล่าวสามารถสร้างผลกระทบทางบวก แก่บุคลากรที่หลากหลายระดับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับความจำเป็นของประเทศไทยในการพัฒนา ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวตามกระแสนิยมในปัจจุบัน และสอดคล้องกับนโยบายหลักของ กระทรวงศึกษาธิการ อีกทั้งยังสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้น ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษ อันจะกลายเป็นเครื่องมือการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทย ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักๆได้ดังนี้

1. การสร้างผลกระทบทางบวกแก่บุคลากรหลากหลายระดับ เนื่องจากโครงการวิจัย ชุดดังกล่าวเน้นการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ (Participatory Action Research) ซึ่งทำให้เกิดผู้มีส่วนร่วมในชุดโครงการดังนี้ ผู้บริหารโครงการ ประกอบด้วยผู้ประสานงานกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิ และวิทยากร ประมาณ 10 คน นักวิจัยจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ ประมาณ 31 คน ครู อาจารย์ ผู้สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนต่างๆ ใน สถานะนักวิจัยร่วม 141 คน นักเรียนจากโรงเรียนต่างๆในฐานะกลุ่มทดลองและนำไปปฏิบัติ และ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษ จำนวนประมาณ 1,000 คน ตลอดจน ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถาบันการศึกษา และคนในท้องถิ่นอีกเป็นจำนวนมาก

2. การสอดคล้องกับความจำเป็นของประเทศไทยในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ตามกระแสนิยมในปัจจุบัน

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลในการใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อดึง เงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้ในการพัฒนาประเทศ และให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็น อุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย จึงทำให้มีปริมาณนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว ในประเทศไทยเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นอย่างมากในทุกๆ ปีที่ผ่านมา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนา ภาษาอังกฤษให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสนิยมของการท่องเที่ยว ยุคปัจจุบัน ที่นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวชุมชน และนิยมเที่ยวกันเองเป็นกลุ่มเล็กๆ ที่เรียกว่า FITs (Free Independent

Travelers) มากขึ้น ลักษณะการท่องเที่ยวดังกล่าวทำให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัสชุมชน ใกล้ชิดขึ้น การเตรียมการเพื่อให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในท้องถิ่นได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตน ได้รู้จักใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการนำชมแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตน ย่อมทำให้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนั้นจากการทำประชาพิจารณ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (9, 23, และ 30 กันยายน 2548) ผู้ประกอบการทั้งหลายก็เรียกร้องให้ทำการพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษให้แก่คนไทย

3. การสอดคล้องกับนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการ

จากนโยบายหลักของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายในกระทรวงศึกษาธิการ อันสืบเนื่องมาจากความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของชาวไทยเมื่อเข้าสอบแข่งขันภาษาอังกฤษในแบบทดสอบมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับชาวไทยไม่สามารถทัดเทียมกับชาวต่างชาติและประเทศเพื่อนบ้านได้ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นด้วยสาเหตุใดก็ตามก็ส่งผลให้ประชาชนชาวไทยทั่วประเทศต้องตั้งคำถามต่อกันว่า “เกิดอะไรขึ้นต่อเยาวชนไทย” จึงนำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน

การพัฒนาโครงการวิจัยชุดดังกล่าวเป็นการกระตุ้นกระแสนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในหมู่ผู้เรียน เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งต่างใกล้ตัว ได้เกิดความภาคภูมิใจกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตนเอง ได้เรียนรู้วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และได้เรียนรู้วิธีการถ่ายทอด อีกทั้งยังก่อให้เกิดความยั่งยืน เพราะผู้สอนคือ “ครู” ผู้อยู่ในท้องถิ่นที่ได้มีโอกาสสอนให้แก่นักเรียนรุ่นต่อไป

4. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นความต้องการรู้ภาษาอังกฤษอันจะกลายเป็นเครื่องมือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่คนไทย

จากความต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นซึ่งเป็นความจำเป็นเบื้องต้นของนักเรียนในชุมชน จะกลายเป็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและหากสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องได้ จะทำให้ชาวไทยเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ต่างๆที่เกิดขึ้นในโลก ณ ปัจจุบันจะเกิดขึ้นเป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ และประชาชนทั่วไปก็จะสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ นั้นได้ที่บ้านเมื่อสามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนอันจะนำไปสู่การพัฒนาในที่สุด

5. นักวิจัยและงานวิจัยสำคัญที่เกิดจากชุดโครงการ

เนื่องจากการพัฒนานักวิจัยในชุดโครงการดังกล่าวต้องมีการติดตาม หนุนเสริม นำเสนอผลงานวิจัยเป็นระยะ รวมทั้งการนำเสนอผลงานวิจัยเมื่องานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ จึงทำให้การพัฒนา

ชุดโครงการดังกล่าวสามารถสร้างนักวิจัย และงานวิจัยสำคัญที่เกิดจากชุดโครงการที่สามารถเป็นวิทยากรเพื่อพัฒนาโครงการ และเป็นต้นแบบการผลิตงานวิจัยได้หลายคน และหลายชิ้นงาน อาทิ

5.1 ดร.สุทัศน์ นาคจัน นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้จัดทำโครงการ 2 โครงการ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี 2) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 2 และมีผลผลิตจากงานวิจัยคือ 1) รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีระยะที่ 1 และเรื่องการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 2 จำนวน 2 เล่ม 2) เอกสารประกอบการสอนเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีระยะที่ 1 และการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 2 จำนวน 2 เล่มและ 3) คู่มือครูและแผนการสอนเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีระยะที่ 1 และการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 2 จำนวน 2 เล่ม ผลงานของ ดร.สุทัศน์ นาคจัน ได้ใช้เป็นแบบเรียนเสริมของโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในท้องถิ่น จำนวน 12 โรงเรียน นอกจากนี้ยังใช้เป็นแบบเรียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และได้ใช้ในการอบรมตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี และชาวชุมชนต่าง ๆ

5.2 นางสาวสุวิทย์ ยอดฉิม นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้ทำการวิจัยร่วมกับ ครู อาจารย์ ผู้สอนภาษาอังกฤษในเขตรัตนโกสินทร์ ในหัวข้อการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบการเรียนรู้อันรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ :กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ มีผลงานการวิจัยเป็น 1) หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว 2)ชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว 3) รายงานการวิจัย 1 เล่ม และเมื่องานวิจัยสิ้นสุดลงนางสาวสุวิทย์ ยอดฉิม สามารถจัดให้ครู อาจารย์ ผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเครือข่ายเขตรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา นำเสนอผลงานการวิจัยต่อเขตพื้นที่และผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดการต่อยอดและขยายผลได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญคือการทำที่โรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับใช้ในพื้นที่ของตนเองโรงเรียนละ 1 ชุดการสอน ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จอย่างสูง

5.3 ผ.ศ.สุมา ทิพย์ธาราและนางสาวภัทรวดี องค์กรสกุล นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้จัดทำ 1) ชุดการสอนชุด Tourism English for Beach Activities ของโครงการวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้อันรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น: กรณีศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวหาดสมิหลา จังหวัดสงขลา และ 2) รายงานการวิจัย 1 เล่ม

5.4 นายพนมรินทร์ ประชาพันธ์ นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกรณีศึกษา ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจัดทำ 1) ชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และ 2) รายงานการวิจัย 1 เล่ม

5.5 ผศ.ดร. พิมพรรณ รังสิกรรพุม และ ดร.บรรจบ บุญจันทร์ นักวิจัย

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้ทำการศึกษารื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยชุดการสอนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น : กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ 1) ได้การสอนดังกล่าว 12 ชุด และ 2) รายงานการวิจัย 1 เล่ม

5.6 ดร.กอบกาญจน์ กัปตพล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา

ยอดมงคล นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติ ภูกระดึง ได้ 1) พัฒนาความรู้และทักษะผู้สอนภาษาอังกฤษ รวมถึงการพัฒนาสื่อการสอนภาษาอังกฤษให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และ 2) รายงานการวิจัย 1 เล่ม

สรุปผลผลิตจากชุดโครงการ

ที่	ชื่อนักวิจัยและชื่อโครงการ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการวิจัย							จำนวนครูผู้รวมโครงการ	จำนวนโรงเรียน
		หลักสูตรการสอน	สื่อการสอน	ชุดการสอน	แผนการสอน	เอกสารประกอบการสอน	รายงานการวิจัย			
1	นางสาวอุไรรัตน์ ทองพิณี โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในอ.ท่าลี่ จ.เลย			✓	✓		✓	10	6	
2	ผศ.ดร.พิมพรรณ รังสิกรรพุม โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น			✓	✓		✓	5	5	
3	ผศ.ดร.กฤษณา ยอดมงคล โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอภูกระดึงจังหวัดเลย		✓		✓		✓	15	6	

ที่	ชื่อนักวิจัยและชื่อโครงการ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการวิจัย						จำนวนครู ผู้ร่วม โครงการ	จำนวน โรงเรียน
		หลักสูตร การสอน	สื่อการ สอน	ชุดการ สอน	แผนการ สอน	เอกสาร ประกอบ การสอน	รายงาน การวิจัย		
4	ดร.สุทัศน์ นาคจัน โครงการวิจัยพัฒนาหลักสูตร ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในจังหวัดเพชรบุรี	✓	✓		✓	✓	✓	17	17
5	นายนวนินทร์ ประชาพันธ์ โครงการวิจัยและพัฒนาระบบการ พัฒนาครูภาษาอังกฤษเพื่อ สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว ท้องถิ่น ธรรมชาติหินพนมรุ้ง/ ประสาทมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์			✓	✓		✓	12	6
6	ผศ.สุมา ทิพย์ธารา การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในจังหวัดสงขลาด้วยชุดสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว			✓	✓		✓	10	4
7	นางจุรีชัย ธัญญาพิช โครงการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อ การท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี			✓	✓		✓	4	4
8	นางสาวสุวิทย์ ยอดนิม โครงการวิจัยและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้และครู ภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการ ท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์	✓		✓	✓		✓	10	5
9	ดร.วินิจ เทือกทอง โครงการวิจัยและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้และครู ภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการ ท่องเที่ยวท้องถิ่น : กรณีศึกษา โรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	✓		✓	✓		✓	51	3
10	นางมาลี คล้ายชม โครงการวิจัยและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้และครู ภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการ ท่องเที่ยวท้องถิ่น			✓				7	7

สรุปผลลัพธ์การดำเนินงานแต่ละโครงการ

จากการสรุปสังเคราะห์โครงการวิจัยทั้ง 11 โครงการที่ได้พัฒนาขึ้นบนบริบท ทรัพยากร และพื้นฐานที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ สามารถสรุปและสังเคราะห์ได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 1 และ 2 โดย ดร.สุทัศน์ นาคัจน์ และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ ทำให้คนไทยจำเป็นต้องสื่อสารและเรียนรู้ผ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น แต่ความเป็นจริงคนไทยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนในท้องถิ่นยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้นับเป็นปัญหาในการจัดการศึกษาที่ต้องได้รับแก้ไขและพัฒนา เช่นการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการสอนภาษาอังกฤษให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดท่องเที่ยว มีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นที่มีพันธกิจในการพัฒนาและวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเป็นผู้นำในการปฏิบัติโปรแกรมภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอน และการสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีข้อมูลและงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีได้ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตร ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูและกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาที่ส่งผลที่ดีต่อสังคม เศรษฐกิจ และชุมชนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีอย่างยั่งยืน

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักมาช้านาน แหล่งท่องเที่ยวที่เลื่องชื่อได้แก่ พระนครคีรีหรือเขาวัง หาดชะอำ และวนอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ปัจจุบันการคมนาคมสะดวกสบาย การพัฒนาและการศึกษาการก่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายครอบคลุมทุกอำเภอในจังหวัดเพชรบุรี รวม 8 อำเภอ เรียงลำดับตามความนิยมท่องเที่ยว ได้แก่อำเภอเมือง อำเภอชะอำ อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านแหลม อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอท่ายาง และอำเภอหนองหญ้าปล้อง โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งวัฒนธรรม ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และการอนุรักษ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาครูด้านภาษาอังกฤษและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
4. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี

ผลผลิตของโครงการ

1. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อท้องถิ่น
2. มีหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้เรียนในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี 1 หลักสูตร
3. เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการศึกษาภาษาอังกฤษของท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาที่เรียนสูงขึ้น
4. เกิดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ที่ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชากรโดยการสุ่มแบบเจาะจงตามความสมัครใจของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สนใจเข้าร่วมโครงการและมีนักเรียนในชั้นเรียนที่รับผิดชอบสอนอยู่ในระยะเวลาที่ทำการวิจัย คือภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นครูผู้สอนจำนวน 7 คน นักเรียนจำนวน 228 คน จากโรงเรียนต่างๆ 7 โรงเรียน และกลุ่มที่ 2 เป็นครูผู้สอนอีก 7 คน นักเรียนจำนวน 192 คน จากโรงเรียนต่างๆ 3 โรงเรียน และ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2. กรอบและขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ทดลองสอนและเพื่อการทดสอบเบื้องต้น

ระยะที่ 3 การทดลองสอนในโรงเรียนและการประเมินผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เครื่องมือ 4 แบบ คือแบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview guidelines) แบบสังเกต (Observation guidelines) และแบบทดสอบ (Paper tests)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีดำเนินการเป็นระยะๆ ตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. หลักสูตร

ได้หลักสูตรรายวิชา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 2-4 จำนวน 2 หลักสูตร ระยะเวลาการสอนหลักสูตรละ 30 ชั่วโมง / ภาคเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

1. เพื่อให้ความรู้ที่เป็นภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นผู้นำ

ชาวต่างชาติท่องเที่ยวภายในจังหวัดเพชรบุรีได้คล่องแคล่ว

2. เนื้อหาหรือองค์ความรู้ในหลักสูตร

หลักสูตร ที่ 1

เนื้อหาแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้และบทเรียน	จำนวนคาบเรียน
Unit 1 Welcome to Phetchaburi	
Lesson 1 How to get to Phetchaburi	1
Lesson 2 General information of Phetchaburi	1
Lesson 3 Tourist Attractions in Phetchaburi	2
Unit 2 Downtown Muang Phetchaburi	
Lesson 4 Attractions around Downtown	1
Lesson 5 Khaowang Historical Palace Tours	2
Lesson 6 Wangbanpuen Tours	2
Lesson 7 Temple Tours	2
Lesson 8 Cavern Tours	2
Unit 3 Kaengkrachan Tours	
Lesson 9 Kaengkrachan Tours	1
Lesson 10 Kaengkrachan Reservoir Recreation Area	1
Lesson 11 Bankrang Camp: Nature Tours	2
Lesson 12 Bird and Butterfly Watch	2
Lesson 13 Panoentung Camp	2
Unit 4 Phetchaburi Shoreline Tours	
Lesson 14 Shoreline information	1
Lesson 15 Cha-am and Marigadayavan Palace	2

เนื้อหาแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้และบทเรียน	จำนวนคาบเรียน
Lesson 16 Other Attractions along the Shoreline	2
Unit 5 Banlaem and Bangtaboon Tours	
Lesson 17 General Information of Banlaem and Bangtaboon	1
Lesson 18 Sightseeing and Water-bird Watch	1
Lesson 19 Bangtaboon Tours	2

หลักสูตรที่ 2

เนื้อหาแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้และบทเรียน	จำนวนคาบเรียน
Unit 1 Welcome Back to Phetchaburi	
Lesson 1 Tourist Attractions in Phetchaburi	2
Lesson 2 Introduction - Tourist Attractions	2
Lesson 3 Phetchaburi's Tourist Attractions in Brief	2
Unit 2 Khaoyoi – Nongyaplong Route	
Lesson 4 Wat Kuti's Ubosot	2
Lesson 5 Khaoyoi cave and the Thai Songdum	2
Lesson 6 Punamron hot spring and Maekradungla Waterfall	2
Unit 3 Banlad Tours	
Lesson 7 General Information of Banlad	2
Lesson 8 Lifestyle and Cultural Tours	2
Lesson 9 Agro-tours around Banlad	2
Unit 4 Tayang Tours	
Lesson 10 Tourist Attractions in Tayang	2
Lesson 11 Phet Dam to Nayang Bat Cave Tours	2
Lesson 12 Wildlife Rescue Center Tours	2
Lesson 13 Wat & Cavern Tours	2
Unit 5 The Royal Initiative Projects	
Lesson 14 Donkhunhuay and Hupkrapong Co-operatives	2
Lesson 15 Huaysai Royal Development Study Projects	2

ตารางที่ 4.2 เนื้อหาหรือองค์ความรู้ในหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มที่ 1 เปรียบเทียบก่อน-หลังการเรียน สูงขึ้น
ทุกโรงเรียน

ผู้เรียน	ระดับชั้น	Proficiency Means	Pre-test Means	Post-test Means	Difference of Means
ครูผู้สอนที่เข้าอบรมระยะสั้น	- *	41.17	36.10	44.08	7.98
บ้านดอนขุนห้วย	ป. 6**	10.44	11.30	15.96	4.66
อนุบาลเพชรบุรี	ป. 5**	14.40	9.38	14.13	4.75
วัดดอนไก่เตี้ย	ป. 6**	26.18	22.76	44.60	21.84
แก่งกระจานวิทยา	ม. 4**	16.83	11.44	29.00	17.56
บางตะบูนวิทยา	ม. 4**	19.67	18.60	32.40	13.80
บ้านแหลมวิทยา	ม. 4**	22.92	14.65	27.19	12.54
พรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี	ม. 4-6 ***	31.43	29.74	47.09	17.35

* กิจกรรมอบรมเข้มระยะสั้น ** การเรียนการสอนในชั้นปกติ *** กิจกรรม English Club

ตารางที่ 4.3 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มที่ 1

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มที่ 2 เปรียบเทียบก่อน-หลังการเรียน สูงขึ้น
ทุกโรงเรียน

ผู้เรียน	ระดับชั้น	Proficiency Means	Pre-test Means	Post-test Means	Difference of Means
ครูผู้สอน	- *	40.47	35.85	44.91	9.06
โยธินบูรณะ(เข้าย้อยพิทยาคม)	ม. 4	23.34	20.34	35.09	14.75
หนองหญ้าปล้องวิทยา	ม. 4**	21.03	19.35	31.76	12.39
บ้านลาดวิทยา	ม. 4**	21.87	21.80	33.80	12.30
มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี	ม. 3-4***	19.34	16.05	25.64	9.59
	ภาคปกติ**	27.71	26.16	45.44	19.38
	ภาคพิเศษ*	25.80	24.44	40.68	16.24

* กิจกรรมอบรมเข้มระยะสั้น ** การเรียนการสอนในชั้นปกติ *** กิจกรรม English Camp

ตารางที่ 4.4 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มที่ 2

4. ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมและผู้เรียน

นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนระดับมากที่สุดในเรื่อง การออกแบบรูปเล่ม การใช้ภาพประกอบ การจัดเรียงลำดับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การนำเสนอแบบฝึกหัด ความคิดเห็นระดับมากได้แก่ คำอธิบายประกอบ ชัดเจน การออกแบบ กิจกรรม การแบ่งเนื้อหาแนะนำเสนอ บทอ่าน ความถูกต้องและความหลากหลายของเนื้อหา การนำไปใช้จริง

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่สื่อแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตร ในระดับมากที่สุดในเรื่องการใช้และการจัดตัวอักษรที่ง่ายต่อการอ่าน การใช้ภาพประกอบการนำเสนอเนื้อหา การจัดเรียงลำดับเนื้อหาเพื่อนำเสนอ การใช้แบบฝึกหัดและกิจกรรมประกอบบทเรียน และโอกาส และความเหมาะสมในการนำไปใช้ของผู้เรียน ความคิดเห็นในระดับมากได้แก่เรื่องการออกแบบ การนำเสนอบทเรียนและหน่วยการเรียน การแบ่งหมวดหมู่เนื้อหา ความถูกต้องและความน่าสนใจ

พบว่าครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรนี้ในระดับมากที่สุด มีความคิดเห็นในระดับมากเกี่ยวกับหลักสูตรในเรื่องการมีความรู้ความเข้าใจขององค์ประกอบ กระบวนการ การพัฒนา การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผนเตรียมการสร้าง การกำหนดหลักการ และเหตุผล การกำหนดจุดประสงค์ การเขียนคำอธิบายรายวิชา การออกแบบสื่อการเรียน การสอน การจัดการเรียนและการสอน การวัดและประเมินผลตามหลักสูตร การจัดการเรียน การสอนจริง ในโรงเรียนตามหลักสูตรกำหนด การแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสม และการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตร

สรุปได้ว่าผู้เกี่ยวข้องเห็นความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีความพอใจในระดับมาก ผู้เรียนมีผลการเรียนโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นกว่าก่อน การเรียนทุกระดับ อย่างไรก็ตามควรมีการปรับปรุงให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเฉพาะ สื่อแบบเรียน พร้อมทั้งเห็นว่าควรมีการพัฒนาหลักสูตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมทุกระดับการศึกษา

5. สรุปภาพรวมการวิจัย

หัวข้อวิจัยและพัฒนา	น้ำหนัก	ผลการวิจัย	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
1. หลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร	20%	รายวิชาเสริม	ควรมีหลายระดับ
2. แบบเรียนและสื่อประกอบหลักสูตร	30%	แบบเรียน	มีภาพสี ลดเนื้อหา
3. การพัฒนาครูผู้สอนตามหลักสูตร	10%	พอใจระดับมาก	ทำต่อเนื่อง
4. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ในโรงเรียน	10%	ชั้นเรียนปกติ	พัฒนาให้ดีขึ้น
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	20%	สูงขึ้นทุกกลุ่ม	เน้นใช้มากกว่ารู้
6. การประเมินผลหลักสูตรและการพัฒนา	10%	มีข้อมูลสำคัญ	ปรับปรุงให้ดีขึ้น

ตารางที่ 4.5 ภาพรวมการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในจังหวัดเพชรบุรี

2. กระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว
ในท้องถิ่น: กรณีศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวหาดสมิหลา จังหวัดสงขลา
โดย ผศ. สุมา ทิพย์ธารา และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนา
การท่องเที่ยวในท้องถิ่น: กรณีศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวหาดสมิหลา จังหวัดสงขลา
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชายหาด
และเพื่อศึกษาผลจากกระบวนการสร้างชุดการสอนที่มีต่อการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและผลที่มีต่อการพัฒนานักเรียนในด้านความรู้และทักษะ
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชายหาด

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนาแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
โดยคณะนักวิจัยและครูผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันศึกษากระบวนการสร้างชุดการสอน ชื่อ Tourism English for Beach
Activities ผลการศึกษาได้รูปแบบกระบวนการสร้างชุดการสอนซึ่งมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน
คือ 1) ขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจในโครงการ และวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน
2) ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนมีกิจกรรมย่อยตามลำดับดังนี้ การเตรียมสาระการเรียนรู้จากการ
สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การศึกษา
เอกสารด้านการทำชุดการสอนและเทคนิควิธีสอนภาษาอังกฤษ แล้วนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เพื่อเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับชุดการสอน การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการทำชุดการสอน
การตรวจสอบคุณภาพชุดการสอน การจัดทำสื่อการเรียนรู้ และการปรับปรุงชุดการสอน
3) ขั้นตอนการนำชุดการสอนไปใช้สอนจริงในโรงเรียนร่วมวิจัยเพื่อให้ครูตรวจสอบคุณภาพของชุด
การสอนด้วยการปฏิบัติจริง

กระบวนการสร้างชุดการสอนด้วยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
ส่งผลต่อการพัฒนาครูผู้ร่วมวิจัยในด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว คือครูมี
ความรู้และทักษะการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น มีความมั่นใจที่จะพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษ
เพื่อการท่องเที่ยว มีความตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมของท้องถิ่น และครูได้พัฒนาทักษะ
การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของตน ส่วนผลที่มี
ต่อการพัฒนานักเรียน พบว่านักเรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชายหาดเพิ่มขึ้น
ทั้งยังมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย

การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนการพัฒนา
การท่องเที่ยวในท้องถิ่น: กรณีศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวหาดสมิหลา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษากระบวนการสร้างชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชายหาด และเพื่อศึกษา
ผลจากกระบวนการสร้างชุดการสอนที่มีต่อการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ

การท่องเที่ยวและผลที่มีต่อการพัฒนานักเรียนในด้านความรู้และทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชายหาด

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนาแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คณะนักวิจัยดำเนินงานร่วมกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 8 คน จากโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน และกลุ่มนักเรียนในการศึกษาวิจัยเป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนที่ครูผู้ร่วมวิจัยสังกัด จำนวนทั้งหมด 98 คน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การศึกษารูปแบบกระบวนการสร้างชุดการสอน คณะนักวิจัยและครูผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันศึกษากระบวนการสร้างชุดการสอน ชื่อ Tourism English for Beach Activities ผลการศึกษาได้รูปแบบกระบวนการสร้างชุดการสอน ซึ่งมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอนแรกเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจในโครงการ และวางแผนการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน ด้วยการเชิญครูผู้ร่วมวิจัยมาประชุมตั้งแต่เริ่มการวิจัย ขั้นตอนที่สองการสร้างชุดการสอน ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยตามลำดับดังนี้ 1) การเตรียมสาระการเรียนรู้โดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและติดต่อสื่อสารนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ บริเวณหาดสมิหลา 2) การศึกษาเอกสาร ด้านการทำชุดการสอนและเทคนิควิธีสอนภาษาอังกฤษ แล้วนำผลการศึกษาามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเลือกวิธีสอนที่จะใช้ในชุดการสอน 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการการทำชุดการสอน โดยเชิญวิทยากรให้ความรู้ด้านการทำชุดการสอนและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และฝึกปฏิบัติการทำชุดการสอน เริ่มตั้งแต่การร่วมกันสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เพื่อจัดทำสาระการเรียนรู้ การแบ่งกลุ่มเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมายเพื่อร่วมกันวิพากษ์และเสนอแนะข้อควรปรับปรุง 4) การตรวจสอบคุณภาพชุดการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 5) การปรับปรุงคุณภาพชุดการสอนและการทำสื่อการเรียนรู้ ส่วนขั้นตอนสุดท้ายได้แก่การนำชุดการสอนไปใช้สอนจริงในโรงเรียนร่วมวิจัย เพื่อให้ครูตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอนด้วยการปฏิบัติจริง

2. การพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว กิจกรรมในกระบวนการสร้างชุดการสอนโดยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีผลต่อการพัฒนาครูคือครูมีความรู้และทักษะการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น มีความมั่นใจที่จะพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต่อไป มีความตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนได้พัฒนาทักษะการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของตน

3. การพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว พบว่าหลังจากการเรียนด้วยชุดการสอน Tourism English for Beach Activities แล้ว นักเรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชายหาดเพิ่มขึ้น และมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

3. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกรณีศึกษา ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ โดย นายนวนินทร์ ประชานันท์ และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อสร้างชุดการสอน(Module)ภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กรณีศึกษาปราสาทหินพนมรุ้งซึ่งนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากที่สุด จากสถิติการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมชมปราสาทหินพนมรุ้งมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่มาเที่ยวในประเทศไทย สาเหตุเนื่องมาจากมัคคุเทศก์นำเที่ยวบรรยายเป็นภาษาอังกฤษไม่ได้ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษน้อย การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยทีมนักวิจัยได้ปฏิบัติการร่วมกันกับครูเครือข่ายจำนวน 12 คน ในเขตพื้นที่การวิจัยจำนวน 6 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับปราสาทหินพนมรุ้ง ในการสร้างชุดการสอนภาษาอังกฤษชื่อ English for Tourism : A Case of Phnom Rung Sanctuary แล้วนำไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – 3) และ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – 6) ของโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน จำนวน 467 คน การเก็บข้อมูล เก็บจากผลการสอบก่อนเรียน (pretest) และผลการสอบหลังเรียน(posttest) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสหสัมพันธ์ ผลการทดลองใช้ชุดการสอนพบว่านักเรียนทำคะแนนทดสอบหลังเรียนได้มากกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนตั้งแต่ 3 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63.81 และความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามการทดลองใช้ชุดการสอนชุดนี้มีข้อจำกัดหลายประการ คือครูนักวิจัยเครือข่ายนำชุดการสอนไปทดลองสอนในระยะสั้น เนื้อหาในภาพรวมมีความยากเกินระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งในอนาคตควรต้องมีการปรับเนื้อหาให้ง่ายขึ้น เน้นการฝึกทักษะการฟัง-พูดให้มากขึ้น และพัฒนาให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อเปิดสอนในโรงเรียนต่างๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืน
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืน
3. เพื่อสร้างชุดการสอน (Module) ในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืน
4. เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืน

5. เพื่อสร้าง วิเคราะห์และสังเคราะห์ชุดการสอนภาษาอังกฤษ รวมถึงการผลิตสื่อทางเทคโนโลยี (Multimedia) ที่ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น ครู-อาจารย์ จำนวน 12 คน และนักเรียน จำนวน 467 คน จาก 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม โรงเรียนบ้านบุวิทยาสรณ์ โรงเรียนเมืองดลพิทยาสรรพ์ โรงเรียนนางรอง โรงเรียนนางรองพิทยาคม และโรงเรียนพนมรุ้ง ประจำปีการศึกษา 2548

เครื่องมือในการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research PAR) ระเบียบวิธีการวิจัยใช้วิธีเชิงคุณภาพและปฏิบัติการร่วมกัน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นที่วิจัย ส่วนการปฏิบัติการใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างชุดการสอน (Module) การสอนและสื่อทางเทคโนโลยี (Multimedia) และการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมเพื่อตอบคำถามวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนของการวิจัยมี 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 การคัดเลือกนักวิจัยร่วมที่มีศักยภาพ

คัดเลือกครู-อาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย จำนวนประมาณ 12 คน ที่มีความสนใจและมีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นนักวิจัยร่วม

1.2 การคัดเลือกโรงเรียน

คณะผู้วิจัยเดินทางไปสำรวจโรงเรียนในเขตพื้นที่การวิจัยที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งด้านต่างๆ ได้แก่สถานที่ตั้ง จำนวนครูอาจารย์ จำนวนนักเรียน จำนวนครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สภาพของห้องเรียนและอื่นๆ ประสานงานกับอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสถานศึกษา และกำหนดโรงเรียนที่จะเป็น Site-Based research จำนวน 6 โรงเรียน

1.3 การสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

คณะผู้วิจัยติดต่อไปยังโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง เพื่อสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ และเป็นเครือข่าย (Networking) ในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืน ตลอดจนวิธีการดำเนินงานวัตถุประสงค์ และอื่นๆเพื่อวางแผนการดำเนินการร่วมกัน

2. ขั้นตอนการกระษะที่ 1

2.1 การศึกษา วิเคราะห์สภาพทั่วไปร่วมกับครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัย ครูที่สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง และผู้ที่เกี่ยวข้องประชุมและจัดกิจกรรมเพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนในด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืนร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้วยวิธีที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสำเร็จซึ่งเป็นการสร้างอำนาจให้กับชุมชนที่ต้องการวางแผนพัฒนาที่เรียกว่า Appreciative Participatory Planing and Action: APPA โดยการวิเคราะห์บริบทของเขตพื้นที่ในการวิจัยด้านต่างๆ เช่น ทางด้านกายภาพ ประวัติความเป็นมา สภาพการท่องเที่ยว จำนวนชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยว อุปสรรค ปัญหาทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.2 การรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่การวิจัย

คณะผู้วิจัยศึกษาเอกสาร (Literature Review) จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง และผลของการจัดกิจกรรม APPA ตลอดจนการสำรวจพื้นที่จริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและถูกต้อง เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัย

2.3 การสังเคราะห์เอกสารเพื่อจัดหมวดหมู่องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว

จากผลของขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 นำมาวิเคราะห์เป็นองค์ความรู้ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยต่อไปทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้

คณะผู้วิจัยประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาและการทำกิจกรรมจากขั้นตอนที่ 2.1 – 2.3 โดยคำนึงถึงคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก

2.5 การกำหนดเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการสอน

คณะผู้วิจัยประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดเนื้อหาที่ได้จากขั้นตอนที่ 2.3 เพื่อกำหนดเนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอนในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นแบบยั่งยืน

2.6 การสร้างชุดการสอน

คณะผู้วิจัยประชุมปฏิบัติการการสร้างชุดการสอนที่มีทั้งแผนการสอน กิจกรรม และสื่อการสอนที่มีความหลากหลาย เพื่อสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นแบบยั่งยืนในเขตพื้นที่วิจัยโดยเน้นการเรียนการสอนแบบสื่อสาร (Communicative Approach) และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered Learning)

3. การดำเนินการระยะที่ 2

3.1 การกำหนดผู้สอน จัดทำเอกสาร สื่อ และตารางเรียน

กำหนดครูผู้สอนโดยใช้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 2.6 จำนวน 2 คน จากคณะผู้วิจัยเพื่อเป็นต้นแบบ รวมทั้งการจัดทำเอกสารต่าง ๆ สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่รวมเป็นส่วนหนึ่งของชุดการสอน พร้อมทั้งกำหนดตารางเรียนเพื่อทดลองสอน

3.2 การทดลองสอน

ครูผู้สอนตามที่กำหนดในขั้นตอนที่ 3.1 ทดลองสอนกับนักวิจัยร่วมหรือครูสอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียน 6 แห่ง เพื่อนำมาปรับปรุงชุดการสอนและเทคนิค กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน

3.3 การประเมินผลการทดลองสอน และปรับปรุงชุดการสอน (หลักสูตร)

ประเมินผลจากกิจกรรมในขั้นตอนที่ 3.2 การสังเกตและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักวิจัยร่วมถึงปัญหา อุปสรรคในการเรียนการสอนที่ใช้ชุดการสอน จากนั้นก็ปรับปรุงหลักสูตรคือ จุดมุ่งหมายของการสอน เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน รวมถึงแบบเรียนที่เหมาะสม

4. การดำเนินการระยะที่ 3

4.1 การทดลองสอนตามหลักสูตรใหม่ของนักวิจัยร่วมในโรงเรียนของตน

ครูผู้สอนที่เป็นนักวิจัยร่วมนำชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งแบบยั่งยืนที่ได้ปรับปรุงไปทดลองสอนในโรงเรียน 6 แห่งที่เป็นเขตพื้นที่วิจัย

4.2 การติดตาม และประเมินการทดลองสอน

คณะผู้วิจัยติดตามและประเมินผลการทดลองสอนของครูนักวิจัยร่วมที่ใช้ชุดการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรใหม่ทั้ง 6 แห่งที่กำหนดเป็นพื้นที่วิจัย โดยมีวิธีการประเมินจากการวัดผลก่อนการสอน (Pre-test) และหลังการสอน (Post-test) ของผู้เรียนสังเกตการสอนของครูผู้สอนและการเรียนของนักเรียน สัมภาษณ์ครู นักเรียน และผู้บริหาร จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการทดลองสอน เพื่อนำมาปรับปรุงชุดการสอนและเทคนิค กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.3 ปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร ชุดการสอน ตลอดจนเทคนิคการสอน

นำผลจากขั้นตอนที่ 4.2 มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข หลักสูตร ชุดการสอน และเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

4.4 การเขียนรายงานการวิจัย และเผยแพร่

คณะผู้วิจัยเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เผยแพร่งานวิจัยและขยายเครือข่ายงานวิจัยสู่สาธารณชนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ และพัฒนาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้บริหาร นำมาวิเคราะห์แบบพรรณนาเพื่อใช้ในการปรับปรุงชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบทั้ง Pre-test และ Post-test ของนักเรียนนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนที่จัดทำขึ้น โดยใช้สถิติ t-test

ผลการศึกษาวิจัย

จากการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะผู้วิจัยและนักวิจัยร่วม ตลอดจนจากการศึกษาเอกสารต่างๆ แล้ว ชุดการสอนที่จัดทำขึ้นมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

Unit	Topic
1	Buriram Geography
2	Travel and Transportation
3	Giving Directions
4	Phanom Rung History
5	Festivals and Events
6	Accommodations
7	Thai Food and Souvenirs

ตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาวิจัย: กรณีศึกษาปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

โดยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้นั้นจะประกอบไปด้วยหัวข้อและความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

หัวข้อ	จุดประสงค์
A. Getting Started	เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยการใช้สื่อต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการสนทนา
B. Word Study	เพื่อให้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ใหม่และใช้คำในประโยคให้ถูกต้อง
C. Language Focus	เพื่อเสนอหน้าที่ของภาษา (Functions) และคำพูดในการสื่อสาร (Expressions)
D. Listening Practice	เพื่อฝึกทักษะการฟังในแต่ละหัวข้อ
E. Speaking Practice	ฝึกพูดโดยใช้คำศัพท์และความรู้จาก Language Focus
F. Reading Practice	อ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหัวข้อต่างๆ แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน
G. Writing Practice	นำความรู้ที่ได้จาก A-F มาเขียนเพื่อใช้ในการสนทนาหรือเล่าเรื่อง
H. Extended Practice	เป็นการเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาโดยให้นักเรียนพูด เขียน แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับหัวข้อนั้นๆ

ตารางที่ 4.7 หัวข้อและความมุ่งหมายของการวิจัย

จะเห็นได้ว่าชุดการสอนนี้จะเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์หรือที่ตั้งของบุรีรัมย์ซึ่งเป็นที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง เมื่อรู้จักที่ตั้งแล้ว จะได้เรียนรู้วิธีการเดินทางไปบุรีรัมย์และอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จากนั้นก็จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพนมรุ้ง ประเพณีและเหตุการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง และที่ขาดไม่ได้ก็คือที่พัก อาหาร และของที่ระลึก โดยในแต่ละหัวข้อนั้นมีการฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นขั้นตอน จากง่ายไปยาก ถ้าหากครูและนักเรียนเอาใจใส่อย่างจริงจังแล้วความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนต้องพัฒนาดีขึ้น

เมื่อทีมนักวิจัยและเครือข่ายได้สร้างชุดการสอนเสร็จแล้วก็ได้ประชุมเพื่อทำการวิพากษ์แก้ไข และนำไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 -4 ของทั้ง 6 โรงเรียน ก่อนที่จะทดลองใช้ชุดการสอนมีการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และเมื่อทดลองใช้ชุดการสอนเสร็จแล้วก็ทำการทดสอบวัดความรู้หลังเรียน (Posttest) จากนั้นนำผลการเรียนทั้ง 2 ครั้งของนักเรียนมาเปรียบเทียบกัน โดยมีสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือผลการเรียนหลังเรียนแตกต่างจากผลการเรียนก่อนเรียน จากนั้นทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ Paired Sample t test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ Paired Sample t test

Schools	Mean	N	Correlation	Sig.	Percentage of N who got Post test >P retest ≥ 3 points
1. นางรองพิทยาคม	Pretest = 7.22	41	.792	.000	24.45 %
	Posttest = 8.85	41			
2. บ้านบุพิทยาสรรค์	Pretest = 6.27	62	.825	.000	93.55 %
	Posttest = 10.73	62			
3. เมืองตลุงพิทยาสรรค์	Pretest = 6.66	68	.312	.000	39.71 %
	Posttest = 8.44	68			
4. ประโคนชัยพิทยาคม	Pretest = 6.70	161	.561	.000	55.90 %
	Posttest = 9.45	161			
5. พนมรุ้ง	Pretest = 6.31	90	.452	.000	63.34 %
	Posttest = 9.32	90			
6. นางรอง	Pretest = 7.60	45	.623	.000	93.34 %
	Posttest = 11.60	45			

จากตาราง 4.8 นักเรียนของทุกโรงเรียนได้คะแนนสอบหลังเรียนแตกต่างจากคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ (Sig. 0005) ความสัมพันธ์ (Correlation) ของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง (.50 ขึ้นไป) ยกเว้นโรงเรียนเมืองตลิ่งพิทยาสรรพ์และโรงเรียนพนมรุ้ง จำนวนเปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่สอบหลังเรียนได้คะแนนมากกว่าสอบก่อนเรียน 3 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน ของโรงเรียนบ้านบุพิทยาสรรพ์ และโรงเรียนนางรองมีสูงถึง 90% (93.55 % และ 93.34 %) ตามลำดับ และโรงเรียนที่มีจำนวนเปอร์เซ็นต์สูงกว่า 50% มีอยู่ถึง 4 โรงเรียน สิ่งนี้เป็นสิ่งแสดงว่าชุดการสอน English for Tourism ชุดนี้ทำให้ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนสูงขึ้น

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

หลังจากที่ทีมนักวิจัยได้สัมภาษณ์ พูดคุยกับชาวบ้าน คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายนักวิจัยแล้ว พบว่ายังไม่มีมีคฤหคฤทก์นำเที่ยวปราสาทเขาพนมรุ้งที่สามารถพูดอธิบายเป็นภาษาอังกฤษได้ และความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในเขตปราสาทเขาพนมรุ้งและบริเวณใกล้เคียงยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สาเหตุเนื่องมาจากในอดีตนั้นนักเรียนเรียนภาษาอังกฤษจากครูที่ใช้ภาษาไทยในการสอนภาษาอังกฤษ เรียนภาษาอังกฤษโดยเน้นการแปลเป็นภาษาไทย เน้นการจดจำหลักไวยากรณ์และการทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ (สมิตรา อังวัฒน์กุล, 2539) นักเรียนไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษเพราะเห็นว่ายากและไม่ใช้ภาษาของพ่อ-แม่ตน ไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษเพราะไม่ชอบครูและไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษจากสาเหตุดังกล่าวทำให้มีมีคฤหคฤทก์ท้องถิ่นนำเที่ยวปราสาทเขาพนมรุ้งที่สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษมีน้อย และยังส่งผลให้การท่องเที่ยวปราสาทเขาพนมรุ้งไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มาเที่ยวได้มากเท่าที่ควร ที่ประชุมเห็นว่าการสร้างชุดการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนมีความคล่องแคล่วในการใช้ทักษะฟัง พูด การ เขียน ที่เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการนำเที่ยวปราสาทเขาพนมรุ้งจะทำให้ให้นักเรียนเหล่านี้ไปเป็นมีคฤหคฤทก์นำเที่ยวบนปราสาทเขาพนมรุ้งหรือตามบริษัทนำเที่ยวต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้การท่องเที่ยวปราสาทเขาพนมรุ้งฟูเฟื่องขึ้นได้

ผลการนำชุดการสอน English for Tourism : A case of Phanom Rung Sanctuary ของครูที่เป็นนักวิจัยเครือข่ายที่นำไปทดลองสอนกับนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงปราสาทเขาพนมรุ้งทั้ง 6 โรงเรียน คือ 1) นางรองพิทยาคม 2) บ้านบุพิทยาสรรพ์ 3) เมืองตลิ่งพิทยาสรรพ์ 4) ประโคนชัยพิทยาคม 5) พนมรุ้ง และ 6) นางรอง พบว่าความสามารถในการทำข้อสอบหลังเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างจากความสามารถในการทำข้อสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียน 4 โรงเรียน จาก 6 โรงเรียนทำข้อสอบ posttest ได้มากกว่าข้อสอบ pretest 3 คะแนนขึ้นไป สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ครูเครือข่ายโรงเรียนบ้านบุพิทยาสรรพ์ กล่าวว่า ด้วยการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม การเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้เพิ่มเติมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ได้รับความรู้และได้รับการฝึกทักษะด้านต่างๆครบถ้วน นักเรียนมีความกล้าในการถามการตอบ และได้รับ

ความสนุกในการออกไปฝึกปฏิบัติภาคสนามเป็นมัลติเทกต์ที่น่าเที่ยวปราสาทเขาพนมรุ้ง ปัจจัยที่ทำให้ให้นักเรียนทำคะแนนการทดสอบหลังการทดลองได้มากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทดลองมีดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนที่เป็นนักวิจัยเครือข่ายใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาและการเขียน ครูไม่ได้เน้นให้นักเรียนท่องจำหลักไวยากรณ์และการทำแบบฝึกหัดที่เน้นหลักไวยากรณ์ ครูไม่ค่อยจับผิดเรื่องหลักไวยากรณ์แต่สนับสนุนกระตุ้นให้นักเรียนกล้าพูด กล้าเขียนและกล้าแสดงออก

2. ครูจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนจะดูว่าความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนอยู่ในระดับใด นักเรียนสนใจอะไร หรือนักเรียนมีความรู้เดิมเป็นอย่างไร แล้วครูได้ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น ครูนักวิจัยเครือข่ายโรงเรียนนางรองได้เชิญชาวต่างชาติซึ่งเป็นนักเรียนตามโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการศึกษามาเป็นผู้ช่วยครูเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกล้าสนทนาพูดคุยในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น ครูนักวิจัยเครือข่ายโรงเรียนพนมรุ้งและโรงเรียนบ้านบุวิทยาสุรศักดิ์ได้นำนักเรียนออกฝึกปฏิบัติภาคสนามการเป็นมัลติเทกต์ที่น่าเที่ยว ณ อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้งเป็นต้น

3. เนื้อหาในชุดการสอนเรื่อง English for Tourism: A case of Phanom Rung Sanctuary เป็นเนื้อหาที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดีจึงทำให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และยังได้รับความรู้เพิ่มเติมจากวิทยาทองถิ่นที่เป็นคนในชุมชน และจากเจ้าหน้าที่ของวนอุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้งก็ยิ่งทำให้นักเรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นเมื่อได้เรียนรู้เรื่องราวประวัติความเป็นมาและความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่นักเรียนมีความรู้เดิม (Background Knowledge) อยู่บ้างแล้ว นักเรียนจึงสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

4. ชุดการสอนมีเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกฝนทักษะครบทุกทักษะและตัวเนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวปราสาทเขาพนมรุ้ง ประเพณี วัฒนธรรม งานเทศกาลสำคัญ ของที่ระลึก การเดินทาง โรงแรมและที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญอื่นๆ ของจังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ได้จริงในการเป็นมัลติเทกต์ที่น่าเที่ยวบนเขาพนมรุ้งหรือในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอื่นๆ ในจังหวัดบุรีรัมย์

4. โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวใน อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย โดยนางสาวอุไรรัตน์ ทองพินิจ และคณะมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มีขึ้นเพื่อพัฒนาและสร้างแผนการสอนที่สมบูรณ์โดยวิธีการสอนแบบธรรมชาติเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับโรงเรียน

ประถมศึกษาจำนวน 6 โรงเรียน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องให้กับครูผู้สอน และเพื่อสำรวจกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีผลอันเนื่องมาจากวิธีสอนแบบธรรมชาติ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการที่อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย กลุ่มประชากรได้แก่นักเรียนจำนวน 11 ห้องจากโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 6 โรงเรียนในพื้นที่ ระยะเวลาในการวิจัยอยู่ในช่วง 20 สัปดาห์ระหว่างปีการศึกษา 2547-2548 แผนการสอนได้รับการพัฒนาและปรับให้สมบูรณ์โดยใช้กระบวนการแบบวิจัยและพัฒนา

ส่วนการรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตในห้องเรียน และประเมินนักเรียนด้วยทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และทักษะเขียน โดยปรับใช้จากวิธีการของโปรแกรมการประเมินของ แคลิฟอร์เนีย (ซีเอฟที) ในปี 2533 ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางโดยสำนักงานศึกษาธิการแห่งรัฐแคลิฟอร์เนียตั้งแต่ปี 2532

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอน 10 คนจากโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง ในเขตท่าลี่ได้ผลิตแผนการสอนที่เป็นผลจากการพัฒนาและปรับบทเรียนให้สมบูรณ์โดยใช้วิธีการสอนแบบธรรมชาติและนักเรียนสามารถทำคะแนนได้สูงสุดในทักษะฟัง รองลงมาคือทักษะพูดและทักษะอ่าน ในขณะที่ทักษะเขียนอยู่ในระดับที่น่าชมเชยตามที่คาดหวัง

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาในระดับท้องถิ่นจำเป็นต้องใช้ความรู้ในด้านภาษาต่างๆ มาช่วยแก้ปัญหาสภาพการศึกษาไทยในระบบโรงเรียนซึ่งยังไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากโรงเรียนในท้องถิ่นยังขาดแคลนครูภาษาอังกฤษที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้ทักษะภาษาอังกฤษที่ถูกต้องแม่นยำทั้งเนื้อหาและไวยากรณ์เป็นเหตุให้ผลของการเรียนภาษาไม่เป็นไปตามที่คาดหวังหรือตามจุดประสงค์ อีกทั้งครูและนักเรียนไม่มีความมั่นใจในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ

จากสภาพปัญหาที่กล่าวเบื้องต้น คณะวิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อและการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษของโรงเรียนในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพัฒนาหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน โดยเริ่มจากการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในท้องถิ่น ซึ่งได้แก่การพัฒนาแผนการสอน โดยใช้สภาพแวดล้อมใกล้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมใกล้โรงเรียนจะเป็นสถานที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ที่สนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยว และจุดเด่นของชุมชน เช่น การสนับสนุนให้มีผลผลิตเด่นประจำตำบลที่เรียกว่า “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” อีกด้วย.

อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เป็นอำเภอชายแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีภูมิประเทศเป็นป่าไม้และภูเขา มีอากาศเย็นสบายตลอดปี อำเภอท่าลี่มีสถานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมคือ พระธาตุสุจจะ มีตำนานเรื่องเล่าพระธาตุสุจจะที่

เกี่ยวข้องกับพระธาตุพนม และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แหล่งวัฒนธรรม และหัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอท่าลี่มีอยู่ที่ตำบลนากระเซิงที่ตำบลนี้มีวัฒนธรรมการถักทอที่มีชื่อเสียง คือการทอผ้าฝ้ายและการจักสานเครื่องใช้เครื่องเรือน ทั้งที่ทำจากไม้ไผ่และหวาย ส่วนแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาตินั้นจะมีอยู่มากมายได้แก่ ภูเขา, น้ำตก และแก่ง ต่างๆ ในลำน้ำโขงและลำน้ำเหือง นอกจากนี้อำเภอท่าลี่ยังมีสะพานมิตรภาพไทย-ลาวเชื่อมประเทศไทยและประเทศลาวที่ตำบลอาฮี ทำให้มีชาวต่างประเทศจำนวนหนึ่งที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสาร เดินทางมาทำงานหรือท่องเที่ยวโดยผ่านเส้นทางนี้ ดังนั้นอำเภอท่าลี่ จึงเป็นชุมชนที่มีสภาพเหมาะสมอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมเรื่องการสื่อสารด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเตรียมสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว คณะผู้วิจัย จึงเห็นว่าควรที่จะเตรียมความพร้อมให้แก่ชุมชนในด้านภาษาอังกฤษผ่านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยใช้ชุดการสอนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ที่ผู้สอนและผู้เรียนรู้ข้อมูลเป็นภาษาไทย แต่ไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ตามข้อเสนอของการวิจัยที่กำหนดโดยงานวิจัยเพื่อพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อสร้างเนื้อหาชุดการสอน วิชาภาษาอังกฤษ ที่สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 2) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมและมัธยมในเขตอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ให้มีศักยภาพ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 3) เพื่อศึกษาและทดลองจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขต อ.ท่าลี่ จ.เลย 4) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว ในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้คือ 1) ได้ชุดการสอนภาษาอังกฤษที่สนับสนุน การพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 2) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย มีศักยภาพ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 3) สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน ระหว่างโรงเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 4) นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการสอน ในโครงการวิจัยมีความสามารถเป็นนักประชาสัมพันธ์รุ่นเยาว์ หรือยุวมัคคุเทศก์ของท้องถิ่น

วิธีดำเนินการจัดทำชุดการสอน

ก่อนการเลือกผู้ตัวอย่างโรงเรียนที่จะร่วมวิจัย คณะผู้วิจัยได้ประชุมและขอคำปรึกษาเรื่อง สถานที่ที่น่าสนใจในอำเภอท่าลี่ โดยสัมภาษณ์ประธานสำนักศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเลย นายประพนธ์ พลอยพุ่ม (30 กันยายน พ.ศ. 2547) ว่ามีสถานที่ใดบ้างที่น่าสนใจในอำเภอท่าลี่ และเหตุใดสถานที่เหล่านี้จึงน่าสนใจ ต่อจากนั้นได้ทำหนังสือถึงครูและอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษที่

โรงเรียนใกล้เคียงกับสถานที่ที่สำคัญเหล่านั้น มีครูจำนวน 13 คน จากโรงเรียนต่างๆ 8 โรงเรียน สนใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยนี้ การศึกษา รวบรวมข้อมูล และจัดทำชุดการสอน มี 3 วิธีโดย ศึกษาทฤษฎี การเรียนภาษาแบบธรรมชาติ (Natural Approach Krashen & Terrell : 1983) และการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน (Maslow) โดยเลือกใช้ตามประเด็นต่างๆ 3 วิธีดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ภาษาโดยวิธีธรรมชาติ (Natural Language Learning)

คณะนักวิจัยเห็นว่าการใช้ทฤษฎีการเรียนภาษาแบบธรรมชาติ (Natural Approach) น่าจะเป็นวิธีที่ได้ผลเพราะเป็นวิธีการสอนภาษาที่เน้นทักษะของการรับรู้ทางภาษาและความต้องการในการเรียนรู้ภาษาของบุคคลด้วย (Krashen 1982, pp. 57-58) ซึ่งสามารถสรุปแนวคิดโดยย่อของทฤษฎีการเรียนภาษาแบบธรรมชาติดังนี้คือ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร 2) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมความเข้าใจในภาษาที่เรียน 3) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในภาษาที่เรียน เพื่อให้เกิดการใช้ภาษานั้น ๆ ได้โดยการพูดหรือการเขียน 4) เพื่อให้เรียนรู้โดยทำกิจกรรมโดยใช้สถานที่ที่น่าสนใจที่ใกล้โรงเรียนหรือใกล้หมู่บ้านเป็นแหล่งการเรียนรู้และการใช้ภาษา 5) เพื่อจัดบรรยากาศให้ครูผู้สอนและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน

2. แรงจูงใจ (Motivation)

แรงจูงใจมี 2 อย่าง คือ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก (Lambert, 1972) นักเรียนอาจต้องการเรียนภาษาอังกฤษเพราะสนใจเรื่องสังคมและวัฒนธรรมของชาติที่พูดภาษาอังกฤษหรืออาจอยากเรียนเพื่อประโยชน์ในงานอาชีพในอนาคต วิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนอีกวิธีหนึ่งคือการจัดบรรยากาศในห้องเรียน ครูจะจัดห้องเรียนให้นักเรียนรู้สึกสบายและผ่อนคลาย Maslow อธิบายลำดับขั้นความจำเป็นของมนุษย์ใน River (1983) ว่าความจำเป็นของคนทำให้เกิดแรงจูงใจในการ ทำสิ่งต่างๆ หรือทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ แรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควรเกิดจากความต้องการพื้นฐานและความสนใจของนักเรียน River อ้างว่า นักเรียนต้องการความรู้สึกมั่นคงความปลอดภัยและอิสระในการเรียน

แผนการสอนที่สร้างขึ้นจึงใช้วิธีที่จะสนับสนุนให้นักเรียนได้อยู่ในบรรยากาศ ตามวิธีการของทฤษฎีการเรียนรู้แบบธรรมชาติ (Krashen & Terrell, 1983, หน้า 58-59) คือ 1) แผนการสอนที่เตรียมให้มีการรับความรู้ทางภาษา 2) ครูจะพยายามใช้เฉพาะภาษาอังกฤษกับนักเรียนให้มากที่สุด โดยจะแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาที่จำเป็นเท่านั้น 3) การแก้ไขคำผิด หรือไวยากรณ์ต่างๆ จะแก้ไขโดยการให้ทำการบ้าน 4) จุดประสงค์ของการเขียนแผนการสอนนี้คือ ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่มีความหมายต่อการเรียนรู้

3. การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR)

วิธีวิจัยแบบมีส่วนร่วมนี้ ผู้วิจัย ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาและประถมศึกษาในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ร่วมทำกิจกรรมเขียนชุดการสอนร่วมกัน โดยเน้นตามวิธีวิจัยที่ Stringert (1996) อ้างใน Arthar (2001) ที่ดำเนินถึงรายละเอียดคือ ความสัมพันธ์ของผู้ทำงานจะต้องอยู่ในระดับเดียวกัน วิธีการสื่อสารเพื่อหาข้อมูล โดยหาจากแหล่งข้อมูลจริง และผู้วิจัยต้องมีความจริงใจกับครูผู้ให้ชุดการสอน

4. วิจัยเพื่อพัฒนา (Research & Development)

วิจัยเพื่อพัฒนา คือ วัฏจักรของการสร้าง การทดลอง และการปรับเพื่อพัฒนา ให้เป็นไปตามจุดประสงค์คือต้องการปรับชุดการสอนที่ทดลองสอนในชั้นเรียนในภาคเรียน 2/2547 เมื่อพบข้อบกพร่องก็ปรับแก้ไข เพื่อพัฒนาชุดการสอนนั้นให้ดีขึ้น เหมาะแก่การใช้ในชั้นเรียนในภาคเรียนที่ 1/2548 หลังจากนำชุดการสอนไปใช้กับนักเรียนแล้ว คาดว่าจะช่วยให้ผลการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น

5. การเขียนชุดการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

ลำดับขั้นการเขียนชุดการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้นี้ได้ดำเนินการโดยผู้วิจัยประชุมปรึกษากันได้ไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรมจังหวัดเลยเพื่อหาข้อมูลในการตัดสินใจ การเลือกพื้นที่ และสถานที่ ที่จะจัดทำชุดการสอนในเมืองต้น ต่อมาจึงทำจดหมายแจ้งจุดประสงค์ของการวิจัยไปยังโรงเรียนต่างๆที่ใกล้กับจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจเพื่อเชิญครู อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาอังกฤษจากโรงเรียนนั้นๆ เข้าร่วมโครงการวิจัย เมื่อครูอาจารย์จากโรงเรียนต่างๆตอบรับแล้วคณะผู้วิจัยจึงทำหนังสือราชการถึงผู้บังคับบัญชาของคณะครูอาจารย์คือ สำนักงานการศึกษา เขตพื้นที่ จังหวัดเลย และผู้อำนวยการโรงเรียนที่อาจารย์เหล่านั้นสังกัดอยู่โดยมีจุดประสงค์ เพื่อแจ้งให้ทราบข้อมูลการวิจัยและขออนุญาตเชิญอาจารย์ดังกล่าวข้างต้นเข้าร่วมการวิจัย ต่อจากนั้นก็ มีหนังสือราชการนัดหมายการประชุมกับหน่วยศึกษานิเทศในวันที่ 4 ตุลาคม 2547 และประชุมอาจารย์ที่ร่วมการทำวิจัยในวันที่ 15 ตุลาคม 2547 ส่วนองค์ประชุมนั้นนอกจากครูจากโรงเรียนที่ร่วมการวิจัยแล้วยังมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นนั้นเข้าร่วมการประชุมด้วย ได้แก่ ตัวแทน อบต. ท่าลี่ ตัวแทนผู้ทำธุรกิจการค้าในชุมชนอำเภอท่าลี่ ตัวแทนนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ และ ตัวแทนผู้ประกอบการ รวมทั้งสิ้น 34 คน การประชุมได้อภิปรายถึงความต้องการที่จะเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้วิธี SWOT Analysis

จากการทำ SWOT Analysis พบว่าข้อเด่นในการที่จะทำชุดการสอนโดยใช้ท้องถิ่นก็คือ อำเภอท่าลี่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ได้แก่ พระธาตุสังข์และพิธิแห่ต้นดอกไม้ มีสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ คือ น้ำตกห้วยไค้ และแก่งโดน ประการสุดท้ายคือ มีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจในประเทศและระหว่างชาติคือ ตลาดบ้านเมียง และสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ข้อด้อยคือมีโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนเดียวในท้องถิ่น นอกนั้นเป็นโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสิ้นยิ่งไปกว่านั้นครูอาจารย์ทุกท่านเป็นผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีพื้นความรู้หรือจบทางด้านภาษาอังกฤษ

หลังจากการประชุม คณะผู้วิจัยได้ไปศึกษาสถานที่จริงในอำเภอท่าลี่ตามที่ได้เสนอมานในการทำ SWOT Analysis เพื่อเป็นข้อมูลทางภาษาที่จะใช้เขียนแผนการสอน วิธีการศึกษาที่ใช้คือการสอบถามข้อมูลสถานที่ จากคนที่อยู่ในท้องถิ่น และบันทึกภาพ เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนเมื่อได้ข้อมูลที่จะทำชุดการสอน แล้วในสัปดาห์ต่อมา คณะผู้วิจัยก็เชิญประชุมอาจารย์จากโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียนคือ โรงเรียนบ้านโคกใหญ่ (น้ำตกห้วยไค้) โรงเรียนบ้านเมียง (ตลาดแลง) (เย็น)

(บ้านเมียง) โรงเรียนบ้านปากห้วย (แก่งโตน) โรงเรียนท่าลี่วิทยา (พระธาตุสัจจะ) โรงเรียนบ้านอาฮี (ประเพณีแห่ต้นดอกไม้) โรงเรียนบ้านนากระเซิง (สะพานมิตรภาพไทย-ลาว) เพื่อมาร่วมประชุม เขียนชุดการสอนตามสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้แต่ละโรงเรียนตามลำดับระยะทางเริ่มต้นจากอำเภอ เมืองเลยตั้งในวงเล็บก่อนการเขียนชุดการสอน คณะผู้วิจัยได้จัดให้มี การอบรมวิธีการสอนและการ ออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยเชิญเจ้าของภาษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นวิทยากร การเขียน ชุดการสอนนี้ใช้เวลา 2 สัปดาห์ มีรายละเอียดชุดการสอนคือ การออกเสียงเน้นคำในประโยค และการอ่านเพื่อเอาความ และการพูดเพื่อให้ข้อมูล เมื่อเขียนชุดการสอนเสร็จแล้วก็นำชุดการสอนที่ เขียนมาอภิปราย และเลือกชุดการสอนที่ต้องการ เมื่อตรวจความเหมาะสมทางภาษา ความยาก ง่ายของเนื้อหาและความถูกต้องตามหลักภาษาแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนโรงเรียนที่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ ระหว่างที่ทำการทดลองสอน คณะผู้วิจัยก็ไปสังเกตการณ์ใช้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นสี่สัปดาห์ต่อครั้ง ต่อจากนั้นก็ปรับและพัฒนาบทเรียนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน

สรุปผลการใช้ชุดการสอน

การใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุน การพัฒนาการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาโรงเรียนในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย มีเนื้อหาและขั้นตอนสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ: 2544) เน้นสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร และมาตรฐาน ด 1.1 ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จะเน้นข้อ 3 ในทุกช่วงชั้น

ชุดการสอนที่ใช้ทดลองมี 5 ชุดคือ น้ำตกห้วยไค้ แก่งโตน ตลาดแลง (เย็น) บ้านเมียง ประเพณีแห่ต้นดอกไม้ และสะพานมิตรภาพไทย-ลาว โครงสร้างประโยคที่ใช้ในชุดการสอนทุกชุด เป็นโครงสร้างแบบง่ายตามหลักสูตรช่วงชั้น ผลของการใช้ชุดการสอนทุกชุดสนับสนุนให้เกิด ผลต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลยจำนวน 6 ชุด การสอน ที่สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
2. ครูและนักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเรียนรู้จากสถานที่จริง ครูจำนวนหนึ่งมีความพยายามที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้ตนมีศักยภาพด้านการสอนดีขึ้น ด้วยเหตุผลที่ต้องการให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และเพื่อให้เป็นแนวทางใน การทำงานวิจัยในชั้นเรียนต่อไป
3. สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
4. นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนในโครงการวิจัยมีความสามารถเป็นนัก ประชาสัมพันธ์รุ่นเยาว์หรือยุวมัคคุเทศก์ของท้องถิ่นทั้งนักเรียนและครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ใช้ชุด การสอนนี้ ครูทุกคนพูดว่า น่าจะได้เรียนรู้วิธีการเขียนแผนการสอนและวิธีการสอนลักษณะนี้มาก่อน

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยชุดการสอนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น : กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดย ดร.บรรจบ บุญจันทร์ และคณะมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยชุดการสอนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น : กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาอังกฤษ และเปรียบเทียบผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียนและหลังใช้ชุดการสอนภาษาอังกฤษแต่ละชุดของนักเรียน ดำเนินการโดยอาศัยหลักการจัดทำเนื้อหาตามสถานที่ท่องเที่ยวทั้ง 9 แห่งในอำเภอเขาค้อ จัดทำเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ 19 ชุดการสอน ทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - 3) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน 5 โรงเรียนในอำเภอเขาค้อ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดการสอนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 / 80 พบว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ มีจำนวน 6 ชุด มีประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์จำนวน 13 ชุด 2) การทดสอบคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียนและหลังใช้ชุดการสอนภาษาอังกฤษของชุดการสอนแต่ละชุดของนักเรียน โดยการทดสอบค่า t ($t - Test$) แบบข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระกัน (Dependent) พบว่า ชุดการสอนทุกชุดคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เขาค้อเป็นประตูสู่แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สวยงามจนได้ชื่อว่าสวิสเซอร์แลนด์เมืองไทย ณ เขาค้อแห่งนี้ นักท่องเที่ยวจะได้ชื่นชมกับความงามตามธรรมชาติ น้ำตกที่สวยงามประวัติศาสตร์ที่คนไทยประทับใจใน ทศนียภาพอันสวยงาม อากาศเย็นสบายตลอดปี เหมาะสำหรับการพักผ่อน และท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามบรรยากาศการท่องเที่ยวก็ไม่ค่อยคึกคักเท่าที่ควรเมื่อพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับคนท้องถิ่นขณะเดินทางท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ของอำเภอเขาค้อได้ ในขณะที่คนไทยในท้องถิ่นเองโดยเฉพาะครูและนักเรียนของโรงเรียนที่อำเภอเขาค้อก็ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นครูในโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อ ควรจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อในรูปหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดการสอน ฯลฯ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนให้สามารถสื่อสารและใช้ภาษาอังกฤษในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษที่สนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น : กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์ 80 / 80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียนและหลังใช้ชุดการสอนภาษาอังกฤษแต่ละชุดของนักเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้คือ 1) ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 2) นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเขาค้อเป็นภาษาอังกฤษ และสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และนำนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 9 แห่งในอำเภอเขาค้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้รับความสะดวกในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 4) ส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชนในท้องถิ่น

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านสะเดาะพงมิตรภาพที่ 229 นักเรียน 30 คน จาก 150 คน โรงเรียนบ้านหนองแม่นา นักเรียน 30 คน จาก 30 คน โรงเรียนร่มเกล้าเขาค้อ นักเรียน 30 คน จาก 210 คน โรงเรียนแคมป์สนวิทยา นักเรียน 30 คน จาก 210 คน และโรงเรียนบ้านเข็กน้อย นักเรียน 30 คน จาก 150 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 150 คน จากจำนวนประชากร 780 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นข้อมูลในระดับโรงเรียนที่คณะผู้วิจัยและครูภาษาอังกฤษที่เข้าร่วมโครงการวิจัยจะเก็บข้อมูลกับนักเรียนโดยใช้ชุดการสอนที่สร้างขึ้น ชุดการสอนที่สร้างขึ้นจะนำไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80 / 80 โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา ระดับช่วงชั้นของนักเรียน การสื่อความหมายในสถานการณ์การท่องเที่ยว และไวยากรณ์ โดยใช้แบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน จากนั้นจึงจะนำไปทดลองใช้ต่อไป

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน

1. ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ มีค่าเกิน 2.5 ขึ้นไปมีจำนวน 6 ชุด คือ ชุดการสอนที่ 1 History ชุดการสอนที่ 4 Khao Kor Palace ชุดการสอนที่ 5 Kanchanaphisek Phra Borommathat Chedi ชุดการสอนที่ 6 It-thi Fire Support Base (Weapon Museum) ชุดการสอนที่ 8 Khao Kor Open Zoo ชุดการสอนที่ 19 Camping

2. ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่เกิน 2.5 % มีจำนวน 13 ชุด คือ ชุดการสอนที่ 2 Geography ชุดการสอนที่ 3 People ชุดการสอนที่ 7 Khao Kor Monument ชุดการสอนที่ 9 Kang Bang Rachan ชุดการสอนที่ 10 Sridit Waterfall ชุดการสอนที่ 11 BN Farm ชุดการสอนที่ 12 Kheg Noi Village ชุดการสอนที่ 13 Route ชุดการสอนที่ 14 Transportation ชุดการสอนที่ 15 Travel Agency ชุดการสอนที่ 16 Hotel ชุดการสอนที่ 17 Resort ชุดการสอนที่ 18 Home Stay

3. ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ไม่มี

ผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียนและหลังใช้ชุดการสอนภาษาอังกฤษ แต่ละชุดของนักเรียนเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังใช้ชุดการสอน หาผลต่างแล้วคิดเป็นร้อยละทดสอบค่า t (t - Test) ปรากฏว่าชุดการสอนทั้ง 19 ชุด มีความก้าวหน้าในการเรียนมากที่สุดเรียง

ตามลำดับดังนี้ 3 16 6 12 8 11 13 1 14 18 10 15 7 19 4 2 9 17 และ 5 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่าชุดการสอนภาษาอังกฤษที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเมื่อเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80 โดยภาพรวมทั้งหมดเท่ากับเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่มีชุดการสอนใดที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ชุดการสอนดังกล่าวถือว่าเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากคณะนักวิจัยมีการวางแผนการสร้างชุดการสอน และนักวิจัยหลัก 2 คนเป็นครูสอนภาษาอังกฤษนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบความสำเร็จ ได้รับรางวัล Teacher Awards และมีความรู้ ความเข้าใจ ในการทำชุดการสอนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังได้รับการตรวจและแนะนำการสร้างชุดการสอนจาก อาจารย์โปรแกรมวิชาหลักสูตรและการสอนและโปรแกรมวิชาวัดผลประเมินผลรวมทั้งได้รับการตรวจแก้ไขภาษาอังกฤษจากอาจารย์ชาวต่างประเทศ

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียนและหลังใช้ชุดการสอนภาษาอังกฤษ แต่ละชุดของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนหลังใช้ชุดการสอนมากกว่าคะแนนก่อนใช้ชุดการสอนด้วยนั้น ซึ่งมีเหตุผลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนที่ร่วมโครงการมีทัศนคติที่ดีต่อการร่วมโครงการวิจัยและให้ความร่วมมือในการใช้ชุดการสอนกับนักเรียนในโรงเรียน รวมทั้งนักเรียนมีความกระตือรือร้น และสนใจในการเรียนจากชุดการสอนซึ่งมีแบบฝึกหัดและกิจกรรมที่หลากหลาย

6. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนพัฒนาการท้องถิ่น ท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติภูกระดึง โดย ผศ.ดร.กฤษณา ยอดมงคล และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาความรู้ และทักษะผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นให้สามารถใช้สามารภใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นได้ และให้มีผลผลิตเชิงประจักษ์ในรูปของสื่อการสอนภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) แบ่งออกเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการซึ่งประกอบด้วยการสร้างสื่อ การตรวจสอบสื่อ และการทดลองนำไปสอนจริง และขั้นตอนที่สามเป็นการวิเคราะห์ สรุปผล และเขียนรายงาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้สอนภาษาอังกฤษประจำการ จำนวน 15 คน ประกอบด้วยผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา และผู้สอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนมัธยมศึกษา และใช้โรงเรียนสำหรับขั้นตอนการสอนจริง 4 โรงเรียน เป็นระดับมัธยมศึกษา 2 โรงเรียน และส่วนระดับประถมศึกษา อีก 2 โรงเรียน เริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 และสิ้นสุดกระบวนการภาคสนามวันที่ 12 มีนาคม 2548

ผลการวิจัยโดยได้จากการรวบรวมข้อมูล การสังเกตในสถานที่จริง และการพิจารณาสื่อการสอนพบว่าผู้สอนเกือบทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาต่างรู้สึกว่าตัวเองได้รับความรู้ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น และได้ใช้โจทย์คืออุทยานแห่งชาติภูกระดึงเข้าสอดแทรก เป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนได้ในระดับที่น่าพอใจ และมีวิธีการสอนและการใช้สื่อที่มีความน่าสนใจได้ในระดับที่น่าพอใจ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการเป็นเครือข่ายในกลุ่มผู้สอนทั้งหมดในโครงการในระดับปานกลาง และเมื่อสังเกตนักเรียนในชั้นเรียน ขณะที่ผู้สอนกำลังสอน พบว่าสามารถรับความรู้ตามเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดได้ดี

โครงการวิจัยนี้ได้มุ่งที่จะทดลองให้ผู้สอนภาษาอังกฤษในท้องถิ่นที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียนในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเอง โดยเชื่อว่าการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษอยู่แล้วและสามารถถ่ายทอดความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวได้ และสามารถเป็นที่พึ่งทางปัญญาของชุมชนได้เช่นกัน ขณะเดียวกันก็เชื่อว่านักเรียนซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นย่อมมีความรู้ มีความคุ้นเคย และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และเชื่อว่าการที่คนในท้องถิ่นสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ย่อมนำรายได้สู่ท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงเศรษฐกิจระดับรากหญ้าจะดีขึ้นและย่อมส่งผลต่อเศรษฐกิจของชาติด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติภูกระดึงเป็นภาษาอังกฤษสำหรับใช้ในการถ่ายทอดสู่นักเรียน โดยใช้ฐานความรู้ ความคิดของครูและอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่อาศัยใกล้ชิดกับบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง และสถานศึกษาอยู่ในบริเวณพื้นที่เดียวกับที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติภูกระดึง คือ เขตการศึกษาเลย เขต 2

2. เพื่อใช้ระบบการแบ่งปันความรู้ (peer group) ของครูและอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในพื้นที่เป้าหมายมาช่วยพัฒนาระบบการคิด การสอน วิธีการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้และการสร้างสื่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. ศึกษาข้อดี ข้อที่ต้องแก้ไขของสื่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นสื่อชุดแรกที่เกิดจากบุคลากรในพื้นที่เป็นผู้สร้าง เพื่อการพัฒนาต่อไปและให้เกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสื่อและการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน โดยมีพื้นฐานจากบริบทของผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. เพื่อศึกษาศักยภาพของนักเรียนในการที่จะนำความรู้เรื่องการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรคือครูและอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2 โดยเน้นโรงเรียนที่มีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอนมีจำนวน 15 คน ดังนี้

โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวม 6 คน

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 9 คน
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน

โรงเรียนละหนึ่งชั้นเรียนตามความสมัครใจของผู้สอน
วิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้อำนวย
ความสะดวกและเข้าไปมีส่วนร่วมเทียบเท่ากับกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ

การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตสื่อการสอน วิธีการสอนในสถานการณ์จำลอง
และสถานการณ์ในสถานศึกษาจริง รวมทั้งการสัมภาษณ์ การตอบ แสดงความคิดเห็น
และปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยในแต่ละครั้ง

เมื่อรวบรวมข้อมูลของแต่ละครั้งได้แล้ว รวมทั้งการสังเกตสื่อและการอ่านแผนการสอน
ผู้วิจัยได้บันทึกผลเอาไว้และนำมาตรวจสอบในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งอย่างต่อเนื่อง จนเมื่อถึง
ขั้นตอนสุดท้ายนำผลที่ได้รับด้วยวิธีการต่างๆ มาประมวลเป็นผลรวมและบรรยายตามความจริง
พร้อมกับอภิปรายผล

ผลจากการดำเนินการวิจัย “โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอน
ภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติภูกระดึง” ตั้งแต่เดือน
ตุลาคม 2547 ถึงวันที่ 12 มีนาคม 2548 รวมเวลา 6 เดือนโดยประมาณ สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสรวมทั้งโรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษา มีลักษณะการเชื่อมโยงความรู้เรื่องตัวภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับเรื่อง ของอุทยาน
แห่งชาติภูกระดึงได้ในระดับหนึ่ง และสามารถเขียนแผนการสอนได้สอดคล้องกับสภาพบริบทของ
ตนเอง เช่น การทักทาย และถามระยะทางไปอุทยานแห่งชาติภูกระดึงหรือการบรรยายสภาพอากาศ
หนาว เสื้อผ้า โดยสมมุติว่าเมื่อขึ้นไปอุทยานแห่งชาติภูกระดึงควรแต่งการอย่างไร เพราะอากาศเป็น
อย่างไร แต่อย่างไรก็ตามสังเกตพบว่าลักษณะเนื้อหาจะเป็นเนื้อหากลางๆที่มีปรากฏในบทเรียนตาม
ปรกติทั่วไป เช่น การสอนเรื่องอากาศและมีภาพหิมะตก เป็นเรื่องสภาพอากาศของประเทศทาง
ตะวันตก ไม่ใช่อากาศที่ภูกระดึงโดยเฉพาะ กรณีที่เป็นโรงเรียนมัธยมพบว่า โดยมากเป็นการนำ
ภาพและเนื้อหาของอุทยานแห่งชาติภูกระดึงที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ เป็นเนื้อหาในการสอน
นอกจากนี้พบว่า ขั้นตอน เกม กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมเป็นแบบแผนตามขั้นตอนที่
ถูกกำหนดให้ตามปกติในชั้นเรียนภาษาอังกฤษโดยทั่วไป (การเขียนแผนสำหรับการสอนสำหรับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน) มีการเพิ่มเติมเรื่องราวขั้นพื้นฐานในการสนทนาเกี่ยวกับภูกระดึงลงในเนื้อหา
แต่นำสังเกตว่าสื่อยังเป็นลักษณะของการนำมาจากหนังสือ หรือเอกสารต่างๆ ซึ่งเป็นบทเรียน
ทั่วไป ไม่มีตัวอย่าง การใช้ภาษาหรือบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติภู
กระดึงโดยตรงนัก

2. จากการสังเกตสื่อการสอนในแต่ละหัวข้อ พบว่ามีการพยายามสอดแทรกเนื้อหาในระดับ
ที่ไม่มีความซับซ้อนมากนักเกี่ยวกับภูกระดึงลงในสื่อการสอน อาจจะเป็นเพราะผู้สอนได้ตระหนักถึง
ข้อจำกัดและพื้นฐานของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา สื่อโดยมาก

เน้นให้นักเรียนได้พูด แสดงออก การช่วยกันทำกิจกรรมตามคำสั่งบนตัวการ์ดตูน ซึ่งเป็นสิ่ง ที่ดีที่ทำให้ให้นักเรียนรู้สึกเพลิดเพลิน ไม่น่าเบื่ออีก สำหรับผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา โดยมากสื่อจะมีลักษณะเป็นภาพ มีคำบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ มีเอกสารถาม – ตอบ ทำให้ภาระการสอนที่ต้องการ ให้ห้องเรียนเป็นห้องที่น่าเรียนน่าสนใจนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น สภาพห้องเรียน เวลา ประสบการณ์ขั้นพื้นฐานของผู้เรียน วิธีการสอน จึงพอจะวิเคราะห์ได้ว่าการประยุกต์ความรู้ในการนำเสนอเนื้อหาในสื่อการสอน ยังไม่พบรูปแบบใหม่ๆมากนัก โดยมากจะเป็นภาพและมีคำบรรยาย มีคำถาม คำตอบเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนในชั้นเรียนเท่านั้น

3. ผู้สอนภาษาอังกฤษในโครงการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ในระดับหนึ่ง การให้ข้อมูลและการช่วยกันเสริมสร้างซึ่งกันและกันอยู่ในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อสังเกตสื่อการสอนของแต่ละกลุ่ม ยังคงเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นลักษณะที่สะท้อนถึงศักยภาพทางภาษาอังกฤษของผู้สอนในแต่ละโรงเรียนที่มีมา ก่อนเข้าโครงการ ลักษณะของสื่อการสอนไม่ได้บ่งบอกถึงอิทธิพลที่ได้รับจากสมาชิกในกลุ่มมากนัก เช่น การเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับหัวข้ออื่นๆ ยังไม่ปรากฏ

4. ในห้องเรียนขณะที่ผู้สอนกำลังสอนตามหน่วยที่กำหนด นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างเป็นธรรมชาติ และมีลักษณะที่แสดงความตั้งใจที่จะตอบคำถาม หรือการแสดงการตอบกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนด แต่อย่างไรก็ตามยังเป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างดียั้งนั้น เกิดจากการชักชวน หรือความตั้งใจจริงเมื่อมีผู้มาเยี่ยมเยียน แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญคือ ความคงทนของความรู้ที่ได้รับในชั้นเรียนจะมีระยะเวลาานเท่าใด และนักเรียนสามารถสนทนากับชาวต่างประเทศในสถานการณ์จริงได้ดีเพียงใด

ผลลัพธ์ที่ได้โดยรวม

ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้อาจจะชี้ผลสำเร็จในการสร้างสื่อชุดการเรียนรู้ได้ไม่ครบถ้วนอย่างที่ควรจะเป็น แต่สิ่งที่ได้รับการดำเนินการวิจัยกลับเป็นสิ่งที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่งคือ

1. ผู้สอนภาษาอังกฤษในแต่ละโรงเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน รู้จักกัน ซึ่งอาจจะหมายถึงความร่วมมือกันทำงานต่อไปในอนาคตได้

2. ผู้สอนภาษาอังกฤษได้มีโอกาสฝึกการวิเคราะห์สื่อการสอนของตนเอง และสื่อการสอนของผู้อื่น ซึ่งเชื่อว่าการได้มีโอกาสเปิดใจ ฝึกคิด วิเคราะห์สื่อที่หลากหลาย จะช่วยให้ผู้สอนมีประสบการณ์สามารถจำกัดสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยได้อย่างเป็นเอกภาพ และขณะเดียวกันก็สามารถเชื่อมโยงความรู้ในแต่ละหน่วยเข้าด้วยกันได้ เช่น การทักทาย อาจจะรวมถึงเรื่องการถามทิศทาง การถามหาสถานที่ การถามเรื่องต่างๆไปได้ ซึ่งแนวคิดนี้ (mind mapping) เป็นแนวคิดที่ผู้สอนทุกคนรู้จักกันเป็นอย่างดี แต่วิธีการทำกิจกรรมให้ได้ผลอย่างจริงจังอาจจะยังต้องอาศัยเวลาและประสบการณ์ต่อไป และเชื่อว่าต่อไปผู้สอนจะมีความคิดสร้างสรรค์ที่กล้าคิดแนวการสอนที่เป็นของตนเองและตามบริบทของตนเองได้มากขึ้น

3. ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ได้มีโอกาสพูดคุยแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเข้าใจมากขึ้น โดยเฉพาะผู้สอนที่โรงเรียนมีโอกาสนำเสนอแนวคิดต่อผู้บังคับบัญชา คือผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามากขึ้น และที่สำคัญคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2 คือ นายสมภูมิ บ่ายเที่ยง เป็นผู้อำนวยการที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีใจมุ่งทำงาน และให้ความเป็นกันเองกับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี จึงเชื่อว่าโครงการวิจัยนี้จะช่วยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นได้ต่อไป

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้สอนภาษาอังกฤษในท้องถิ่นอย่างจริงจัง ทำให้ได้มีโอกาสรู้ เข้าใจ สภาพปัญหา สภาพความเป็นจริง และมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้สอนภาษาอังกฤษตามศักยภาพต่อไปอย่างกัลยาณมิตร

5. คณะผู้สอนภาษาอังกฤษมีกำลังใจ และความสนใจที่จะเพิ่มพูนความรู้เรื่องภาษาและวัฒนธรรมในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เพื่อนำความรู้กลับมาถ่ายทอดสู่นักเรียนได้ และที่นายยินดีเป็นอย่างยิ่ง คือผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ และมอบหมายให้นายเฉลิมชัย แสนมหาชัย ผู้ช่วยกิ่งอำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย นำเสนอโครงการต่อสำนักงานฯ ต่อไป

6. คณะผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมผัสปัญหาที่แท้จริงบางส่วนของโรงเรียนและพิจารณาเห็นว่าการแก้ไขปัญหาลักษณะของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นั้นเกี่ยวข้องกับปัญหาหลายๆด้าน ไม่ใช่ผู้สอน ตำรา อุปกรณ์ หรือวิธีการสอนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

7. ในช่วงแรกที่รับสมัครผู้สอนเข้าร่วมโครงการ มีผู้สอนที่เป็นผู้ชายด้วย แต่เมื่อดำเนินกิจกรรมไปตามแผนงาน ปรากฏว่าอาจารย์ผู้ชายหายไปจากกลุ่มจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่า ประเด็นแรก ทำไมอาจารย์ผู้ชายจึงไม่ต้องการเข้าร่วมโครงการวิจัย ประเด็นที่สองอาจจะเป็นเพราะว่าจำนวนอาจารย์ผู้ชายมีน้อย จึงรู้สึกอึดอัดในการร่วมกิจกรรมงานวิจัย หรือประเด็นที่สามคืออาจารย์ผู้ชายมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นมามากนักในกลุ่ม ประเด็นทั้งสามเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

7. วิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ : กรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดย ผศ.ดร.วินิจ เทือกทอง และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและเพื่อทดลองแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครูผู้สอนภาษาอังกฤษและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2548 เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว โดยทำการทดลองกับโรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตารามและโรงเรียนวัดสังเวช ปรากฏผลการวิจัย 2 ประการ ผลการสร้างโครงสร้าง

หลักสูตรได้กรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรม การวัด/ประเมินผล ตัวบ่งชี้ ผลการสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษตามโครงสร้างที่กำหนด โดยที่โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตารามมีแผนการเรียน 13 แผน โรงเรียนวัดสังเวชมีแผนการเรียน 3 แผน โรงเรียนโยธินบูรณะมีแผนการเรียน 5 แผน ส่วนผลการทดลองใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 โรงเรียน ปรากฏผลการเรียนทั้งสามโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองมีความแตกต่างจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ระดับ 0.05

การวิจัยครั้งนี้มีประกอบด้วยครูผู้สอนภาษาอังกฤษนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 51 คน ประกอบด้วย โรงเรียนโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม และโรงเรียนวัดสังเวชและโรงเรียนโยธินบูรณะ โดยใช้แนวคิด QFD และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบามาและแนวคิดการออกแบบหลักสูตรรายวิชาของ George J. Posner และ Alan N. Rudnitsky ซึ่งเริ่มจากการกำหนดกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ตามตาราง ดังนี้

ส่วนเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ใช้หลักสูตร จะใช้แนวทางโครงสร้างของกลุ่มผู้มีอาชีพมัคคุเทศก์ ให้อยู่ในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย Giving instruction (20%) Responding to questions (10%) Instruction in social situations (10%) Dealing with complaints (10%) Describing and explaining (50%)

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยการสนทนากลุ่ม ระหว่างอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียน สรุปแล้วได้ผลดังนี้ โรงเรียนมีการจัดแบบการเรียนรู้จำนวน 13 แผน ประกอบด้วย Smart guide (บทบาทการเป็นมัคคุเทศก์), Sawatdee (การทักทาย), Getting to Know Bangkok Noi (ประวัติเขตบางกอกน้อย การแบ่งเขตปกครอง), Attractions in Bangkok Noi (แหล่งท่องเที่ยว การบอกเส้นทาง วิธีการเดินทาง), What's wat? (คำศัพท์เกี่ยวกับวัด องค์ประกอบของวัด), Monk tells about wat (พระบรรยายเกี่ยวกับวัด), Wat Dusidaram (ประวัติวัดดุสิตารามวรวิหาร จุดเด่นของวัดที่นักท่องเที่ยวสนใจ), Please Sir (ภาษาที่ใช้ในการขอร้องอย่างสุภาพ), Wat Dusidaram tour Wat Dusidaram Community (วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ การละเล่นของชุมชนวัดดุสิตาราม), Bangkok – Past and Present (คลองในกรุงเทพฯ), Bangkok Noi Canal (คลองบางกอกน้อย), Local wisdom in Bangkok Noi (ภูมิปัญญาของชาวบางกอกน้อย)

โดยในแต่ละแผนจะประกอบด้วยชื่อเรื่อง จำนวนชั่วโมงเรียน สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ผลงานและชิ้นของนักเรียน บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ และแนวทางแก้ไขนอกจากแผนการจัดการเรียนรู้ ทางโรงเรียนได้จำแนกออกเป็นทั้งคู่มือแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ที่นักเรียนสามารถนำไปฝึกและอาจารย์สามารถนำไปเป็นเอกสารการสอน

ซึ่งในแผนการจัดการเรียนการสอนจะบ่งบอกหัวข้อการเรียนเป็นชื่อ จุดประสงค์พฤติกรรม วิธีการสอบและกิจกรรมได้จำแนกว่าครูควรใช้วิธีการสอนใด กิจกรรมใด สิ่งที่ครูควรเพิ่มเติม การวัดและประเมินควรทำอย่างไร พร้อมแบบฝึก ซึ่งในโรงเรียนต่อไปนี้มีพัฒนาหลักสูตร คือ

โรงเรียนวัดสังเวช

โรงเรียนวัดสังเวช ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ชื่อว่า Local Tourism โดยมีการประชุมกลุ่มสนทนา ระหว่างอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้ผลการพัฒนาหลักสูตรสรุปเป็นแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผนด้วยกัน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ Bangkok City Guide, Bang Lumphu and khao san Rode , Watsungwej School and the nearby attraction และมีภาคผนวก เกี่ยวกับรูปภาพของสถานที่ท่องเที่ยว พร้อมกระดาษในการประเมินผลในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ทางโรงเรียนได้กำหนดรหัสวิชา จำนวนชั่วโมงที่ใช้สอน ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อบทเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ ทักษะทางภาษา คำหลัก วัสดุและเอกสารที่ใช้สอน การวัดและประเมินผล กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มด้วยการให้นักเรียน อ่านบทความ ก่อนอ่าน ขณะอ่าน หลังอ่านว่าครูและนักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง จากนั้นก็จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพูดปากเปล่า กิจกรรมติดตาม แล้วมีคู่มือตามหลังพร้อมแบบฝึก

โรงเรียนโยธินบูรณะ

โรงเรียนโยธินบูรณะ ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นสาระเพิ่ม กำหนดเวลาเรียน 1 คาบ/สัปดาห์ รวมเป็น 18 คาบต่อภาคเรียน ใช้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจากผลลัพธ์การเรียนรู้ โรงเรียนได้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ Wat Kaew Fa Chulamanee, Wat Mai Thong Sane, I'd like to be a young guide, A walking up โดยถูกกำกับด้วยมาตรฐานช่วงชั้น ต. 1.1.1-4 ต. 1.2.1-4 ต. 1.3.1,2.1-2 ต. 2.1.5 ต. 3.1.2-3 ต. 4.1.1 ต. 4.2.4 และมีแผนการเรียนรู้จำนวน 5 แผน ได้แก่ แผนการเรียนรู้ที่ 1 ประกอบด้วย A Temple Tour (1) , A Temple Tour (2) , A Temple Tour (3) แผนการเรียนรู้ที่ 2 ประกอบด้วย The History of Wat Mai Thong Sane แผนการเรียนรู้ที่ 3 ประกอบด้วย Conversation 2: A Temple Tour (3) Expressions Verb Patterns ฝึกพูดประโยคจากใบงาน มีแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ worksheet conversation 2 A Temple Tour(3) At Wat Kaew Fa Chulamanee แผนการเรียนรู้ที่ 4 ประกอบด้วย The History of Wat Mai Thong Sane คำศัพท์ที่ควรรู้ Expressions Pre-Post Test, work sheet เกี่ยวกับ The History of Wat Mai Thong Sane คำศัพท์ แผนการเรียนรู้ที่ 5 ประกอบด้วย การทบทวนการใช้คำถาม conversation 3 A Temple Tour(4) Expressions, verb Patterns, Pre-post A Temple Tour(4) แบบทดสอบกลางภาค

ในแผนการเรียนรู้แต่ละแผน ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีหน่วยย่อย ได้แก่ ขั้นนำ มี 2 กิจกรรม ขั้นสอน มี 4 กิจกรรม สื่อ

การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ Pre-Post Test แบบเฉลย Work Sheet เป็นต้น

8. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ :กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ โดย นางสาวสุวิทย์ ยอดนิม และคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและเพื่อทดลองแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2548 เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว โดยทำการทดลองกับโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ โรงเรียนศิลาจรพิพัฒน์และโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปรากฏผลการวิจัย 2 ประการ ผลการสร้างโครงสร้างหลักสูตรได้ครอบคลุมผลลัพธ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรม การวัด/ประเมินผล ตัวอย่าง ผลการสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามโครงสร้างที่กำหนด โดยที่โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตรมีแผนการเรียน 13 แผน โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์มีแผนการเรียน 13 แผน โรงเรียนศิลาจรพิพัฒน์มีแผนการเรียน 8 แผน โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีแผนการเรียน 6 แผน ส่วนผลการทดลองใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 โรงเรียน ปรากฏผลการเรียนทั้งสี่โรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองมีความแตกต่างจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร โรงเรียนมัธยมวัด มกุฏกษัตริย์ โรงเรียนศิลาจรพิพัฒน์และโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้แนวคิด QFD และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบาและแนวคิด การออกแบบหลักสูตรรายวิชาของ George J. Posner และ Alan N. Rudnitsky ซึ่งเริ่มจากการกำหนดกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ตามตาราง ดังนี้ส่วนเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ใช้หลักสูตรจะใช้แนวทางโครงสร้างของกลุ่มผู้มีอาชีพ ทัศนคติที่ใช้อยู่ในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย Giving instruction (20%) Responding to questions (10%) Instruction in social situations (10%) Dealing with complaints (10%) Describing and explaining (50%)

โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร

ได้นำเสนอหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวด้วยชื่อภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รหัสวิชา อ.33204 เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระการเรียนรู้เพิ่มเติมชื่อรายวิชา

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนหน่วย 1 หน่วยกิต จำนวน 2 ชั่วโมง / สัปดาห์ ใช้สอนนักเรียนชั้น ม.3/7 จำนวน 34 คน

จะเริ่มต้นด้วยประมวลรายวิชา ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ ภาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เกณฑ์การประเมินผล งานที่มอบหมาย ให้นักเรียนทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง แผนการจัดการเรียนรู้ หนังสือและเอกสารที่ใช้ ประกอบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ วิทยากรท้องถิ่น ส่วนแผนการสอนเริ่มจาก Introduction ว่าด้วย Survey Introduction to the Course, หน่วยที่ 1 My World near My Home สาระการเรียนรู้คือ สนทนาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งในห้องเรียน ในสถานการณ์จำลอง ในสถานการณ์จริง ใช้ภาษาในการสื่อความรู้ ความคิดทั้งการพูดและการเขียนในลักษณะต่าง ๆ ตามบริบทของการท่องเที่ยวและอ่านเขียนข้อความที่เกี่ยวกับวัดเบญจมบพิตร ในหัวเรื่องต่อไปนี่ Getting to Know the Tourists, Phra Buddha Chao Luang, Building (King Chulalongkorn Building), Wat Benjamaborpit History ในหน่วยที่ 2 For Touring My World มีสาระการเรียนรู้คือ Tourists Attractions in Wat Benjamaborpit, The Marble Temple, Festivals at Wat Benjamaborpit ในหัวเรื่อง Describing, Telling directions, Telling about Things of Interest ในหน่วยที่ 3 เรื่อง May I be Your Guide? สาระการเรียนรู้คือ การประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์ จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ สำนวนดี ๆ ที่น่าจดจำ หัวเรื่องคือ How to be a Guide และ Expression for Touring หน่วยที่ 4 Here! My world สาระการเรียนรู้คือ Ecotourism, Fruit, Food and Restaurant และ Accommodation Services หัวเรื่องคือ Do's and taboos , Thai food, และ Hotels โดยมีเนื้อหาให้นักเรียนฟังและอ่าน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ไทย และอาจารย์ชาวต่างชาติ แบ่งความรับผิดชอบคือนักเรียนจะเรียนเนื้อหากับอาจารย์ไทยก่อน และอาจารย์ชาวต่างประเทศจะรับผิดชอบ ออกแบบวิธีสอนตามหน้าที่ภาษา เพื่อให้ได้ตามที่ผลลัพธ์ การเรียนรู้กำหนด

โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

ได้เสนอหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวด้วยชื่อ Information and Worksheet English for Local Guide รหัส อ.41213 โดยเริ่มจากการทดสอบความรู้ก่อนแล้ว ตามด้วย สารสนเทศเกี่ยวกับวัดมกุฏกษัตริย์แล้วตามด้วยกิจกรรมการฝึก 4 กิจกรรม จากนั้นได้พูดถึง โครงสร้างของประโยคภาษาอังกฤษ ตามเอกสารซึ่งมีคำที่ต้องการใช้ โดยเริ่มจาก Name , Site , Period of construction , The reason of Construction , Restoration and denomination, Architectural works โดยมีกิจกรรมและแบบเฉลยกิจกรรมในแต่ละหัวข้อ ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับ Structuring a talk จะมีการให้เขียนเล่าเรื่องที่วัด มกุฏกษัตริย์เป็นภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยสิ่งที่ นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติเมื่อเข้าเยี่ยมชมวัด ตามด้วยให้นักเรียนทำกิจกรรมเขียน เป็นประโยคภาษาอังกฤษต่อจากนั้นจะพูดได้ อาหารที่ถวายพระสงฆ์มีกิจกรรมให้ฝึกการใช้คำที่ เกี่ยวข้องพร้อมทั้งสรุปกล่าวถึงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกษัตริย์รัชกาลที่ 4 ที่มีพระนามว่า King

Mongkul ประวัติกรุงเทพฯในสมัยนั้น กล่าวถึงองค์ประกอบอาคารที่เป็นพระอุโบสถและการเตรียมตัวเพื่อนำเที่ยวชมวัดมกุฏกษัตริย์

โรงเรียนศิลาจารึกพัฒนา

ได้เสนอหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวด้วยชื่อว่า English for Local Tourism จะประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชา สารและมาตรฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง หน่วยการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การกำหนดวิธีวัด และประเมินผลตามด้วยบทเรียน How to Be a Good Guide, Thailand in Brief, Thai History, Religion, Inside Wat Wetawan Than Mawas, Wat Soi Thong, Local Attraction, Guiding Project ในแต่ละบทเรียนก็จะเริ่มด้วย Get-start, Discussion, Practice, Reading โครงสร้างประโยคแบบฝึก

โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้เสนอหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ชื่อ English for Local Tourism โดยมีแผนการสอนเริ่มจากหัวข้อ วัดอุประสงค์เชิงพฤกษกรรม วิธีสอบและกิจกรรม ซึ่งในส่วนของวิธีสอบและกิจกรรมจะประกอบด้วย ส่วนย่อยที่ว่าด้วย วิธีสอบ กิจกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ดังนั้น แบบการสอนของโรงเรียนจะเริ่มด้วย Dusit District History of university, History of Pranang Rue Lom, Telling directions, Excuses and Apologies, Wat Rajathiwas Raja Wora vihar, Thai Food, Passion Voice, Building 35, Bakery Shop Kaew Jao Jom, Mange Kruo Reim Nam Restaurant ทุกหัวเรื่องจะเริ่มจากวัดอุประสงค์ วิธีสอบและกิจกรรม มีแบบวัดและแบบฝึกประกอบ

9. การศึกษาผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี โดย นางมาลี คล้ายชม และคณะมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูภาษาอังกฤษและการท่องเที่ยวท้องถิ่น 2) ศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และชุดการสอนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่นและ 3) ศึกษาผลการพัฒนาครูและกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูภาษาอังกฤษ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงและเกี่ยวข้องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี รวมทั้งสิ้น 7 โรงเรียน ซึ่งเลือกมาแบบอาสาสมัครทั้งระดับโรงเรียนและนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

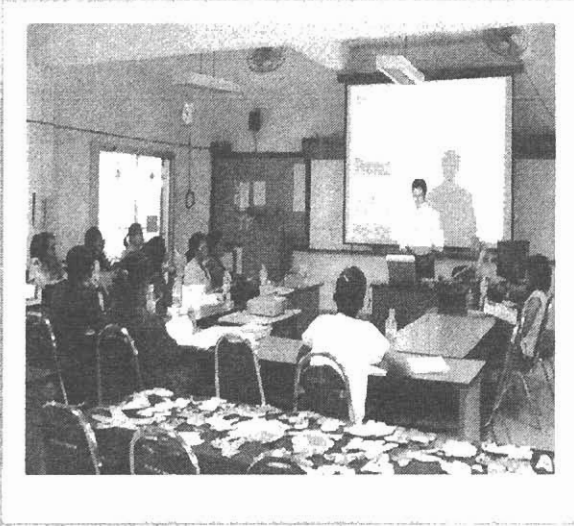
ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูภาษาอังกฤษเกี่ยวข้องกับคุณภาพของบุคลากรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือสถานศึกษา สภาพของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและทรัพยากรและแหล่งเรียนการเรียนรู้
2. ความต้องการการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจังหวัดอุตรดิตถ์เกี่ยวข้องกับนโยบายของจังหวัด การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการและคุณภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
3. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มได้สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตรรวม 5 หน่วย คือ ลัดเลาะชมเมือง รุ่งเรืองแดนธรรมงามล้ำธรรมชาติ ประกาศศักดิ์ศรีเมืองพิชัย และศิวิไลซ์เมืองลับแล
4. ได้ชุดการสอนสำหรับครูซึ่งใช้กระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษ 5 ขั้น คือ Warm up , Presentation , Practice , Production และ Wrap up และจากการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนครั้งสุดท้าย โดยใช้สอนนักเรียนอาสาสมัคร จำนวน 30 คน เป็นเวลา 2 วัน ผลการใช้ชุดการสอนพบว่า นักเรียน ผู้นิเทศ ครูผู้สอน มีความพึงพอใจในระดับมาก

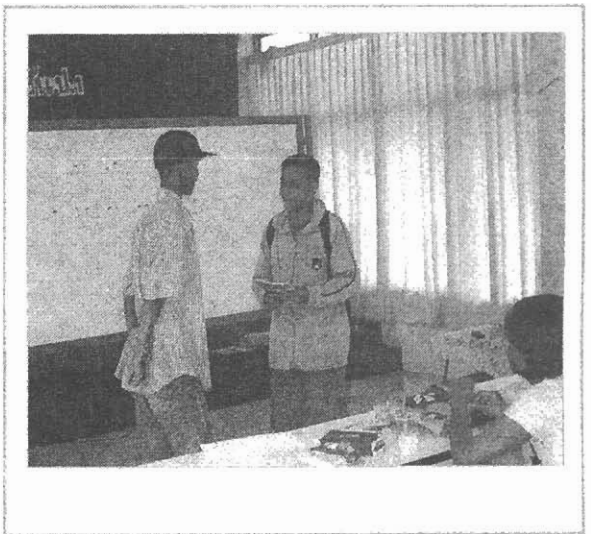
10. โครงการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดย นางจุรีย์ ธัญญพิช และคณะมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

โครงการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น และเพื่อพัฒนาชุดวิชาภาษาอังกฤษท่องเที่ยวท้องถิ่น โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การฝึกอบรม และการศึกษาภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวปีละกว่า 1 แสนคน สภาพปัญหาที่พบคือผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โรงเรียนไม่มีเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษท่องเที่ยวท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีความต้องการชุดวิชาภาษาอังกฤษท่องเที่ยวท้องถิ่น โดยได้ร่วมพัฒนาชุดวิชาประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปจังหวัดสุราษฎร์ธานี แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และข้อมูลการเดินทางสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนกลุ่มวิชาการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือสอดแทรกในกลุ่มวิชาการเรียนรู้พื้นฐานได้

ภาพกิจกรรมในโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้
และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น ทั้ง 11 โครงการ

ภาพที่ 4.1 การอบรมเพื่อพัฒนานักวิจัยร่วม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการวิจัย

ภาพที่ 4.2 การประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น

นักเรียนที่ร่วมในโครงการวิจัยฝึกปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ

ภาพที่ 4.3 ภาพกิจกรรมในโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น

บทที่ 5

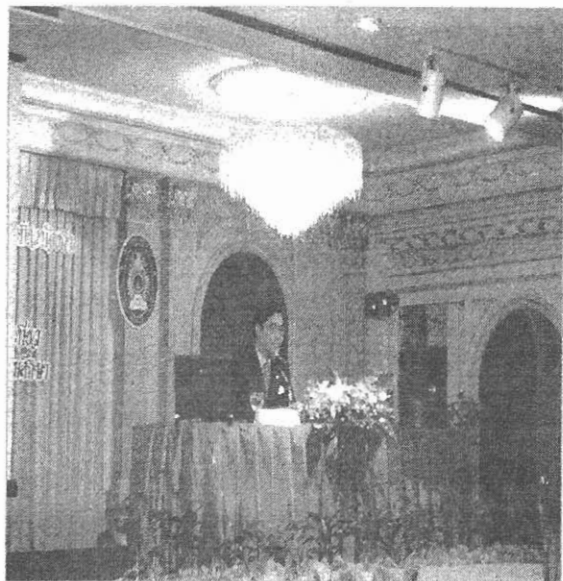
สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องการสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปสังเคราะห์ภาพรวมจากโครงการวิจัยชุดพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2547 ถึงเดือนตุลาคม 2548 โดยใช้งบประมาณเหลือจ่ายจากสภาวิจัยร่วมกับงบประมาณของชุดโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน ที่โอนมาไว้ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นงบประมาณดำเนินการมีโครงการย่อยภายในชุด 11 โครงการ ทั้งนี้เพื่อสรุปกระบวนการทำงาน และสรุปบทเรียนรวมทั้งสังเคราะห์ภาพรวม จากการทำวิจัยในชุดโครงการดังกล่าวที่ได้จัดทำขึ้นในต่างบริบท ต่างพื้นที่ภูมิศาสตร์ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้เพื่อการยกระดับโครงการ และเพื่อนำไปสู่แผนและนโยบายในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับผู้มาเยือนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความเข้าใจอันดีระหว่างกัน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาคน พัฒนาชาติในโอกาสต่อไป

นักวิจัยทั้ง 11 โครงการได้ทำการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ร่วมกับครู อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนท้องถิ่น รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น อาทิ ผู้นำชุมชน ชาวชุมชน นักวิจัยทั้ง 11 โครงการ ได้ผ่านการพัฒนาทั้งรูปแบบ กระบวนการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายครั้ง รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการทำวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัยแต่ละระยะ

เมื่องานวิจัยสิ้นสุดลงผู้วิจัยในฐานะผู้ประสานงานกลางเล็งเห็นว่างานวิจัยชุดนี้มีประโยชน์และสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง จึงได้จัดเวทีให้ทุกโครงการได้นำเสนอผลการวิจัยทั้งโดยการรายงาน และการจัดนิทรรศการ ณ โรงแรมเอเชีย ถนนราชเทวี กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ในการนำเสนอผลการวิจัยดังกล่าวได้มีผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ข้อคิดเห็นการพัฒนาโครงการได้แก่ ศ.ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.พยอม ธรรมบุตร จากสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง จากวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล และนางสาววไลลักษณ์ น้อยพยัคฆ์ ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยมีคณาจารย์ผู้สนใจจากมหาวิทยาลัยทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏ และวิทยาลัยอาชีวศึกษา รวมทั้ง ครู อาจารย์ นักวิจัยที่เป็นผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ เข้าร่วมฟัง และชมการนำเสนอผลงานจำนวน 120 คน การนำเสนอผลการวิจัยดังกล่าว

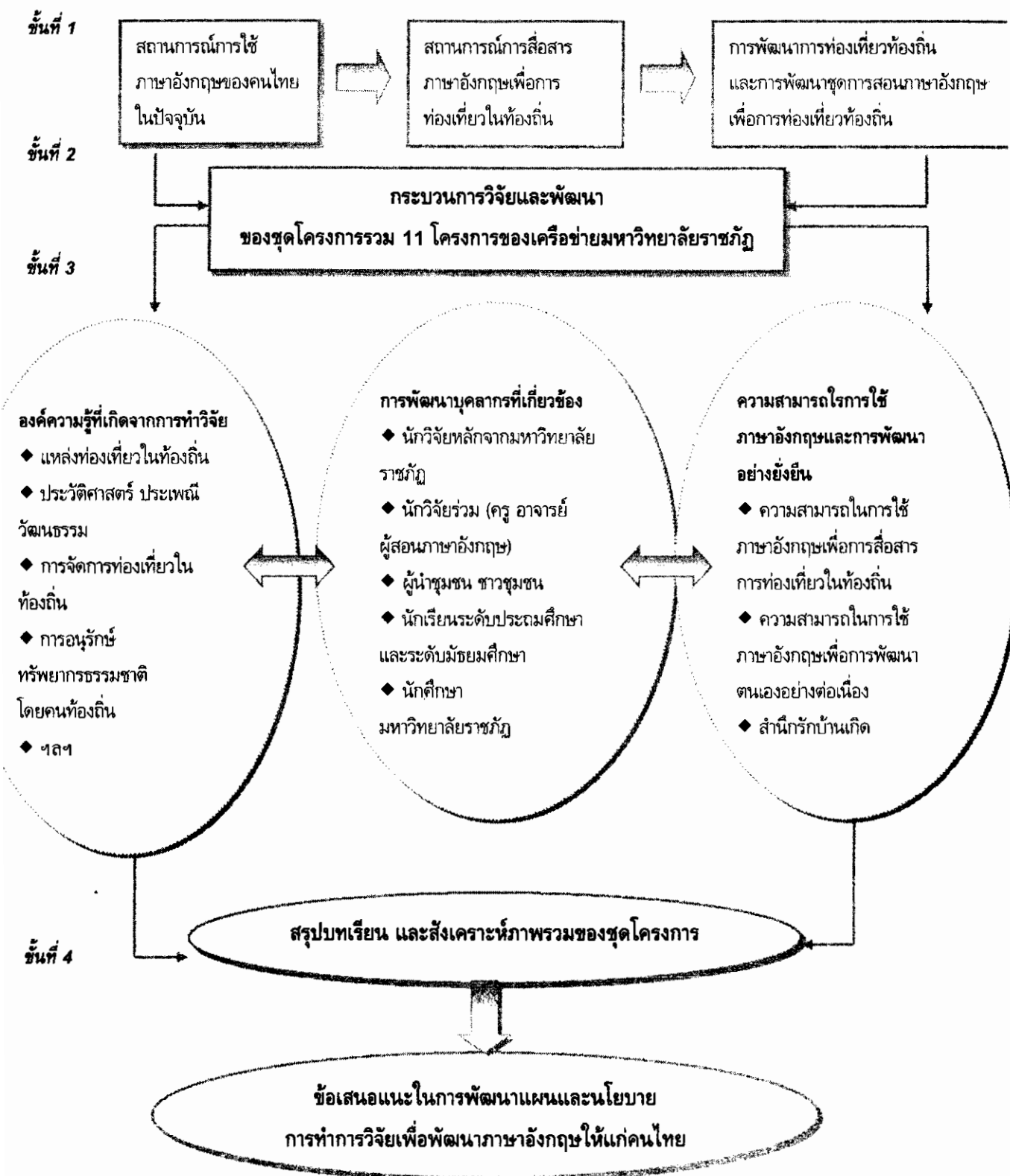
สร้างผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเชิงบวกอย่างมาก ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการสรุปสังเคราะห์ภาพรวมเพื่อการดำเนินการในอนาคตต่อไป

นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้เกียรติเป็นประธานใน พิธีเปิดการประชุม การนำเสนอผลงานวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น พร้อมด้วย ผศ.ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และนางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ให้เกียรติร่วมพิธีเปิดการประชุมและรับฟังการนำเสนอผลการวิจัย วันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรม เอเชีย กรุงเทพฯ

ภาพที่ 5.1 พิธีเปิดการประชุมเพื่อนำเสนอผลการวิจัย

ตารางที่ 5.1 กรอบแนวคิดการสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยชุดโครงการวิจัย

ผลการวิจัย

จากกระบวนการทำวิจัยของแต่ละโครงการซึ่งมีบริบทแตกต่างกันทั้งสภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และสถานการณ์ต่างๆ งานวิจัยทั้ง 11 โครงการได้นำเสนอทั้ง 1) เอกสารรายงานการวิจัย 2) เอกสารประกอบการสอน/ ชุดการสอน 3) คู่มือครู/ แนวทางการใช้เอกสารเพื่อการสอน ซึ่งสามารถสรุปงานของแต่ละโครงการได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี: ดร.สุทัศน์ นาคจัน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 2: ดร.สุทัศน์ นาคจัน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

3. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษา ปราสาทหินพนมรุ้ง: นายนวนินทร์ ประชานันท์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

4. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว กรณีศึกษาโรงเรียนในอำเภอท่ายี่ จังหวัดเลย: นางสาวอุไรรัตน์ ทองพินิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

5. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติผู้กระต๊อง: ผศ.ดร.กฤษณา ยอดมงคล และดร.กอบกาญจน์ กัปตพล มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

6. การพัฒนาชุดวิชาภาษาอังกฤษท่องเที่ยวท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี:นางจุรีย์ ธัญญาพิช มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

7. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์: นางสาวสุวิทย์ ยอดฉิม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

8. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยชุดการสอนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น กรณีศึกษาอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์: ดร.บรรจบ บุญจันทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

9. การวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้อาจารย์และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กรณีศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวหาดสมิหลา จังหวัดสงขลา: นางสุมา ทิพย์ธารา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

10. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ กรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา: ผศ.ดร.วินิจ เทือกทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

11. การศึกษาผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี: นางมาลี คล้ายชม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

สรุปบทเรียนที่ได้จากการประสานงาน

ประเด็นปัญหาที่พบที่จากการทำวิจัยในระยะแรก

เนื่องจากเป็นการทำงานใหม่ของทั้งผู้ประสานงาน และนักวิจัย ในระยะแรกจึงพบปัญหาที่สรุปได้ดังนี้

1. นักวิจัยไม่เข้าใจกระบวนการวิจัย เพราะไม่เคยทำวิจัยมาก่อน ทำให้นักวิจัยบางคนเกิดความท้อแท้ต่อการทำงาน
2. นักวิจัยบางคนมุ่งการเน้นพัฒนาบุคลากรมากเกินไป ไม่มุ่งมองที่ประเด็นการวิจัย ทำให้เสียเวลา และงบประมาณไปกับการพัฒนาบุคลากร ก่อให้เกิดความล่าช้าในการทำวิจัย
3. นักวิจัยบางคนไม่ใส่ใจต่อการทำวิจัยอย่างจริงจัง ไม่มารับการหนุนเสริมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกำหนดที่ฝ่ายประสานจัดให้ ทำให้ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง
4. โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีข้อจำกัดเรื่องการจัดชั่วโมงให้นักเรียนได้ทดลอง เนื่องจากต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนด

ประเด็นความสำเร็จที่พบจากการทำวิจัยในระยะต่อมา

เนื่องจากการพัฒนานักวิจัยชุดนี้ได้มีการหนุนเสริมความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จากการทำงานร่วมกันหลายครั้งจึงเห็นความสำเร็จดังนี้

1. นักวิจัยเข้าใจประเด็นการวิจัยดีขึ้นมาก
2. นักวิจัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน
3. นักวิจัยลดความตึงเครียดลง สามารถพัฒนาโครงการได้ดีขึ้น
4. นักวิจัยเรียนรู้การแก้ปัญหา เช่น การเชิญวิทยากรมาหนุนเสริมความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
5. นักวิจัยหลายโครงการมองผลลัพธ์การวิจัยได้ชัดเจนขึ้น

ประเด็นความสำเร็จที่ได้พบจากการทำวิจัยในระยะสุดท้าย

เมื่องานวิจัยสิ้นสุดลง นักวิจัยได้มีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัย สามารถเห็นความเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นักวิจัยทั้งนักวิจัยหลักจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ และนักวิจัยร่วมจากโรงเรียนต่าง ๆ มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของโครงการ
2. นักวิจัยต้องการเวทีในการนำเสนอความสำเร็จของโครงการ
3. ครู และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเห็นความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
4. ผู้สนใจ และผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโครงการและประสงค์จะเข้าร่วมโครงการในอนาคตต่อไป

5. ครู และนักเรียนเห็นว่าภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นเรื่องสนุก และเป็นความรู้ใหม่
6. ครูมีวิธีการสอนที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และมีสถานการณ์จริง (Authenticity) มากขึ้น
7. ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น และมีสำนึกรักท้องถิ่นมากขึ้น

สรุปผลลัพธ์ และบทเรียนจากการทำวิจัยในภาพรวม

การทำวิจัยชุดดังกล่าวก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่นอกเหนือจากแผนการสอน ชุดการสอน แนวการสอน หรือเอกสารประกอบการสอนอีกหลายประการ อาทิ ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากร ผลลัพธ์ที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

หลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยสรุปคือการที่เจ้าบ้านมีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวในท้องถิ่นตนเป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องแหล่งท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรม สามารถจัดทำข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว มีการศึกษาวิจัย และตรวจสอบแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ในท้องถิ่น มีการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้มาเยือนได้ (Cooper, C. et al, 1998 และโฉมยง โตะทอง, 2545)

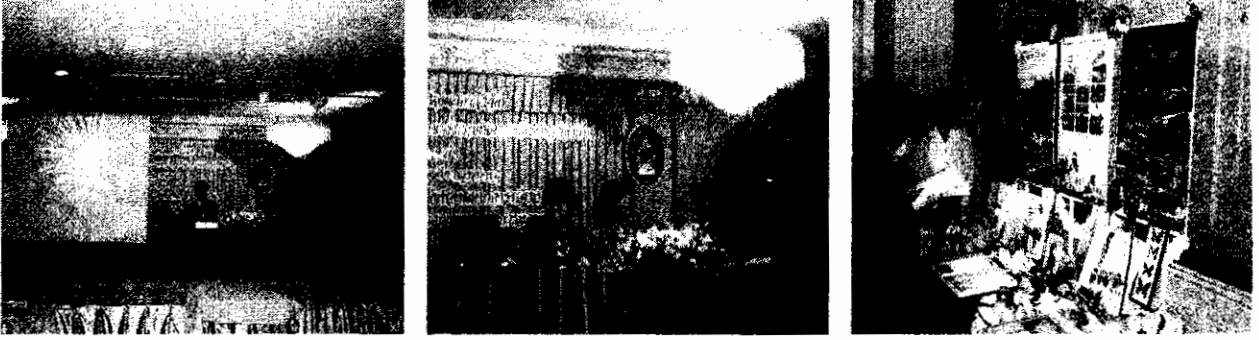
จากการนำเสนอผลการวิจัยทั้งที่โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 และการจัดให้ครู อาจารย์ จากโรงเรียนรอบเกาะรัตนโกสินทร์มานำเสนอผลการวิจัย เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2549 โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทั้งนักวิจัยหลักและนักวิจัยร่วม ตลอดจนนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้แสดงให้เห็นว่าการร่วมทำการวิจัยได้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เช่น นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กล่าวว่า

“อาจารย์คะ หนูไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่า แถว ๆ บ้านหนูก็เป็นแหล่งท่องเที่ยว หนูได้ความรู้มากๆ เลยค่ะ ทีนี้หนูจะเอาไปสอนเด็ก ๆ ให้นำเที่ยวบ้านเราเองได้”

“พอได้ลงไปศึกษาแล้วมันเกิดความรัก เกิด ความหวงแหน เห็นเด็ก ๆ ไปเตะฟุตบอลใกล้ ๆ วัดแล้วอยากไปไล่ให้ไปเล่นที่อื่น กลัวไปโดนปูนปั้นหัก”

นักเรียนจากโรงเรียนในกรุงเทพฯ คนหนึ่งกล่าวว่า “พวกเราได้รับความรู้มาก สนุก ได้คุยกับนักท่องเที่ยว ได้รู้คำศัพท์ที่อยากรู้ เช่น รดน้ำมนต์ ถวายสังฆทาน การทำบุญ ชอบมากครับ”

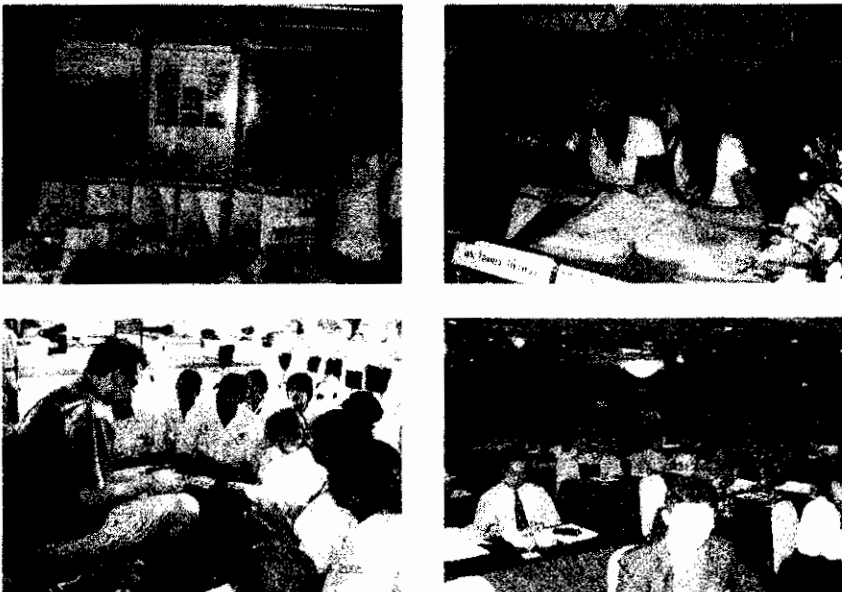
นอกจากนั้นยังได้เห็นผู้บริหารภาครัฐ ภาคเอกชนและครู อาจารย์จากโรงเรียนอื่นๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ขอเข้าร่วมโครงการในครั้งต่อไป แสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายเห็นความสำคัญของโครงการ

ภาพที่ 5.2 การนำเสนอผลงานการวิจัยและการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการวิจัย

ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากร

จากการพัฒนาโครงการดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่าได้สร้างนักวิจัยที่มีความสามารถขึ้นมามากหลายคน ทั้งที่มีความรู้เรื่องการวิจัย และไม่เคยทำการวิจัยมาก่อนเลย ให้สามารถเป็นนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญได้ กล่าวคือนักวิจัยหลักจากมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 11 โครงการ ประมาณ 31 คน นักวิจัยร่วมที่เป็นครูอาจารย์ในโรงเรียนต่างๆประมาณ 54 คน รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารในเขตพื้นที่ ชาวชุมชน และที่สำคัญคือนักเรียนในโรงเรียนต่างๆที่เข้าร่วมโครงการ ตลอดจนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ

ภาพที่ 5.3 การเผยแพร่ผลการวิจัยต่อผู้วิจัย ครูอาจารย์ นักศึกษาและนักเรียน

ภาพกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้
และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรม เอเชีย กรุงเทพฯ

นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้เกียรติเป็นประธาน
ในพิธีเปิดการประชุมเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอน
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรม เอเชีย กรุงเทพฯ

ภาพที่ 5.4 รศ.ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และนางศรีวิ
การร์ เมฆธวัชชัยกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้เกียรติร่วมพิธีเปิดการ
ประชุมและรับฟังการนำเสนอผลการวิจัย

ภาพกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้
และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ

ภาพที่ 5.5 การจัดนิทรรศการแสดงผลงานการวิจัยของแต่ละโครงการ

ผลลัพธ์ที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดของการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (www. nesdb.go.th, 2006) แสดงไว้ว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืนเกี่ยวข้องกับทุกคน ทั้งภาครัฐ และเอกชน การทำให้สำเร็จได้นั้นต้องประกอบด้วย **การพัฒนาความรู้** ทั้งเชิงทฤษฎี และเชิงปฏิบัติที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือการรวบรวมข้อมูลทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน และข้อมูลที่สำคัญ คือ ข้อมูลทางสังคมเกี่ยวกับความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและ**มีการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวทางสังคม**ที่ทั่วถึงและต่อเนื่อง

นอกจากนั้นแนวคิดการพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (ipst.ac.th, 2006) ได้กล่าวถึงแนวคิดดังกล่าวว่าหมายถึงการปลูกฝังความรัก ความห่วงใยในสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นตน ช่วยให้ทุกคนมีความรัก ความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม โดยเริ่มจากบ้าน โรงเรียน และชุมชน

จากแนวคิดทั้งสองสามารถสรุปได้ว่าการดำเนินโครงการวิจัยชุดนี้ได้สอดประสานกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน กล่าวคือ การพัฒนาคนหลายกลุ่มให้มีการ**พัฒนาความรู้**ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ทำให้เกิดองค์ความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และการจัดการการท่องเที่ยว รวมทั้งประเพณี วัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ย่อมนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการ**ตื่นตัวทางสังคม**อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เมื่อทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้การที่ครู นักเรียน และชุมชนได้มีโอกาสถ่ายทอดความเป็นชุมชนต่อ ผู้มาเยือนย่อมนำไปสู่การปลูกฝังจิตสำนึก**“รักบ้านเกิด”** ซึ่งจะนำไปสู่ความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เนื่องจากประเด็นด้านการท่องเที่ยวและประเด็นด้านการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยเป็นประเด็นหลักที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนและการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง จึงสมควรสมควร มุ่งมองทั้งสองประเด็นไปพร้อมๆกัน คือ **การศึกษา** และ **การท่องเที่ยว** และควรให้ความสำคัญในระดับนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมีดังนี้

ด้านการศึกษา

ประการที่หนึ่ง ณ ปัจจุบันสถานการณ์ที่เป็นอยู่คือการขาดครูที่มีความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมากในแทบทุกพื้นที่ของประเทศ ข้อเสนอแนะคือให้กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการเร่งผลิตผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ โดยผ่านระบบการจัดการการศึกษาที่มีอยู่ ด้วยการให้คำตอบแทนที่น่าสนใจ เช่นการให้ทุนการศึกษาแก่

ผู้เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษในระดับปริญญาตรี จนถึงระดับปริญญาเอก การมีโอกาสไปรวมกิจกรรมกับสถานศึกษาต่างประเทศ

ประการที่สอง ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีอยู่เป็นจำนวนมากพบว่าไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ แต่จำเป็นต้องสอนเพราะขาดผู้สอน ข้อเสนอแนะคือการจัดมาตรการให้ครูเหล่านี้ได้ไปพัฒนาตนเองทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูเป็นผู้รู้อย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ ปาร์กเกอร์ (Parker, 2548) ที่เน้นให้ครูเป็นผู้จัดการ (Manager) และเป็นผู้รู้ (Resource Person)

ประการที่สาม ด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน ที่ผ่านมามีผลว่าครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังไม่กล้านำบทเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้สอนในชั้นเรียนปกติ เพราะมีหลักสูตรบังคับอยู่ และจำเป็นต้องสอนให้จบตามเวลาที่กำหนด ข้อเสนอแนะคือการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยจัดให้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นเป็นวิชาหลักในระดับการศึกษาทุกช่วงชั้น เพราะการที่นักเรียนได้เรียนจากสิ่งที่ใกล้ตัวและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและเห็นประโยชน์ของการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ ปาร์กเกอร์ (Parker, 2548) ที่ให้ความสำคัญเหมาะสมตามสถานการณ์ (Alternative Assessment) และเน้นความสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน (Authentic Assessment) และอรุณี วิริยะจิตรา (2548) ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่าเป้าหมายในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่าต้องเน้นถึงการใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิจัยทั้ง 10 คนใน 11 โครงการ ที่ยืนยันว่าทั้งผู้เรียนและผู้สอนต่างเห็นประโยชน์ของการศึกษาจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว

ประการที่สี่ การจัดให้มีหลักสูตรท้องถิ่นด้านภาษาอังกฤษ เพราะหลักสูตรแกนกลางซึ่งเป็นหลักสูตรระดับชาติ ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากความต้องการของแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน จึงต้องมีการนำหลักสูตรระดับชาติมาปรับให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น โรงเรียนแต่ละแห่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับชุมชนนั้นๆ เพราะชุมชนแต่ละชุมชนมีสภาพปัญหาและความต้องการแตกต่างกันท้องถิ่นควรต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2. 2549: ออนไลน์)

ประการที่ห้า ด้านการพัฒนาวิทยากร เห็นได้ว่าทั้งนักวิจัยหลักจากมหาวิทยาลัยราชภัฏและนักวิจัยร่วมซึ่งเป็นครู อาจารย์จากโรงเรียนต่างๆ มีความสนใจและมีความพร้อมที่จะทำงานวิจัย อีกทั้งยังสามารถทำการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ หากแต่ขาดกลไกที่ทำให้เกิดความร่วมมือ และขาดความรู้ด้านการวิจัย โดยเฉพาะการพัฒนาโจทย์วิจัยที่เหมาะสม การแก้ปัญหาดังกล่าวทำได้โดยการจัดตั้งศูนย์ประสานงานในระบบเครือข่าย ดังเช่นเครือข่ายมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่ควรมีการประสานงานใกล้ชิดกว่าที่เป็นอยู่ โดยเป็นผู้ช่วยคิดโจทย์วิจัย จัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมาทำการหนุนเสริมความรู้ จัดหางบประมาณสนับสนุนในลักษณะชุดโครงการ ทำหน้าที่เป็นที่เสี่ยงดูแลให้การทำกรวิจัยเป็นไปอย่างถูกต้อง

ด้านการท่องเที่ยว

เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องทำความเข้าใจ การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่ใช่เพียงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งโดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องให้ความรู้ และทำความเข้าใจ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมีดังนี้

ประการที่หนึ่ง กำหนดให้มีทำการวิจัยเพื่อดูความต้องการของผู้ใช้ด้านการท่องเที่ยวในทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญของการพัฒนาโดยทั่วไป ซึ่งจากผลการประชุมกลุ่มผู้ประกอบการ ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง (9, 16 และ 23 กันยายน 2548) พบว่านอกจากต้องการการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษแล้ว ยังต้องการการพัฒนาเอกลักษณ์ความเป็นไทยอีกด้วย

ประการที่สอง แม้ว่าการท่องเที่ยวเป็นประเด็นสำคัญที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายคือต้องพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประการที่สาม ให้การพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการรู้ภาษา แต่วัตถุประสงค์เชิงนโยบายคือการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประการที่สี่ การพัฒนาที่ผ่านมาเป็นเพียงการมองเชิงประเด็นเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สมควรจัดให้ทำการวิจัยทำงานโดยผูกกับพื้นที่ กล่าวคือการศึกษาความต้องการของผู้ใช้ในพื้นที่ เพื่อการได้มาซึ่งโจทย์วิจัยที่สามารถใช้ได้จริง

2. ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สอดคล้องประสานกันระหว่างการพัฒนาภาษาอังกฤษและการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติมีดังนี้

ประการที่หนึ่ง ด้านประเด็นการวิจัย เนื่องจากนักวิจัยในชุดนี้เป็นผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ จึงมุ่งมองที่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นหลัก ซึ่งเรียกได้ว่าเน้นเฉพาะการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมนั้นยังมีประเด็นอื่นอีกมาก ผู้ทรงคุณวุฒิบางคนจึงกล่าวว่า งานวิจัยดังกล่าวยังไม่สามารถใช้ในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนั้นการวิจัยที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับประถมและมัธยม ดังนั้นเพื่อให้ครอบคลุมการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของประเทศ จึงสมควรจัดการวิจัยเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการ และภาษาอังกฤษสำหรับผู้นำชุมชน หรือภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยว

ภาพกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้
และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ

วิทยากรอภิปรายเรื่อง การพัฒนาภาษาอังกฤษ
เพื่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย

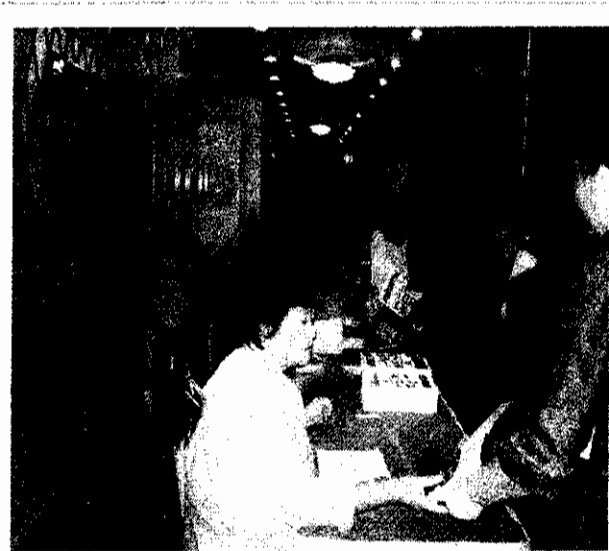

การนำเสนอผลงานการวิจัยของแต่ละโครงการ

การนำเสนอผลงานการวิจัยของแต่ละโครงการ

ภาพกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้
และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่น
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ

ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมเพื่อนำเสนอผลงานวิจัย

ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมด้วย
รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
และอาจารย์เต็มดวง ตรีธิญญพงษ์ ชมนิทรรศการของ
โครงการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ภาพที่ 5.7 การลงทะเบียน และการจัดนิทรรศการ

บรรยากาศในการประชุมเพื่อนำเสนอผลงานการวิจัย

บรรยากาศในการประชุมเพื่อนำเสนอผลงานการวิจัย

ภาพที่ 5.8 บรรยากาศในการประชุมเพื่อนำเสนอผลงานการวิจัย

ประการที่สอง ด้านนักวิจัย ควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นในทุก ๆ พื้นที่ร่วมกับครูอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ

ประการที่สาม ด้านงบประมาณการวิจัย ควรมีการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยในลักษณะดังกล่าวเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามจากการนำเสนอผลการวิจัย ทำให้ได้พบกับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่ รวมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พบว่างบประมาณการวิจัยไม่ใช่ปัญหาหลัก ถ้านักวิจัยสามารถนำเสนอผลการวิจัยที่มีผลเป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในระยะแรกมหาวิทยาลัยอาจนำเสนองบประมาณการวิจัยในเชิงความร่วมมือ (Matching Fund) และเมื่อผลการวิจัยเป็นที่เชื่อถือได้และเมื่อความสัมพันธ์แน่นแฟ้นขึ้น อาจสามารถขอใช้งบประมาณของท้องถิ่นได้

บทสรุป

ดังนั้นการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวท้องถิ่นจึง เป็นโครงการวิจัยที่สมควรอย่างยิ่งที่จะพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะนอกจากจะสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศและสอดคล้องกับกระแสนิยมด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกที่นิยมเที่ยวด้วยตนเองในแบบที่เรียกว่า FITs ที่สามารถเข้าถึงชุมชนได้มากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารแล้วยังเห็นได้ชัดว่าโครงการดังกล่าวทำให้เกิดการศึกษาตนเอง เกิดสำนึกรักท้องถิ่น สร้างความภาคภูมิใจให้แก่คนท้องถิ่นและการรู้ภาษาอังกฤษยังจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างสำคัญ

อย่างไรก็ตามการพัฒนาเฉพาะครู และนักเรียนนั้นแม้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนแต่คงจะไม่ทันการ จึงสมควรให้มีการพัฒนาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไปพร้อม ๆ กัน การวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบันนั้นเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ เพราะนั่นคือการเปิดโอกาสให้ชุมชนเจ้าของพื้นที่ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ได้ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงาน และเมื่องานวิจัยสิ้นสุดลง ชุมชนก็จะเป็นผู้ใช้ผลการวิจัยนั้น

สิ่งสำคัญที่สุดที่ควรทำไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ก็คือการบำรุงรักษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเพณีของท้องถิ่น การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อความภาคภูมิใจในความเป็นชาติและเพื่อเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่คงอยู่คู่ประเทศไทยตลอดไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2548). ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- _____. การจัดสนทนากลุ่มผู้ประกอบการ นักวิชาการ ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (3, 16 และ 23 กันยายน 2548) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศูนย์กลาง. ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพฯ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543). เอกสารเผยแพร่วาระแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวยั่งยืน. การเปิดการค้าเสรี. เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2547, จาก <http://www.ttr.thaigov.go.th>.
- _____. (2548). สถิตินักท่องเที่ยว. เข้าถึง เมื่อ 16 มกราคม 2549, จาก <http://www2.tat.or.th/stat/>.
- กฤษณา ยอดมงคล และคณะ. (2547). การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติภูกระดึง. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษ. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2549, จาก www.moe.go.th/web_studyenglish/plan.html.
- กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- โฉมยง โต้ะทอง. (2546). รายงานการประมวลภาพรวม และวิเคราะห์สถานการณ์การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เกิดชาย ช่วยบำรุง. (2548). การประชุมเพื่อนำเสนอผลการวิจัยชุดโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- นามินทร์ ประชานันท์ และคณะ. (2547). การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษา ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิภา เพชรสม. (2542). หลักสูตรและการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. สถาบันราชภัฏเพชรบุรี: เพชรบุรี.
- บรรจบ บุญจันทร์ และคณะ. (2547). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยชุดการสอนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวท้องถิ่น: กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ประเวศ วะสี. (2548). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาเพื่ออนาคตของประเทศไทย. การแสดงปาฐกถาโครงการเฉลิมฉลอง 48 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสื่อสร้างสรรค์.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2536). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลี คล้ายชม และคณะ. (2547). *การศึกษาผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิติตต์*. อุดรดิติตต์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิติตต์.
- รสสุคนธ์ ศรีวรรณ และคณะ. (2545). *การสำรวจความต้องการของผู้สอนภาษาอังกฤษและนิสิต/นักศึกษาในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการสอนภาษาอังกฤษ*. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2549, จาก http://www.culi.chula.ac.th/eJournal_03/article_03.htm.
- รุจิรี ภูสาระ. (2546). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. บัญพอยท์: กรุงเทพฯ.
- วิกิพีเดียสารานุกรมออนไลน์. (2549). *การสังเคราะห์*. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2549, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2538). "ความล้มเหลวในการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทย", หนังสือพิมพ์ *รัฐจักร*, ฉบับประจำวันที่ 19 พฤศจิกายน 2538: 15.
- วินิจ เทือกทอง และคณะ. (2547). *การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในเกาะรัตนโกสินทร์ : กรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2549). *แนวความคิดพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน*. เข้าถึงเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2549, จาก www.ipst.ac.th/environment/sustain.htm
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 - 2549)*. กรุงเทพฯ: สภาพัฒนาฯ.
- สมถวิล ชนะโสภณ. (2525). *การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมนึก บุญเต็ม. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องพิธีเสนเรือสำหรับนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุทัศน์ นาคจัน และคณะ. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 1*. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- _____. *การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ระยะที่ 2*. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุพัฒน์ สุขมลสันต์. (2532). *การอภิวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ. 2515-2530*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2533). *แนวโน้มระดับสมทธิภาพทั่วไปทางภาษาอังกฤษของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบุคคลภายนอกที่สนใจ*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. (2549). *การสังเคราะห์*. เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2549, จาก <http://www.nfe.go.th/042103/libralian/module/module5html>.
- สุภวรรณ สิงห์คะ. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุมา ทิพย์ธารา และคณะ. (2547). *กระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น: กรณีศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวหาดสมิหลา จังหวัดสงขลา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สุวรีย์ ยอดนิม และคณะ. (2547). *การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ :กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2. (2549). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น*. เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2549, จาก <http://school.obec.go.th/nitadhatayai/localcur1.htm>.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *การดำเนินงานให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน*. เข้าถึงเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2549, จาก www.nesdb.go.th.
- อรุณี วิริยะจิตรา และ Parker. (2548). *ปรัชญา หลักการ และข้อคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2548, จาก <http://www.moe.go.th>.
- อุบลรัตน์ กิจไมตรี. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีแซว ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนประถมศึกษา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุไรรัตน์ ทองพิณี และคณะ. (2547). *โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูภาษาอังกฤษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Brown, J.D. (1995). *The Elements of Language Curriculum : A Systematic Approach to Program Development*. Boston : Heinle and Heinle Publishers.
- Cooper C., Flecher, J., Gilbert, D, Wanhill, S. (1998). *Tourism Principle and Practice*. 2nd edition. English: Pearson Education limited.
- Durongplan, M. et.al., (1982.) *The Development of English Teaching in Thailand: A Rattanakosin Experience*. Bangkok: Aksorn Charoentat (for Thai/ TESOL).
- Sukamolson, S. (1998). "English Language Education Policy in Thailand", *Asian Englishes (Summer 1998)*. Tokyo : ALC Press, Inc.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ ดร. โฉมยง โต๊ะทอง

ที่อยู่ 38/71 ถนนหาดเจ้าสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000

โทรศัพท์สำนักงาน: 032493667

โทรศัพท์มือถือ: 018083355

โทรสาร: 032493667

E – mail: chom_to@yahoo.com

หน่วยงานที่สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ประวัติการศึกษา

การศึกษา	วุฒิการศึกษา/วิชาเอก	ปีที่สำเร็จการศึกษา	ชื่อสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษา			
ปริญญาเอก	PsyD (Management)	2545	Alliant International University, California
ปริญญาโท	M.S.M. (Management)	2538	Nova Southeastern University, Florida
ปริญญาตรี	กศ.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ)	2513	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

การศึกษาพิเศษ

- พ.ศ. 2532 ■ ประกาศนียบัตรมัคคุเทศก์อาชีพ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. 2533 ■ Cert. in New Trends in Language Testing จาก RELC ประเทศสิงคโปร์
- พ.ศ. 2547 ■ Cert. in Supervising Research จาก University of Sydney, Australia

ประวัติผลงานวิจัยและตำรา

- รองชนะเลิศผลงานวิจัยสาขาศิลปศาสตร์ งานราชภัฏวิจัยเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษามหาชริราลงกรณ์ จัดโดยสภาสถาบันราชภัฏ 2545 เสนอผลงาน ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
- โล่เกียรติยศผู้พัฒนางานวิจัยให้แก่เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ งานประชุมประจำปีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพฯ 2549
- An Organizational Diagnosis: the Case Study of Dusit Resort and Polo Club นำเสนอแก่ผู้บริหารโรงแรมดุสิตรีสอร์ทและโปโลคลับ 2538
- An Outcome – based Research of the Sustainable Tourism: the Case Study of Phetchaburi Province 2545

5. หัวหน้าคณะวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี 2543
นำเสนอ ณ โรงแรมทอแสง อุบลราชธานี จัดโดย SEAMEO SPAFA
6. An International Workshop on GMS Collaborative Tourism Research Training นำเสนอ
ในการประชุม Strengthening Partnership with the Neighboring Country ณ โรงแรมริมกก
จังหวัดเชียงราย 2548
7. An Educational Approach towards ASEAN one Destination เสนอผลงาน ณ United
Nations Conference Centre 2548
8. เอกสารตำราเรื่องการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมบริการ
9. เอกสารตำราเรื่องศิลปะการต้อนรับและการบริการ
10. หนังสือ Pocket book เรื่อง When in Thailand

ความชำนาญพิเศษ

- การพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ
138 โครงการ ปี พ.ศ. 2546 – 2549
- วิทยากรพิเศษ เรื่องการพัฒนาบุคลากรให้แก่สถานประกอบการทั่วไป
- วิทยากรพิเศษ เรื่องศิลปะการต้อนรับและการบริการให้แก่สถานประกอบการทั่วไป
- วิทยากรพิเศษ เรื่องการพัฒนาโครงการวิจัยด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนให้แก่มหาวิทยาลัย
ทั่วไป
- พัฒนานักวิจัยด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
- พัฒนาโครงการวิจัยและนักวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ
เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในท้องถิ่น